

མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་
སྒྲུང་བྲེད་སྒྲོན་མེ།

ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཐུན།

དབུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སློན་མེད་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་
བརྒྱད་གྱི་སྣང་ཐུན་དང་། དབུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ལྷ་མ་བཤད།
རྩམ་པ་པོ། དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་དོན་རྩེ།

ཞུ་སྤྱོད་འགན་ལུང་པ། ཆོ་རིང་།
དཔེ་སྤྱོད་དང་། མདུན་ཤོག་མཛེས་རིས་པ། David ཀམ་ཆོས་འཕེལ།
སློག་ཁྲད་དུ་བཅུག་མཁན། འཇམ་དབྱངས་བཟླ་ཤིས།

༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་ ༩ པར་བར་གཤི ༡ རོ་བསྐྱོགས་ཏེ། ལྷ་ལི་ལ་བར་བྱེད་ས་ ༡ རོ་བརྒྱུ་བ།

Copyright © 2004 VVI All rights reserved No portion of this
re-edited book may be reproduced without permission

First edition 2004

073408

Publication data

Accession No.

Shan Prakashita Library

ISBN 81-89017-05-5

Tibetan Institute, Sarnath

Title mngon rtogs rgyan gyi sa bcad snang byed sgion me dang
skabs brgyad kyi stong thun dang dbu ma chos dbyings bstod
pa rnam bshad (The Illuminating Lamp Topics from the
Ornament of Realization and other works)

Author Rangjung Dorje

ལྷ་ན་བརྩ་བྱིད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Vajra Vidya Institute Library

Khajurhee P O Sarnath, Varanasi, U P, India 221007

Phone: 00-91-542-2595744, 2595747, 2595748

Fax: 00-91-542-2595746

Email vajravidya@yahoo com

Printed and bound in India by Gopsons Papers Ltd , Noida

THE KANKAPA

༡༩༡ | ༡༥ ལམ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དག་གི་བཞེས་གཉེན་མཁན་
 ཆེན་པོ་ལྟ་ཅིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་མཛད་བཟང་གི་ལེགས་སྦྱང་ལས་ཉེ་བར་འོང་
 བའི་ རྒྱ་བརྒྱ་གསུང་རབ་དཔེ་བསྐྱེད་ཁང་། ཞེས་གསར་དུ་དབུ་བརྟེན་པ་འདི་ཉིད་
 བརྒྱད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་འདིར་གནང་བའི་དུས་ནས་མ་ཉམས་པའི་རྟ་བྱང་གཙུག་
 ལག་གི་སྒོལ་བཟང་རྒྱུད་མེད་རྒྱན་འཛིན་དང་། རྟ་བར་དབལ་འགོ་མགོན་བཀའ་བརྒྱུད་
 བའི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་དག་གི་གསུང་རབ་རྒྱ་ཆེན་ཟབ་མའི་དབལ་ཡོན་གྱིས་ཐུག་བ
 ཀྱན་གྱང་སྤར་རྗེས་ལྟམ་འཛིན་དང་། ཐུ་རྗེས་དར་སྒྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡན་བདེའི་འབྱུང་
 གནས་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་ཅིན་པོ་ཆེའི་ངེས་དོན་ལུང་རྟོགས་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་འཆད་ཉན་སྒོམ་
 གསུམ་གྱི་གནས་གང་ཅིར་ཞབས་འདེགས་སུ་འགོ་བའི་ཡིད་སྦྱོན་རྣམ་དག་བཅས་

ཀམ་འི་མཚན་འཛིན་བརྒྱ་བདུན་བས།

ནང་ལོ་ ༡༩༡༧ རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་རྩ་དྲུག་ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༩ དང་།

ཐུ་ལོ་ ༡༩༠༩ ཐུ་ཟླ་ ༡༩ ཆེས་ ༡༩ ལ།

༡༡། རོན་ཀུན་གྱི་པ་པ་མཉམ་མེད་ལྷན་ཉིག །

གང་དེས་ལེགས་གདམས་ལྟེ་སྒྲོན་ཆུད་ལྟེ་རི་དོན། །

འགྲེལ་པའི་འཕགས་པོད་ལེགས་པ་ཡད་ནོར་བུའི་མཛོད། །

བསིལ་ལྡན་ལྟོངས་དེར་དུས་རིང་བསྐྱེལ་བ་ལས། །

དེར་འདིར་སྐལ་ལྡན་འགྲོ་བའི་རེ་སྒོར་སྤྲ། །

འཇད་མེད་དུ་མར་བཞེ་བའི་པར་འབྲུལ་གྱིས། །

ཡོངས་སུ་སྐྱེལ་འདིས་ཀྱི་མེད་ལུངས་རྟོགས་བཞུན། །

ས་ཆེན་ཁྱོན་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་། །

བཞུན་འཛིན་ཐུགས་མཐུན་ཞབས་བརྟན་ཐུགས་བཞེད་འགྲུབ། །

བཞུན་པའི་ནང་དོན་བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་བཞེས་འཕེལ། །

བཞུན་ལ་དད་ཀྱན་ཆོས་མཐུན་བདེ་དགས་འཛོ། །

བཞུན་གཞི་ལྟེ་འདི་མི་ཉམས་ཡུན་དར་སྒྲོན། །

ཞེས་ཁྱ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགོན་གྱི་ཐུ་གྱ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་

བཞེད་བཞེན་བརྒྱུད་ཞེས་པའི་གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་

མྱེ་དང་། རྩེ་བྲག་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དགོན་རིགས་པར་རྒྱན་ཁུས་དང་ཁྱ་འཆར་

གྱི་འགོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྒྲོན་ཆེགས་བཅད་མཆོག་གསུམ་གྱངས་ལྡན་འདི་བཞེན་ལྷན་ཉིག་དཔེ་

སྒྲོར་བཞུན་འཛིན་བྱ་མཆོས་ཀྱིས་པ་དགེ།

VENERABLE THRANGU RINPOCHE

སྒྲོན་བརྗོད།

༡༡། །མིད་པའི་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲོབས་གིང་།།

རྣམ་གྲོལ་བཞོད་པའི་ལམ་གཅིག་ལ།།

ལུང་རྟོགས་གཉིས་བསྐྱུས་ཞི་བསིལ་ཚེས།།

གྲུས་པའི་ལྷག་གི་ལུལ་དུ་བསྟེན།།

དེ་ཡང་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལྷོངས་སྐྱུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་བཞུགས་
 བརྩམས་ད་ལྟའི་བར་དུ། མཁས་བཙུན་བཟང་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲེས་སུ་བྱུང་བར་ཅན་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཤོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཉམས་ལྗོངས་གི་སྟེང་
 ཅན་བྱུང་བའི་མན་ངག་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་རིམ་བྱུང་རྣམས་
 ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དང་ཞལ་གདམས།
 ཟིན་བྲིས་དང་། ཚེག་ལེ་རྒྱས་དང་། རྣམ་ཐར་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
 ཞིག་ཚུལ་འབྲི་གནང་སྟེ། བཞུགས་པ་དེ་དག་བར་ལམ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་མང་པོ་ཞིག་ཆུད་ཆོས་སུ་བྱིན་པ་ནི་བོད་བྱིན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
 འཇམ་གླིང་གི་སྒྲེ་འགོ་ཡོངས་ལ་གྱུང་གུན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་སངས་
 པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད། ད་ལྟ་འགོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བར་
 བཞུགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཤས་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པས་མི་མངོན་པའི་དབྱིངས་

སུ་ཡེ་བས་ལ། ཉེ་བ་རྒྱུ་མ་མི་ཉམས་པར་དཔེ་རྒྱུ་སྤེལ་བའི་ཆེད་དང་། ཡང་
 ཟུག་དཔེ་གིན་དུ་མཁོ་གལ་ཆེ་བ་ཁག་། ཤོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གནང་
 མཁན། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་ཉེན་དེ་ཙམ་མེད་པར་སྒྲོས་མེད་དུ་བཞུགས་རྒྱུར་
 ཐུགས་མཉམས་པ་རྒྱུ་མ་མི་སྤངས་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ཟུག་དཔེ་ཁག་ཐོབ་པའི་
 ཆེད། ལྷ་ཆ་བརྗོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་སྤར་བརྒྱུན་ཞུས་དང་ཞུ་འཆར་བཞིན།
 ད་ལམ་དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་དབུ་མ་
 ཆོས་དབྱིངས་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་བཤད་དང་། མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྤར་
 བྱེད་སྒྲོན་མེ་གཞུང་དང་བཅས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྐལ་བ་བརྒྱུད་གྱི་སྤོང་ཐུན་དང་
 བཅས་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད། ལྷ་ཆ་བརྗོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཟུག་དཔེ་དེབ་
 གྲངས་ ༡༠༠༠ ཐམས་པ་སྤར་བཅེངས་དང་པོར་སྤར་བརྒྱུན་གནང་བ་དང་། དེ་
 སྐལ་པ་དཔེ་ཆ་ཞུ་བརྒྱུག་འགན་ཁུར་བ་ཆེ་རིང་དང་། མདུན་ཤོག་མཛོས་རིས་པ་
 ཀམ་ཆོས་འཕེལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕུར་གྱུ་འདེགས་གནང་བ་ལ་སྤྱིང་
 ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མ་འོངས་པར་ཟུག་དཔེ་གཟིགས་
 མཁན་རྒྱུ་མ་མི་སྤངས་པ་དཔེ་ཆ་འདིའི་སྤོང་ནས་བསྐྱབ་སྤྱད། ཞིབ་འཇུག་ཉམས་ལེན་
 གང་གཟབ་གྱིས་རང་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ། གཞན་དོན་དུ་འཆད་ཅོད་
 ཅོམ་གསུམ། གཉིས་དོན་དུ་མཁས་བརྩམས་བཟང་གསུམ་སྟེ་དམ་པའི་ངང་ཚུལ་
 དགྲུ་ཡིས་དོན་གཉིས་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་སྒོར་འདུན་དང་། དེ་ལྟ་བུ་
 གནང་རོགས་ཞེས་གྲུང་ཞུ་བ་ལགས། དེ་བཞིན་མ་ཕྱི་གསལ་པོ་མ་ཐོབ་པ་དང་།
 ཞུ་དག་གནད་སྒྲིན་མ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་ལྟག་ཆད་དང་། རོར་འཁྲལ་བྱུང་བ་
 ཐམས་ཅད་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྒྱུ་མ་མི་སྤངས་ཀྱི་དུང་དུ་བཤགས་གིང་། རོར་བཅོས་
 བཀའ་བསྐྱབ་གྲུང་ལྟག་པོར་སྤེལ་གནང་བཀའ་དྲིན་ཞུ།

ཁ་འགྲུ་སྤེལ་མིང་པས།

པར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་གསུམ་པ་རང་གྱུར་རྩོམ་མཁའ་པའི་མདོན་
 རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་ས་བཅད་སྤྱང་ཁྱེད་སྐྱོན་མེ་གཞུང་དང་བཅས་པ་དང་། ཤེར་བྱིན་
 རྒྱལ་ས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཐུན་དང་། དཔུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པའི་རྣམ་བཤད་
 བཅས་འདི་རྣམས་ཀྱི་མ་དཔེ་ནི། སྐྱོན་ཆད་པོད་གངས་ཅན་སྤྱོད་ས་སུ་བྱིས་མ་རེ་
 ཟུང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་བལ་འབྲུག་ལ་སོགས་པར་དཔེ་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་
 དཀོན། ད་ལམ་ཡ་སྐྱབས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེ་རྒྱུ་ཆེ་འཆང་མ་ཁན་ཆེན་ཁྲ་འབྲུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་
 གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་མ་བྱི་ཐབས་འཆོལ་གནང་སྟེ། དཔེ་རྒྱུ་བྱིས་མ་ཞིག་རྟེན་སོན་
 རྒྱུ་བ་དང་སྟོག་གྲྲ་ད་ནང་བཅུག་སྟེ། མ་དཔེར་ཡིག་ཅོར་ཐུན་པུ་སོང་བ་རྣམས་
 ཅོར་བཅོས་རྒྱུ་ཟད་བཞིས་ཏེ། དེ་བྱིངས་རང་སོར་བཞག་ནས་ད་ལམ་ལྷ་ར་བརྒྱ
 བཱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་གསར་ཏུ་པར་སྐྱོན་ཞུས་པ་འདི་ལ་ཉམས་སྦྱོང་དང་ཤེས་
 རྒྱུ་དམན་པའི་དབང་གིས་ཆད་ལྷག་དང་ཅོར་འབྲུལ་སོགས་མཆིས་ན། རྒྱ་ཆེར་
 ག་ཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤྱང་བཞེད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བཀའ་
 སྟོབ་ལྷག་སྟོལ་ཡོང་བར་ལུ།

ལྷ་ར་བརྒྱ་བཱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ ལ།

དཀར་ཆུ།

མའོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ་གཞུང་དང་བཅས་པ།

རྒྱལ་པོ་དང་པོ། རྒྱལ་མཆོད།	1
རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ། རལ་ཤེས།	25
རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ། གཞི་ཤེས།	35
རྒྱལ་པོ་བཞི་པ། རྒྱལ་མཆོད་ལྟོས་པ།	41
རྒྱལ་པོ་ལྔ་པ། ཅེ་མོད་ལྟོས་པ།	59
རྒྱལ་པོ་དྲུག་པ། མཐར་ཐུག་ལྟོས་པ།	72
རྒྱལ་པོ་བདུན་པ། རྒྱ་ཅིག་མོད་ལྟོས་པ།	73
རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་པ། རྒྱལ་པོ་མཆོད་ལྟོས་པ།	75

ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཕུག།

གཞི་ཤེས།	90
ལམ་ཤེས།	.			94
རྣམ་མཁྱེན།	.			96
ཡུལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན།	101
ཡུལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ།	102
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་བྲག་རྩ་འཛིན་བ།	103
ཐབས་སྒྲོར་བ་བཞི།	107

ཆོས་སྐྱོང་སྐྱོང་བཟུང་བ།	114
དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་མཚམས།	115
རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆོས་བཟུ།	119
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བཟུ་གཅིག་	122
གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དགུ།	127
རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་ཆོས་བཟུ་གཉིས།	130
ཚེ་མའི་ཆོས་བདུན།	134
མཐར་གྱིས་བའི་ཆོས་བཟུ་གསུམ།	138
སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་བཞི།	142
ཆོས་སྐྱོང་མཚན་ཉིད།	144

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ཚུ་བ།	..147
----------------------------	-------

དུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	. 157
---	-------

གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ལྟར་གནས་པ་སྟོན་པ་ལས།
 སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ནི་ལྟར་གནས་སྟེ་ལ་གཉིས་ཏེ།

༡ རོ་མཐོ་ལོ་ལོ་བསྟན་པ། 160
------------------------	---------------

༢ དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། 176
-----------------------------------	---------------

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་བདུན་ཏེ།

- 1) མར་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མི་སྤྲང་བ་དང་སྤྲང་བའི་ཚུལ། 176
- 2) ལུས་ནང་གི་མར་མེའི་དཔེས་སེམས་ཅན་དང་། ལམ་དང་།
སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྤྲང་བའི་རིམ་བ་བསྟན་པ། 177
- 3) རྩེ་འགག་དང་བྲལ་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་དོན། 180
- 4) སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་
མེད་པར་ཞོར་བའི་དཔེས་བཤད་པ། 182
- 5) ཁམས་དེའི་ངོ་བོ་གསེར་གྱི་དཔེས་བཤད་པ། 184
- 6) འབྲས་ཤུན་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་སྤྲང་བའི་ཚུལ། 184
- 7) རྩ་བའི་གི་དཔེས་རྒྱ་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས། 186

གཉིས་པ་ལམ་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།

- 1) དྲི་མ་སྤྲང་བ་འཐད་པའི་ཚུལ་རིམ་བ་དང་བཅས་པ་
རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ། . . . 189
- 2) བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ། 217
- 3) ཐོབ་པའི་རིམ་པའོ། . . . 245

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།

- 1) ཆོས་སྤྱིའི་ཁམས་དེ་ཉིད་རིགས་སུ་འཐད་པའི་ཚུལ། . . . 189
- 2) དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ། . 193

གསུམ་པ་སྤྲང་གཉེན་གྱི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་སྟེ།

- 1) དྲི་མ་སྤྲངས་པས་རང་བཞིན་དག་པ། 195

༡ སྒྲིང་པ་ཉིད་གཉེན་པོར་བསྟན་པ།	197
༢ ཡེ་ཤེས་གྱིས་མི་སྒྲིང་པའི་ཚུལ།	198
༣ སྒྲིང་གཉེན་གྱིས་སྒྲིང་པའི་ཚུལ།	199
༤ དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།	202

ལྷ་པ་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་དེ།

༡ རང་ལ་གནས་ཀྱང་མ་མཐོང་བ།	203
༢ སྒྲིབ་ཕྱེད་བསྟན་པ།	203
ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཚུལ།	204
༣ ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་དོན།	206
༤ གཞན་དབང་གི་དོན།	207
༥ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ།	209
༦ ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ།	212
༧ དེ་རྒྱམས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའོ།།	215

གཉིས་པ་བསྒྲམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་དེ།

༡ ཉམས་སུ་སྒྲིང་པའི་ཚུལ།	217
༢ རྟེན་དཀོན་མཆོག་སྣང་བའི་ཚུལ་བཤད་པའོ།།	232

དང་པོ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་པའི་ཚུལ་ལ་བདུན་དེ།

༡ སྒོ་ལ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བསྒྲམ་པ།	217
༢ ཡིད་དང་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲམ་ཚུལ་བསྟན་པ།	222

༡ རང་གསལ་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི།	226
༢ ལམ་ལུགས་ཀྱི་དོ་བོ་མེད་པའི་ལྟོགས་མ་ལྟོགས་སུ་བསྟན་པ།	227
༣ གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་དོན་བཤད་པ།	229
༤ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	230
༥ མདོའི་དོན་བསྟན་པ།	231

དང་པོ་སྒོ་ལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟེ།

༡ མིག་དང་གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟོགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ།	217
༡ སྒྲ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།	219
༡ སྒྲི་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་།	220
༢ རོ་ཡང་བསྟན་པ་ནི།	220
༣ རེག་བྱ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།	221

གཉིས་པ་རྒྱུན་དཀོན་མཆོག་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ།

༡ མདོར་བསྟན་པ།	232
༡ སངས་རྒྱལ་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ།	233
༡ མཐོང་བའི་ཚུལ།	234
༢ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས།	240
༣ བྱང་ཆུབ་ཉི་མའི་མེད་པའི་དོན་བཤད་པའོ།	243

གསུམ་པ་ལམ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟེ།

༡ སྒྲུང་དོར་གྱི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱ་བ།	245
----------------------------------	-----

༡ འཁོར་བའི་གཉེན་པོ།	246
༢ ཞི་བའི་གཉེན་པོ།	248
༣ ཁམས་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཆོས།	251
༤ རྩལ་ཇི་ལྟར་རྒྱས་པའི་རིམ་པའོ།།	261
བཞི་པ་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།	
༡ ཁམས་རྒྱས་བྱེད་གྱི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ།	251
༢ དེ་ལས་བྱང་རྩལ་འགྲུབ་པ།	255
༣ རྩལ་བས་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་བའོ།།	261
ལྔ་པ་རྩལ་ཇི་ལྟར་རྒྱས་པའི་རིམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ།	
༡ མོས་པས་སྦྱོད་པས་མཐོང་རྩལ།	261
༢ ས་ལ་ཞུགས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱས་པའི་དཔེ།	262
༣ མཐར་ཐུག་པར་དཔེ་མདོར་བསྟན།	263
༤ རྒྱས་བཤད་དོ།།	264
བཞི་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་སྟེ།	
༡ མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས།	264
༢ རབ་རྩ་དགའ་བ།	264
༣ དྲི་མ་མེད་པ།	266
༤ འོད་བྱེད་པ།	267
༥ འོད་འཕྲོ་བ།	268

༤ སྤྱད་དཀར་བ།	270
༥ མཛོན་དུ་གྱུར་བ།	271
༦ རིང་དུ་སོང་བ།	272
༧ མི་གཡོ་བ།	273
༨ ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས།	275
༩ ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་བཤད་པའོ།	276

བཞི་པ་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐུ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བཞི་སྟེ།

༡ གནས་གྱུར་པའི་ཆོས་སྐུ་རང་གི་ངོ་བོ།	280
༢ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ།	284
༣ རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན།	286
༤ འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ།	297

གསུམ་པ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ།

༡ སེམས་དག་པའི་རྒྱལ།	286
༢ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྫོགས་པ།	287
༣ དག་པའི་ཡོན་ཏན།	288
༤ ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ།	291

བཞི་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ལ་ལྔ་སྟེ།

༡ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཕྱས་དབང་བསྐྱར་བསྟོལ་བ།	297
༢ འཁོར་བ་ན་འཕྲིན་ལས་མཛད་རྒྱལ།	299

༣ ཞི་བ་རྣམས་བསྐྱེལ་བ།	300
༤ ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་དོན།	302
༥ འབད་པ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའོ།	303

༄༅། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
ས་བཅད་སྒྲུང་བྱེད་སྒྲོན་མེ་གཞུང་དང་
བཅས་པ་བཞུགས་སོ།།

སྐབས་དང་པོ། རྣམ་མཁྱེན།

༄༅། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྒྱུན་པ་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ།།

ཟབ་ཅིང་སྒྲོས་པ་ཉེར་ནི་བ།།

འཕགས་གསུམ་སྒྲིན་བྱེད་རྒྱལ་བ་ཀྱལ།།

སྒྱེད་མཛད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ།།

རྒྱལ་ཡུམ་ཁྱོད་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ།།

མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། ལོ་རྒྱུ་བས་སྒྲོས་པའི་
མཛན། གཞུང་དངོས་སོ།།

དང་པོ་ལོ་རྒྱུ་བས་སྒྲོས་པའི་མཛན་ནི།

རྒྱ་གར་སྐད་སྤྱ། (རྒྱ་གར་སྐད་སྤྱ།¹ ཨ་ཏྲི་ས་མ་ཡ་ཨ་ལི་ཀཱ་ར་བུ་མ་བླ་སྒྲོ་
ཕུ་ར་མི་ཏོ་ཡུ་པ་དེ་ག་བུ་སྒྲུ་ཀཱ་རི་ཀཱ། བོད་སྐད་སྤྱ། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་

¹ ཤད་ལུག་ནང་གི་གཞུང་འདི་ལུ་སྒྲིག་པས་ཁ་སྐོང་ཞུས་པའོ།།

2 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྤོན་མེ།

ཕྱིན་པའི་མན་རག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་
ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱུག་འཆལ་ལོ།) ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་གཞུང་དངོས་ལ་གསུམ། གྲུང་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་དང་།
མཐུག་གྱི་དོན་བསྐྱེས་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་གྲུང་གྱི་དོན་ལ་
གཉིས། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་
བརྗོད་པ་དང་། དགོས་འབྲེལ་དགོས་པའོ། །དང་པོ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱིས་
འཕགས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་བརྗོད་པ་ནི།

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་ཀྱན་གཤེས་ཉིད་གྱིས་ཉེར་ཞེར་

འབྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་།

འགོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་གཤེས་ཉིད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་

དོན་སྐྱབ་མཛད་པ་གང་།

གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་སྐབ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀྱན་ལྡན་སྣ་

ཚོགས་འདི་གསུངས་པ།

ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོར་བཅས་སངས་རྒྱས་

གྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་། ༡

ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་དགོས་འབྲེལ་དགོས་པ་ལ་བཞི། བརྗོད་བྱ་དང་། འབྲེལ་བ་
དང་། དགོས་པ་དང་། ཉིད་དགོས་སོ། །དང་པོ་བརྗོད་བྱ་ནི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་ལམ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ནི།

སྟོན་པས་འདི་རྣམས་བཤད་པ་གང་།

གཞན་གྱིས་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཚོས་སྦྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། ༡

མདོ་དོན་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི།

སྒོ་དང་ལྷན་པས་མཐོང་འགྱུར་བྱིང་། ཞེས་སོ།

བཞི་པ་ཉིད་དགོས་ནི།

བདེ་སྲག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས།

བྱ་བ་རྩམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། ༢ ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་ལུས་རྣམ་གཞག་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་
གཉིས། མདོར་བསྟན་སྐབས་བརྒྱད་དང་། རྒྱས་བཤད་དོན་བདུན་ཅུའི་མིང་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་སྐབས་བརྒྱད་ནི།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི།

དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད།

4 མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་ས་བཅད་སྤྱང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

ནམ་ཀུན་མཁུན་ཉིད་ལམ་གཤམ་ཉིད།

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་གཤམ་པ་ཉིད། ༤

ནམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་།

ཅེ་མོར་ཁྱེན་དང་མཐར་གྱིས་པ།

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོག་བྱང་ཆུབ།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་དེ་ནམ་བརྒྱད། ༥ ཅས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་དོན་བདུན་ཅུའི་མིང་བསྟན་པ་ལ་བརྒྱད་དེ། ནམ་
མཁུན། ལམ་གཤམ། གཤམ་གཤམ། ནམ་ཀུན། ཅེ་མོ། མཐར་གྱིས་པ། སྐད་
ཅིག་མ། ཆོས་སྐྱེད་ནམ་དབྱེད་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནམ་མཁུན་ནི།

སེམས་བརྒྱུད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནམ་བཞི་དང་།

སྐབ་པ་ཡི་ནི་རྟོན་གྱུར་པ།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ༦

དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི།

གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་།

ཆོག་སེམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ནམས།

སྐབ་པའི་ནམ་ཀུན་མཁུན་པ་ཉིད། ༧ ཅས་སོ།

གཉིས་པ་ལམ་གཤམ་ནི།

མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་།

སྒོ་བ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་།

འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས།

ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། ༥

བྱེད་བ་དང་ནི་མོས་བ་དང་།

བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱགས་བ་དང་།

བསྟོད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ།

ཡིད་ལ་བྱེད་བ་སྤྲ་མེད་དག། ༧

སྐྱབ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་བ་ཞེས།

བྱ་བ་འདི་ནི་སྒོ་མ་པའི་ལམ།

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། ༡༠ ཅེས་སོ།

གསུམ་བ་གཞི་ཤེས་ནི།

ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་།

སྤྱིང་རྗེས་ནི་ལ་མི་གནས་དང་།

ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་།

ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། ༡༡

6 མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་ས་བཅད་སྤྱང་བྱེད་སྟོན་མེ།

མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་།

སྦྱར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ།

དེ་འདྲ་ཀུན་གཤམ་ཉིད་ཏུ་འདོད། ༡༩ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་རྣམ་ཀུན་ནི།

རྣམ་པ་སྦྱར་བར་བཅས་རྣམས་དང་།

ཡོན་ཏན་སྦྱོན་ནི་མཚན་ཉིད་བཅས།

ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་།

སྦྱོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚོགས། ༡༩

སྤྱིད་དང་ནི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་།

ཞིང་དག་སྤྱོད་མེད་པ་ནི།

རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་སྟེ།

འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། ༡༩ ཅེས་སོ།

ལྔ་པ་ཕྱེ་མོ་ནི།

དེ་ཡི་རྟོགས་དང་རྣམ་འཁེལ་དང་།

བརྟན་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་དང་།

མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྒྲིམ་པ་ཞེས།

བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། ༡༥

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཞི་ཡི།

གཉེན་པོ་རྣམ་པ་པའི་དང་ནི།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན།

ལོག་པར་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་ནི། ༡༦

ཅི་མོའི་མངོན་རྟོགས་..... ཞེས་སོ།

དུག་པ་མཐར་གྱིས་པ་ནི།

.....མཐར་གྱིས་པ།

རྣམ་གསུམ་རྣམ་པ་བྱུང་..... ཞེས་སོ།

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མ་ནི།

.....སྐད་ཅིག་མ།

གཅིག་གིས་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་པ།

མཚན་ཉིད་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་པའི། ༡༧ ཞེས་སོ།

བརྟན་པ་ཚོས་སྒྲུབ་དབྱེ་དང་བཅས་པ་ནི།

8 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གིས་བཅད་ལྷན་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་།

དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤུལ་བ་ནི།

ཆོས་སྤྱོད་མཛད་པ་དང་བཅས་པ།

རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། ༡༥ ཅས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་མཁྱེན་པ་གསུམ། ཐབས་
སྦྱར་བ་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱོད། །དང་པོ་ཡུལ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་གསུམ་སྟེ།
འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ། ལམ་གྱི་གཞི་ལམ་ཤེས། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་
གོལ་ས་དང་བཅས་པའི་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བརྟུན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གདམས་ངག་
དང་། རིས་འབྱེད་སྦྱོར་ལམ་དང་། བསྐྱབ་པའི་རྟེན་རིགས་འགལ་དང་བཅས་
པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བརྩ་གཅིག །ཆེད་དུ་བྱ་བ། བསྐྱབ་པའི་རོ་
བོའོ།

དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རོ་བོ། མདོ་དང་
སྦྱར་བ། ས་མཚམས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རོ་བོ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅས་སོ།

གཉིས་པ་མདོ་དང་སྦྱར་བ་ནི།

དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ།

བསྐྱེས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞོད། ༡༯ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ།

གཉེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ།

དོ་རྩེ་རི་སྒྲན་བཤེས་གཉེན་དང་།

ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ཉི་མ་སྤྱ། ༢༠

རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ།

བཞོན་པ་བཀོད་མའི་རྒྱ་དང་ནི།

རྒྱ་བརྟན་རྒྱ་པོ་སྒྲིན་རྣམས་ཀྱིས།

རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་སོ། ༢༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ་བརྒྱད་དེ། བསྐྱེས་པའི་ངོ་བོ། དམིགས་པའི་

ཡུལ། རྟེན། མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སྤང་བའི་རྒྱ་གསུམ། དྲིང་མི་འཛོག་པ་སྤྱན་ལ།

ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཛོད་ཤེས། རྣམ་པར་དག་པ་མཐོང་

བསྐྱེས་ལ་གདམས་བ། ཁྱད་པར་དུ་དག་འདུན་བརྟན་པའོ། །

དང་པོ་བསྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ནི།

རྒྱུ་བ་དང་..... ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ནི།

10 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

.....བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་རྟེན་ནི།

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཚོག་གསུམ། ཞེས་སོ།

བཞི་པ་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སྤང་བའི་རྒྱ་གསུམ་ནི།

མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་།

ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ༡༩ ཞེས་སོ།

ལྔ་པ་དྲིང་མི་འཛོག་པ་སྤྱན་ལྔ་ནི།

སྤྱན་ལྔ་དང་ནི་..... ཞེས་སོ།

དུག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མངོན་གཤམ་ནི།

.....མངོན་གཤམ་གྱི།

ཡོན་ཏན་དུག་དང་..... ཞེས་སོ།

བདུན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐོང་བསྐྱོམ་ལ་གདམས་པ་ནི།

.....མཐོང་ལམ་དང་།

སྐྱོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི།

བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་གཤམ་པར་བྱ། ཞེས་སོ།

བརྒྱད་པ་ཁྱད་པར་དུ་དགོ་འདུན་བསྟན་པ་ནི།

དབང་པོ་རྩལ་དང་ཚོན་པོ་དང་།
 དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་རིགས་།
 བར་ཆད་གཅིག་པར་སྒྲིམ་ནས་དང་།
 བྱེད་དང་བྱེད་མིན་འོག་མིན་འགོ། ༡༤
 འཕར་གསུམ་སྤྱིད་ཅེ་འི་མཐར་ཐུག་འགོ།
 གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙོམ་མཐོང་བ་ཡི།
 ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད།
 བསེ་བྱ་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། ༡༥ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ངས་འབྱེད་སྒྱུར་ལམ་ལ་བརྒྱད་དེ། ངས་འབྱེད་མདོར་བསྟན་
 བ་དང་། རྟོག་གི་དམིགས་རྒྱུ། ཅེ་མའི། བཟོད་པའི། ཆོས་མཆོག་གི་
 དམིགས་རྒྱུ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་བྱ་གསུམ་གསུམ་དང་། མདོ་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུང་
 རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་བསྟན་བ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ལ་གདམས་པའོ། །དང་
 བོ་ངས་འབྱེད་མདོར་བསྟན་བ་ནི།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྒྱུ་པ་དང་།
 རྒྱུ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས།
 བྱང་རྒྱུ་བསམས་དཔལ་རྒྱུ་པ་ཡི།
 རྟོག་སྟོགས་བདག་ཉིད་ཅི་བཞིན་བྱ། ༡༦

12 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་བཅད་ལྷ་ཁྱེད་སྦྱོན་མེ།

རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྷན་བརྟེན་པ།

རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས།

ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་།

བཅས་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། ༡༧ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱོད་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་གསུམ་ནི།

དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ།

བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི།

རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག།

ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱ། ༡༨

གཞུགས་སོགས་འདུ་འགྲོད་གནས་བྲལ་དང་།

གནས་དང་བརྟགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ཅེ་མའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི།

གཞུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་མེད། ༡༩

དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག།

དེ་མི་རྟག་སོགས་པར་མི་གནས།

དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་།

དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག། ༣༠

ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་།

དེ་དག་མཆན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོགས་པ།

ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་རོ། ༣༡ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་བཟོད་པའི་དམིགས་རྣམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི།

གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད།

དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད།

དེ་དག་སྟེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད།

དག་དང་དེ་དག་མཆན་མ་མེད། ༣༢

དེ་ཡི་མཆན་མར་མི་བརྟེན་པས།

མོས་མིན་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་སོ།

ལྔ་པ་ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་རྣམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི།

ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད།

ལུང་སྟོན་པ་དང་རྣམ་པ་བྱེད། ༣༣

གསུམ་པོ་ལན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག།

14 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲིལ་མེ།

ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ།

དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི།

རྒྱུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། ༣༣ ཞེས་སོ།

བྱུག་པ་མདོ་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུང་རྟོག་བསྟན་པ་ནི།

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས།

གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས།

ཚོངས་དང་མུང་སོགས་བྱེད་བྲག་གིས།

དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲ། ༣༥ ཞེས་སོ།

བདུན་པ་མདོ་རྒྱས་ཀྱིས་འཛིན་རྟོག་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་ས་དང་བརྟགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས།

འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད།

རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་དང་།

མུང་སོགས་རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། ༣༦ ཞེས་སོ།

བརྒྱུད་པ་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས།

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།

དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་པོར་བ།

རྣམ་པ་ཀླན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། ༡༧ ཞེས་སོ།

བཞི་བ་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་རིགས་འགལ་དང་བཅས་པ་ནི།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་།

གཉིན་པོ་དང་ནི་སྤྲོད་བ་དང་།

དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་།

ཤེས་རབ་སྣོད་བརྩེར་བཅས་པ་དང་། ༡༩

སྤྲོད་མ་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་།

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་དང་།

ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་།

འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཤེས་བྱ། ༢༠ ཞེས་དང་།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་།

རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན།

རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་།

དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། ༢༡ ཅེས་སོ།

ལྷ་པ་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བརྩམས་ཅིག་ནི།

དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ།
 དེ་ཡང་དག་ལ་སོགས་པ་ཡིན།
 འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་།
 གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་འདོད་དང་། ༧

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་དང་།
 གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས།
 སློབ་མ་སྤུང་མོང་ཚོས་རྣམས་དང་།
 གང་དག་སྤུང་པའི་སྤུང་མོང་མིན། ༨ ཞེས་སོ།

དུག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བ་ནི།

སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་།
 སྤངས་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ།
 ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་བྱུང་གི།
 ཆེད་དུ་བ་པའི་ཤེས་བྱ། ༩ ཞེས་སོ།

བདུན་པ་བསྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་དུག་ཏེ། གོ་ཆ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 དང་། འཇུག་པ་རྣམས་དགྲ་དང་། ཆོགས་བཅུ་བདུན་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱེ་
 བྲག་རྩ་སའི་ཆོགས་དང་། གཉེན་པོ་རྣམས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོགས་དང་། དེས་
 འབྱུང་བསྐྱབ་པ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་གོ་ཆ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི།

དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས།

རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ཡིས།

གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་དེ།

དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་ངེ་བཞིན་བཤད། ༤༤ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དགུ་ནི།

བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་།

ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་།

དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་།

ལའོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ༤༥

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཛོན་གཤེས་དྲུག།

རྣམ་ཀླན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི།

འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ།

འཛེགས་པ་ཡིན་པར་གཤེས་པར་བྱ། ༤༦ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ཆོགས་བསྐྱབ་བཅུ་བདུན་ནི།

བཅུ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག།

ནི་གནས་ལྟག་མཐོང་བཅས་པ་དང་།

ཟུང་དུ་འབྲེལ་པའི་ལམ་གང་དང་།

ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། ༤༧

ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་།

ལམ་དང་གཟུངས་དང་ས་བཅུ་དང་།

གཉིན་པོ་ཚོགས་གྱི་རྒྱལ་བ་ཡི།

ཟེམ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ༤༥ ཞེས་སོ།

བཞི་བ་སའི་ཚོགས་ཤུ་གཤམ་པ་ལ་བཅུ་རྟེ། ས་དང་པོའི་ཡོངས་
སྒྲུང་བ་བཅུ་དང་། གཉིས་པའི་བཅུ་དང་། གསུམ་པའི་ལྔ་དང་། བཞི་པའི་
བཅུ་དང་། ལྔ་པའི་བཅུ་དང་། དྲུག་པའི་བཅུ་གཉིས་དང་། བདུན་པའི་ཉི་ལྔ་
སྒྲུང་བ་དང་། སྒྲུང་བ་དང་། བཅུ་དང་པའི་བཅུ་དང་། དགུ་པའི་བཅུ་གཉིས་དང་།
བཅུ་པ་བཅུ་པའོ།

དང་པོ་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྒྲུང་བཅུ་ནི།

ཡོངས་སྒྲུང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས།

ས་ནི་དང་པོ་འཕྲོ་བ་འཁྱུར་ཏེ།

བསམ་དང་ཡན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཉིད། ༤༦

གཉོང་དང་བཤེས་གཉིན་བརྟེན་བ་དང་།

དམ་ཚོས་དམིགས་བ་ཚོལ་བ་དང་།

རྟག་རྟུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་།

སངས་རྒྱས་སྐུར་འདོད་དགའ་བ་དང་། ༤༧

ཆོས་སྟོན་པ་དང་བདེན་པ་ཡི།

ཆོག་ནི་བཙུ་བ་ཡིན་པར་འདོད།

འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་གཤམ་པར་བྱ། ༡༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པའི་བརྒྱད་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་བཞོད།

རབ་ཏུ་དག་འདང་སྟོང་བཅེ་ཆེ།

བཀྲར་སྟེ་སྒྲ་མ་ལ་གྲུས་ཉན།

བརྒྱད་པ་སྦྱོན་ལ་སོགས་ལ་བརྩོན། ༡༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པའི་ལྔ་ནི།

ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི།

ཟང་ཟེང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱོན་དང་།

སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་།

འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོང་དང་། ༡༣

ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ།

རྣམ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་རྣམ་ལྔ། ཞེས་སོ།

བཞི་པའི་བཙུ་ནི།

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཚོག་གེས་དང་།།

སྤངས་པ་ཡང་དག་སྒོམ་བསྟེན་དང་།། ༥༤

བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་།།

འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོད་པ་དང་།།

ཕྱ་ངན་འདས་དང་བདོག་ཀྱུན་གཏོང་།།

མི་ཞུམ་པ་དང་ལྟ་བ་མེད།། ༥༥ ཅས་སོ།།

ལྷ་པའི་བརྩ་ནི།

འབྲིས་དང་བྱིམ་ལ་འབྲེན་པ་དང་།།

འདྲ་འཛིན་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི།།

བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟུས་པ་དང་།།

མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བརྩ་དང་།། ༥༦

སྟོམ་བས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག།

སྟོ་ངན་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད།།

བརྩ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན།།

ས་ལྷ་པ་ནི་ཡང་དག་འཛོམ།། ༥༧ ཅས་སོ།།

དུག་པའི་བརྩ་གཉིས་ནི།

སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཙོན་འགྲུས།

བསམ་གཏན་གཤམ་རབ་རབ་རྫོགས་པས།

སྤྱོད་མ་དང་ནི་བསེ་རུལ།

དགའ་དང་སྒྲག་པའི་སེམས་སྤངས་པ། ༥༥

བསྤངས་ན་མི་ཁྱམ་བདོག་པ་ཀུན།

བཏང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་།

དབུལ་ཡང་སྤོང་བ་མི་སྤོང་བས།

ས་ནི་དུག་པ་ཡང་དག་འཛོལ། ༥༦ ཅེས་སོ།

བདུན་པའི་སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་ནི།

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་།

སྤོག་དང་གང་ཟག་ཆད་ཏྟག་དང་།

མཚན་མ་རྒྱ་དང་ལུང་པོ་དང་།

ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་དག་དང་ནི། ༥༠

ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་དང་ཆགས།

སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་ཁྱམ་པ་དང་།

དགོན་མཚན་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ།

དེར་ལྟ་བུ་ཡི་མཛོན་ཞེན་དང་། ༥༡

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཚོག་ཤེས་དང་།

སྤྱངས་པ་ཡང་དག་སྒོམ་བསྐྱེན་དང་། ༥༣

བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་།

འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྒོད་པ་དང་།

ཕྱ་ངན་འདས་དང་བདོག་ཀྱུན་གཏོང་།

མི་ཞུམ་པ་དང་ལྟ་བ་མེད། ༥༤ ཅེས་སོ།

ལྷ་པའི་བརྩ་ནི།

འདྲིས་དང་བྱིམ་ལ་འཁྱེན་པ་དང་།

འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི།

བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟུས་པ་དང་།

མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བརྩ་དང་། ༥༥

སྒོམ་པས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག།

སྒོ་ངན་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད།

བརྩ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན།

ས་ལྷ་པ་ནི་ཡང་དག་འཕྱོང་། ༥༦ ཅེས་སོ།

དུག་པའི་བརྩ་གཉིས་ནི།

སྒྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞེད་བཙུན་འགྲུས།

བསམ་གཏན་གྱིས་རབ་རབ་རྫོགས་བས།

སྒོ་བ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ།

དགའ་དང་སྒྲག་པའི་སེམས་སྤངས་བ། ༥༡

བསྒྲངས་ན་མི་ཁྱུ་བདོག་པ་ཀུན།

བཏང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་།

དབུལ་ཡང་སྒྲོང་བ་མི་སྒྲོང་བས།

ས་ནི་དུག་པ་ཡང་དག་འཕྱོང་། ༥༢ ཅེས་སོ།

བདུན་པའི་སྤངས་བྱ་ནི་ལྟ་ནི།

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་།

སྒོག་དང་གང་ཟག་ཆད་རྟག་དང་།

མཚན་མ་རྒྱ་དང་ཕུང་པོ་དང་།

ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དག་དང་ནི། ༥༣

ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་དང་ཆགས།

སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་ཁྱུ་བ་དང་།

དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ།

དེར་ལྟ་བ་ཡི་མཛོན་ཞེན་དང་། ༥༤

22 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་དང་།།

དེ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི།།

ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཆད་པ།།

དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཛོལ།། ༥༢ ཅེས་སོ།།

སྒྲོང་བྱ་ཉི་ཤུ་ནི།

རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་གྱིས་པ་དང་།།

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་།།

སྒྲོང་རྩེ་དང་ནི་སྒྲོམ་མེད་དང་།།

ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་ཚུལ་གཅིག་གིས།། ༥༣

མི་སྒྲེ་བ་དང་བཟོད་གིས་དང་།།

ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོན།།

རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་དང་།།

འདུ་གཤིས་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་།། ༥༤

ནི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་།།

ལྷག་མཐོང་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་།།

སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ།།

ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་གིས་དང་།། ༥༥

ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པར།
 ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགྲོ་དང་།
 ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི།
 ལྷོན་པ་ཉིད་དང་ཉི་ཤུའོ། ༥༥ ཞེས་སོ།

བརྒྱད་པའི་བརྒྱད་ནི།

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་།
 མངོན་པར་ཤེས་པས་བརྟེ་བ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྒྲུབ་པ་དང་།
 ཡོངས་སུ་བརྟག་ཁྱིར་སངས་རྒྱས་བརྟེན། ༥༦

དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི།
 ཞིང་སྦྱང་སྒྲུ་མ་ལྟར་གནས་དང་།
 བསམས་བཞིན་སྤྱིད་པ་ལེན་པ་དང་།
 ལས་ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། ༥༧ ཅེས་སོ།

དགུ་པའི་བརྒྱ་གཉིས་ནི།

སྤྱོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་།
 ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་དང་།
 སྤྱོབས་པ་རྩུ་པོ་ལྟ་བུ་དང་།
 མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་ནི། ༥༨

24 མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་སྤྲང་བྱེད་སྟོན་མེ།

རིགས་དང་རྩས་དང་ཆོ་འབྲང་དང་།།

ལའོར་དང་སྦྱེ་བ་དག་དང་ནི།།

ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་།།

ཡོན་ཏན་སྤྲན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན།། ༡༠ ཞེས་སོ།།

ས་བརྩ་བ་བསྟན་བ་ནི།

ས་དགྲ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི།།

གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་བ།།

དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་ས།།

བརྩ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ།། ༡༡ ཞེས་སོ།།

ལྷ་བ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་ནི།

མཐོང་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་དག་ལ།།

གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས།།

ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།།

གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ།། ཞེས་སོ།།

དྲུག་པ་ངེས་འབྱུང་སྦྱུབ་བ་ནི།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་།།

སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་།།

མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་།

ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། ༥༣

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་དང་།

ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ།

རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི།

ངེས་འབྱུང་སྐབས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། ༥༤ ཞེས་སོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་སྐབས་དང་པོའོ། །

སྐབས་གཉིས་པ། ལམ་ཤེས།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གཞི་ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཡན་
ལག་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ནི།

ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་།

ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱུང་བ་དང་།

རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། ༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་དངོས་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་།

26 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྤྱང་བྱེད་སྒྲིན་མེ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའོ། །དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལྷ། ལམ་གྱི་རང་
བཞིན། རྟོད། ཕྱེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་གོ། །དང་པོ་ལམ་གྱི་རང་
བཞིན་ནི།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་ལ་ནི།

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི།

ནམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི།

ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྟོད་ནི།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི།

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་བྱིར།

སྟོང་པ་ཉིད་ནམས་དབྱེར་མེད་པས།

རྟོ་བ་..... ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ཕྱེ་མོ་ནི།

.....དེ་དག་མི་དམིགས་པས། ༢

ཕྱེ་མོར་སྐྱུར་བ་དག་ཏུ་འདོད། ཞེས་སོ།

བཞི་པ་བཟོད་པ་ནི།

དེ་ལ་རྟག་ལ་སོགས་རྩལ་གྱིས།

གནས་པ་བཀག་པས་བཟོད་པ་རྣམས། ཞེས་སོ།

ལྷ་བ་ཚོས་མཚམས་ནི།

ས་བརྩ་དག་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། ༤

མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས།

ཚོས་ཀྱི་མཚམས་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ།

ཅི་ཕྱིར་ཞེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།

མཁུན་ནས་ཚོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། ༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་ལ་བཞི། ཉན་ཐོས་དང་ཁྱད་པར། སྐྱ་མེད་པར་ཚོས་
སྟོན་ཚུལ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། སྐྱར་ལམ་ངེས་འབྱེད་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ཉན་
ཐོས་དང་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ནི།

རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་དགོས་ལ།

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི།

ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་བརྟེན། ༦ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་སྐྱ་མེད་པར་ཚོས་སྟོན་ཚུལ་ནི།

གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ།

དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉན་འདོད་པ།

28 མདོན་རྟོགས་ཀྱིས་བཅད་སྒྲུང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

དེ་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ།

སྒྲུ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་། ༥ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྒྲོང་བྱིར་དང་།

འཛིན་པ་མི་སྒྲོང་བྱིར་དང་ནི།

རྟོན་གྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ།

ལང་དག་བསྐྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ། ༦ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་སྒྲོང་ལམ་ངེས་འབྱེད་བསྟན་པ་ནི།

བདག་ས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར་།

སྟོན་པའི་རྣམ་པ་དྲོར་གྱུར་བ།

ཅེ་མོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས།

འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་པས་བྱེ། ༧

ནང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིས།

གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་བྱིར་བཟོད་བ།

གཟུགས་སོགས་སྒྲེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི།

རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག། ༨ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་ཁྱད་

པར་ཅན་དང་། བསྐྱེད་ལམ་མོ། །དང་པོ་མཐོང་ལམ་བྱད་པར་ཅན་ལ
གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།
དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་།
ཤེས་པའི་སྒྲ་ཅིག་རྣམ་བཞི་ཡིས།
ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ།
ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་བཤད་དོ། ༡༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དང་།
ཕན་ཚུན་རྟེན་པ་རྟེན་མེད་ཕྱིར།
རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་།
ཆེན་པོ་ཆད་མ་མེད་བཅས་དང་། ༡༢
ཆད་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་དང་།
དེར་གནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ།
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་ངེས་འཛིན་དང་།
སྒྲ་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། ༡༣
བྱམས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཉིད་དང་།
སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་འཕྲོག་པ་དང་།

30 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་ལྷ་བྱེད་སྟོན་མེ།

རྣམ་པར་བྱང་ཀྱན་ཡོངས་བསྐྱས་དང་།

ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀྱན་སེལ། ༡༣

བྱ་ངན་ལདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་དང་།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱང་ལ་སོགས།

སྟོག་མི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ།

རྣམ་པ་ཀྱན་མཁུན་ཚུལ་ལ་ནི། ༡༤

བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག།

འགོད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ། ༡༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་བསྒྲམ་ལམ་ལ་གཉིས། བསྒྲམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་
ཅན་གྱི་བསྒྲམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་བསྒྲམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ནི།

ཀྱན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ།

བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་།

གཞོད་པས་བརྩི་བ་མེད་ཉིད་དང་།

བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟོག་མཆོད་ཉིད། ༡༦ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བསྒྲམ་ལམ་ལ་གཉིས། ཟག་བཅས་དང་།

ཟག་མེད་དོ། །དང་པོ་ཟག་བཅས་བསྐྱོམ་ལམ་ལ་བཞི་སྟེ། མོས་པ་བསྐྱོམ་པ་
དང་། དེ་ལ་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱགས་པ་དང་། བསྟོད་བཤད་། ཡི་རང་བཤོ། །
དང་པོ་མོས་པ་བསྐྱོམ་པ་ནི།

མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི།
རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་།
རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི།
རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། ༡༥

སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད།
རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས།
དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན།
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། ༡༧ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱགས་པ་ནི།

ཤེས་རབ་ལ་ལོ་ལྟོན་པ་ལ།
མོས་པ་འི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི།
དགྲ་ཚན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་།
བཀུར་བ་དང་ནི་བསྐྱགས་པར་འདོད། ༡༠ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་བསྟོད་པ་ལ་དུག་ །ངོ་བོ་དང་། རྣམ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་།
ཐབས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་དང་། དབྱེ་བ་ལན་ལོན་

32 མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱིས་བཅད་སྒྲུང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་ནི།

ཡོངས་སུ་བསྟོན་བ་ཁྱད་པར་ཅན།།

དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་པ་ནི།

དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན།། ༡༡ ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ།། ཅས་སོ།།

བཞི་པ་ཐབས་དང་འབྲེལ་བ་ནི།

དཔེན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོག་ས།།

རང་བཞིན་བྱན་པའི་སྒྲོན་ཡུལ་ཅན།།

ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་།།

སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་།། ༡༢ ཞེས་སོ།།

ལྷ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་ནི།

ཁམས་གསུམ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་དང་།། ཞེས་སོ།།

བྱུག་པ་དབྱེ་བ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ནི།

རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི།།

བསྐྱོད་པ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ།

བསོད་ནམས་ཆེ་ལྷུང་བདག་ཉིད་དོ། ༡༣ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི།

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས།

དག་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་བ།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ།

བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པར་འདིར་བཟོད་དོ། ༡༤ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་བསྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུམ། བསྒྲོམ་ལམ་དངོས་བསྐྱབ་
པ། དེ་ལ་མོས་མི་མོས་ཀྱི་རྒྱ། རྣམ་དག་གོ། །དང་པོ་བསྒྲོམ་ལམ་དངོས་
བསྐྱབ་པ་ནི།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད།

ཀྱན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད།

ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི།

གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། ༡༥ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མོས་མི་མོས་ཀྱི་རྒྱ།

སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་སྦྱོན་སྟགས་དང་།

ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ།

འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན།
 ཚོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་རྒྱ་དག་ནི། ༡༥

བདུད་ཀྱི་ཐིབས་ཀྱིས་ནོན་པ་དང་།
 ཟབ་མོའི་ཚོས་ལ་མ་མོས་དང་།
 སྤང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་ཞེན་དང་།
 སྤྲིག་པའི་གྲུ་པོས་ཡོངས་ཟིན་པའོ། ༡༦ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་རྣམ་དག་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་དག་སྦྱིར་བསྟན། བྱད་པར་བསྟན་
 པ། ཐེག་དམན་གྱི་ཤིན་ཏུ་དག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིན་ཏུ་དག་པའོ། །དང་
 པོ་རྣམ་དག་སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི།

འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས།
 དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་།
 བཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་བརྗོད། ༡༧ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱད་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི།
 ཉམས་ཕྱིར་སློབ་མ་བསེ་བུ་དང་།
 རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། ༡༨ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་ཤིན་རྟ་དག་པ་ནི།

ས་དགྲ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི།།

ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཡི།།

གཉེན་པོ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ལ།།

སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན།། ༣༠ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིན་རྟ་དག་པ་ནི།

དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས།།

ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དང་།།

མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི།།

གཉེན་པོ་ཉིད་རྟུ་འདོད་པ་ཡིན།། ༣༡ ཞེས་སོ།

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་གཉིས་པའོ། །

སྐབས་གསུམ་པ། གཞི་ཤེས།

༣༢། །གསུམ་པ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོལ་ས་དང་བཅས་པ་གཞི་ཤེས་ལ་
གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། མཆེན་པ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་དངོས་ལ་
གསུམ་སྟེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། སྦྱར་བ། མཐོང་ལམ་མོ། །དང་པོ་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བཞི་སྟེ། རོ་བོ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ། མཚན་

36 མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྤྱང་བྱེད་སྟོན་མེ།

མར་འཛིན་ན་རིང་བ། ཐབས་མཁས་པ་ཉེ་བ། བྱེད་པ་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་དང་
གཉེན་པོ་འོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་ནི།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན།།

དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ།།

དུས་རྒྱུས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར།།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད།། ༡ ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་མཚན་མར་འཛིན་ན་རིང་བ་ནི།

དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་ནས།།

ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་ཐབས་མཁས་པ་ཉེ་བ་ནི།

དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས།།

ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད།། ༢ ཅེས་སོ།།

བཞི་པ་བྱེད་པ་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་དང་གཉེན་པོ་ལ་བདུན། གཞི་ལམ་
མཚན་འཛིན་སྤང་བྱ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་མཚན་འཛིན་
སྤང་བྱར་བཤད་པ། གཉེན་པོ་ཟབ་པའི་རྒྱལ། བསམ་གྱི་མི་བྱུང་བ། མཐུག་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་གཞི་ལམ་མཚན་འཛིན་སྤང་བྱ་བསྟན་པ་ནི།

གཞུགས་སོགས་སྤང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་།།

དུས་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚེས་རྣམས་དང་།

སྤྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་རྣམས་ལ།

སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས། ༣ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་ནི།

སྤྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད།

གཞན་དག་དེ་ལ་འཇུང་བྱེད་པ།

དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པས།

རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ལྟ། ༤ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་སྤང་བྱར་བཤད་པ་ནི།

ཚེས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས།

དཔེན་པའི་སྤྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། ཅེས་སོ།

བཞི་པ་གཉེན་པོ་ནི།

ཚེས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི།

ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན། ༥ ཞེས་སོ།

ལྷ་པ་ཟབ་པའི་རྒྱལ་ནི།

མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས།

དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད། ཅེས་སོ།

38 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

དྲུག་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་ཕྱིར།།

དེ་ནི་བསམ་མི་བྱལ་པར་འདོད།། ༤ ཅེས་སོ།།

བདུན་པ་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལྷགས་ལ།།

མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གི།

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་བ།།

ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདྲིར་ཤེས་བྱ།། ༥ ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་གིགས་སེལ་བ་
དང་། མཉམ་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་རང་བཞིན་ནི།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་།།

དེ་མ་རྟོགས་དང་རབ་རྟོགས་དང་།།

དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ།།

སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་།། ༦

མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་།།

བྱ་དཀར་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་།།

སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས།།

འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི།། ༧

གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་གང་དང་།

སྤང་བ་རྣམ་བཟུང་གིས་བྱེད་དོ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་སྦྱོམ་མེད་པ་།

རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད་། ༡༠ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡེ་གཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་མདོར་བསྟན་
དང་། རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

སྤྱུག་བསྤུལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ།

ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་གཤེས་པ་དང་།

བཟོད་གཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི།

ཀྱན་གཤེས་ཚུལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། ༡༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན།

མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་དང་།

མ་སྦྱེས་མ་འགགས་ལ་སོགས་དང་།

མ་ཁའ་འདྲ་ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་། ༡༢

ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་།

ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་མེད་དང་།
གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས།
གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། ༡༣

དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ནད་མི་འབྱུང་།
ངན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི།
མངོན་དུ་བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད། ༡༤

མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་།
དངོས་དང་མིང་དང་གཉིས་པོ་ལ།
ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་མེད་པ་ནི།
ཀྱན་ཤེས་ཉིད་གྱི་སྐད་ཅིག་མ། ༡༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་།
ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་པོ།
འདི་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག།
རྟོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། ༡༦ ཞེས་སོ།

ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེན་པ་ལས། སྐབས་གསུམ་པོ། ॥

སྐབས་བཞི་པ། རྣམ་ཐོག་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་ཐབས་སྦྱར་བ་བཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་
 དང་། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །དང་པོ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས་
 ཏེ། དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀྱན། དབང་གྱུར་ཐོབ་པ་ཅེ་མའི་སྦྱར་བའོ། །
 དང་པོ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་ཀྱན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱར་བ་སྦྱར་བ་སྟན་པ་
 དང་། ཟུང་པར་ཅན་འོ།

དང་པོ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བ་སྟན་པ་ལ་བཞི། སྦྱར་བའི་ཡུལ་རྣམ་པ། བསྐྱེད་
 མཁན་གང་ཟག། སྦྱར་བའི་རབ་དབྱེ། རྩོན་འགྲུའི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་སྦྱར་
 བའི་ཡུལ་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།
 དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས།

རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆན་ཉིད་དེ།

ཀྱན་མཁུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིར།

དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། ༡ ཅས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་མདོ་བཞིན་བདེན་
 བཞི་ལ་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་ཅེ་བདུན་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་བསྟན་པ་
 དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་གཞི་ཤེས་མདོ་བཞིན་བདེན་བཞི་ལ་
 སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་ཅེ་བདུན་ནི།

42 མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྟོན་མེ།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།

མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར།

བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་།

ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙོ་ལྟར་བཤད། ༡ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ལམ་གཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ནི།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་།

འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན།

དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི།

ལྟ་དང་བཙུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། ༢ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁའ་ནི་རྣམ་པ་ནི།

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ།

སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས།

ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར།

ཀུན་མཁའ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་ན། ༣

སྟོབ་མ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ།

སུམ་བུ་བདུན་དང་སུམ་བུ་བཞི།

སྤུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། ༥ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་མཁེན་གང་ཟག་ནི།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས།

དེ་ལ་དགེ་བའི་ཅ་བ་བསྒྲུབ།

དགེ་བའི་བཞེས་ཀྱི་མགོན་བཅས་པ།

འདི་མཉན་པ་ཡི་སྦྱོད་ཡིན་ནོ། ༥

སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་ཀུན་འདྲི་དང་།

སྦྱོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྦྱོད་པས།

ལེན་དང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཡི།

སྦྱོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། ༦ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་རབ་དབྱེ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར།

དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ༧

དེ་དག་ཚད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་།

ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ལུང་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཉིད་དང་།།

ངེས་འབྱུང་བར་ཆད་མེད་བཅད་དང་།། ༩

བྱང་ཆུབ་ཉི་དང་མུར་བ་དང་།།

གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར་།།

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་།།

གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱལ་མི་མཐོང་།། ༡༠

གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་།།

དེ་ཡི་ངོ་བོར་ནམ་མི་རྟོག།

འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་།།

དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་དང་བཅས་།། ༡༡ ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་སྔོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ་བཞི། སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན། སྦྱར་བའི་སྦྱོར་
ལུས་པ་མཚན་ཉིད། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ཡོན་ཏན་ནི།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙོམ་ལ་སོགས་པ་།།

ཡོན་ཏན་ནམ་པ་བརྩ་བཞིའོ།། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་སྦྱོན་ནི།

སྦྱོན་ནི་བརྩ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ་།།

དུག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ།། ༡༢ ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་རྒྱས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

གང་གི་མཚོན་ཏེ་མཚན་ཉིད་དུ།

ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ།

ཤེས་པ་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།

ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་། ༡༣ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་དུག །ཤེས་པ་ལེ་རྣམ་པ་ལེ་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་
གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལེ་མཚན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གིས་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཁྱད་
པར་བཅུ་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད། བྱེད་པ་ལེ་མཚན་ཉིད། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ཤེས་པ་ལེ་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི།

དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་།

འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་དང་།

སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་།

དེ་བསྐྱས་པ་དང་ཁྱེད་ལྟས་དང་། ༡༤

མི་བཟང་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་།

ཆགས་བཅས་སོགས་དང་རྒྱ་ཆེན་དང་།

ཆེན་པོར་གྱུར་དང་ཚད་མེད་དང་།།

རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་།། ༡༥

སེམས་བལྟར་མེད་དང་ཤེས་པ་དེ།།

གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་དང་།།

དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དགའི།།

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས།། ༡༦

ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ།།

གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་འདི།།

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྒྲུབས་ཀྱི།།

ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན།། ༡༧ ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི།

སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་བཅས་པ་དང་།།

སྟོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་།།

སྦྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང་།།

ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲུག་མེད་དང་།། ༡༨

འདུ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་རྟོག།

རབ་དབྱེ་མཚན་ཉིད་མེད་ཉིད་ལ།།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི།

ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། ༡༩ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་བསྟན་ནས།

གནས་དང་གྲས་པར་བྱ་བ་དང་།

སྒྲ་མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་།

དེ་ལ་མཚན་དང་བྱེད་མེད་དང་། ༢༠

ཀྱན་ཏུ་འཇུག་མཁྱེན་གང་ཡིན་དང་།

མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་།

འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་དང་།

བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་མངོན་སུམ་མཛད། ༢༡

བསམ་མི་བྱུང་དང་ཞི་ཉིད་སྟོན།

འཇིག་རྟེན་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ།

རྣམ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི།

ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། ༢༢ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་བྱུང་པར་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྟན་
དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

48 མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་རྒྱུ་མེ།

བསམ་མི་བྱེད་སོགས་བྱེད་པར་གྱིས།

བྱེད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན།

སྤྱོད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས།

བྱེད་པར་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། ༡༣ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

བསམ་མི་བྱེད་དང་མི་མཉམ་དང་།

གཞུང་དང་བགྲང་ལས་ཡང་དག་འདས།

འཕགས་པ་ཀུན་བསྐྱེད་མཁས་པ་ཡིས།

དེག་བྱ་བྱེད་མོང་མེན་གྱིས་ཉིད། ༡༤

གཉིས་ལྟར་བྱེད་དང་གང་མེད་དང་།

རྒྱུ་དང་ཡང་དག་འབྱུང་པ་དང་།

དམིགས་པ་བརྟེན་དང་བཅས་པ་དང་།

མཐའ་དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། ༡༥

རོ་བྱང་མེད་དང་བྱེད་པར་ནི།

བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ།

གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་ལས།

བྱེད་དུ་འཕགས་པས་བྱེད་པར་ལམ། ༡༦ ཅེས་སོ།

ལྷ་པ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི།

ཡན་དང་བདེ་དང་སྒྱུ་བ་པ་དང་།
 མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྒྱུ་བས་དག་དང་།
 གནས་དང་དཔུང་གཉེན་གླིང་དང་ནི།
 ཡོངས་འབྲེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ༡༧

ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཐེག་གསུམ་གྱིས།
 འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་དག།
 ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ།
 འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ༡༨ ཅེས་སོ།

བྱུག་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་།
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག།
 དབེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་།
 ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་དམིགས་དང་། ༡༩

མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་།
 དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་།
 མི་མཐུན་ཐོགས་པ་མེད་དང་དེ།

50 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་ལྷུང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྒྲེ་མེད་དང་། ༣༠

དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་།

ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད།

མཚོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་བས་ན།

མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། ༣༡ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྒྲིན་ལ་སོགས།

ཡང་དག་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པ་ནི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ།

ཐར་པ་འི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འདོད། ༣༢ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་།

སྒྲིན་སོགས་སྒྲིད་ཡུལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་།

བསམ་པ་ལུན་ཚོགས་དྲན་པ་དང་།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཉིང་འཛིན་དང་། ༣༣

ཚོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ།

ཤེས་པ་ལི་ཤེས་པ་བ་དང་རྣམ་ལུ།

རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ལི་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པོ་ཡིས།

རྒྱུ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པོ་སྒྲུབ་དཀར་བཞེད། ༣༤ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱང་པར་ཅན་ལ་གསུམ། རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་བྱང་པ་བྱང་པ་ཆོས་མཆོག་གི་
བསྒྲུབ་པ་ལི་གནས་སྐབས། གང་ཟག་ །བསྒྲུབ་པ་ལི་བྱང་པར་ཅན་ནོ། །དང་
པོ་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་བྱང་པ་ཆོས་མཆོག་གི་བསྒྲུབ་པ་ལི་གནས་སྐབས་ནི།

རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ལི་གནས་པ་ལི་དེར།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྒྲུགས།

དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས།

རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཞེད་དོ། ༣༥

བདག་ཉིད་སྒྲིག་པ་ལས་ལྷོག་ཅིང་།

སྒྲིག་པ་སོགས་ལ་གནས་པས་གཞན།

དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་།

བསྒྲུགས་པ་བྱང་པ་མཐུན་པ་ཉིད། ༣༦

ཅེར་གྱུར་དེ་བཞིན་བྱང་པ་ནི།

རང་གཞན་རྣམ་ཅན་བདེན་ཤེས་པ།

ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས།

སྒྲིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། ༣༧ ཅེས་སོ།

གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། ༤༠

གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་སྦྱིན་སོགས་དང་།

ཟབ་མོའི་དོན་ལ་འང་སོམ་ཉི་མེད།

བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྒྲིབ་པ་ནི།

རྣམ་པ་ལྔ་དང་མི་འགོགས་དང་། ༤༡

བག་ལ་ཉ་ལ་ཀྱན་འཛོམས་པ་དང་།

དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་།

གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་པ་དང་།

ལུས་ལ་སྦྱིན་སུ་རྣམས་མི་འབྱུང་། ༤༢

གྲུ་གྲུ་མེད་སེམས་སྦྱངས་པ་ནི།

ལེན་དང་སེར་སྒྲ་མེད་སོགས་དང་།

ཚོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགོ་ཉིད་དང་།

སེམས་ཅན་དོན་དུ་དབྱེ་ཆོལ་དང་། ༤༣

གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་མི་བརྟུབ་དང་།

ལམ་གཞན་ཉི་བར་སྦྱོན་བདུད་ལ།

བདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་དབྱེས་པའི་སྦྱོད་པ་སྟེ། ༤༤

རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས།

དྲོད་དང་ཅེ་མོ་བཟོད་བཅས་དང་།

ཆོས་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པ་ནི།

རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་མི་ལྡོག། ༤༥ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་ལ་གཉིས།
མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་།

ཤེས་པའི་སྒྲིད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་མི་ལྡོག་པའི།

མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ༤༦ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།

གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་།

སེམས་བརྟེན་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས།

རྣམ་ལོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི།

ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། ༤༧

ལྷས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་ནི།

འདོད་ལ་སྒྲིད་ལ་ཐབས་མཁུས་དང་།

རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྦྱོད་ཉིད་དང་།
འཛོལ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། ༤༩

ཡུང་སོགས་པར་ཆད་བྱེད་རྣམས་དང་།
ཚོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི།
གཡུལ་འབྱེད་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་ལ།
སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། ༥༠

གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་།
ཚོས་ནི་རྩལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཉིད།
རང་གི་ས་ལ་ངེས་པ་ཉིད།
ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང་། ༥༡

ཚོས་གྱི་དོན་དུ་སྒྲིག་གཏོང་བ།
དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི།
སྒོ་ལྟ་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་པའི།
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། ༥༢ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྒྱད་དེ། བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར།
ཁྱད་པར་གྱི་གཞི། དབྱེ་བ། གྲངས་མེད་པ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བ། བསྐྱོམ་
ལམ་གྱི་བྱེད་བ། འབྲས་བུ་ལ་ཚོད་པ་དགོད་པ། ལན་དཔེ་དང་བཅས་པ།
ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྟགས་ཉིད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་

56 མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

བར་བསྟན་པ་ནི།

སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་རྟེ།

ཟབ་མོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས།

ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་།

སྤྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། ༥༢ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱད་གཞི་བསྟན་པ་ནི།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི།

ལམ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ།

ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་།

འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒྲོམ་པའི་ལམ། ༥༣ ཇེས་སོ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྒྱུར་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས།

རྒྱུར་དུའི་རྒྱུར་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས།

རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགྱར་བ་ཞེད་དོ། ༥༤ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་གྲངས་མེད་པ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བ་ནི།

གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས།

དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན།

ཀྱམ་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བས།

ཁྱེ་མཐུན་དེ་དག་ཐུབ་པ་བཞིད། ༥༥ ཅེས་སོ།

ལྷ་པ་བསྐྱེད་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ། བཀལ་བ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་
བཀལ་བ་ནི།

དངོས་པོ་བརྫོད་དུ་མེད་པ་ལ།

ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་རུང་།

སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི།

ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཅི་ཞིག་འཕོབ། ༥༦ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ལན་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ།

འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད།

བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད།

དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞིད། ༥༧ ཅེས་སོ།

དུག་པ་འབྲས་བུ་ལ་རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི།

སེམས་ནི་སྒྲུ་མས་བྱང་ཆུབ་པར།

རིགས་མིན་གྱི་མས་ཀྱང་ནི་མིན། ཞེས་སོ།

བདུན་པ་ལན་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི།

58 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཤིས་བཅད་སྒྲུང་ཟེང་སྒྲིན་མེ།

མར་མེའི་དབ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི།

ཟབ་མེའི་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། ༥༥ ཅས་སོ།

བརྒྱད་པ་ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྟོགས་ཉིད་བསྟན་པ་ནི།

སྒྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་།

ཤེས་དང་སྒྱུད་དང་གཉིས་མེད་དང་།

ཐབས་མཁམས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཉིད། ༥༦ ཅས་སོ།

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་རིམ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་གསུམ། སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
སྒྱུར་བ། ཞིང་དག་པའི་སྒྱུར་བ། ཐབས་མཁམས་པའི་སྒྱུར་བ་བཅུ་བསྒྲོམ་
པའོ། །དང་པོ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ནི།

ཚོས་རྣམས་སྒྲི་ལམ་འདྲ་བའི་བྱིར།

སྤྱིད་དང་ནི་བར་མི་རྟོག་པ།

ལས་མེད་ལ་སོགས་གྲུན་ཀ་ཡི།

ལན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། ༥༧ ཅས་སོ།

གཉིས་པ་ཞིང་དག་པའི་སྒྱུར་བ་ནི།

སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དེ་བཞིན་བྱུ།

སྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མ་དག་པ།

དེ་ལ་དག་པར་སྦྱབ་པ་ཡིས།

སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། ༥༡ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ཐབས་མཁས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ནི།

ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི།

དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་།

མི་ཤེས་རིམ་ཞིན་བྱགས་དང་ནི།

སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་དང་། ༥༢

མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་།

མཚན་མ་སྦྱོན་ལམ་ཟད་པ་དང་།

དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་མེད་པ།

ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བརྩ། ༥༣ ཞེས་སོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་བཞི་པའོ། །

སྐབས་ལྔ་པ། ཕེ་མོའི་སྦྱོར་བ།

གཉིས་པ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པ་ཕེ་མོའི་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས། གཉིན་པོ་ཕེ་མོ།

སྤང་བྱ་ལོག་སྦྱབ་པོ། །དང་པོ་གཉིན་པོ་ཕེ་མོ་ལ་བཞི། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་

60 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྤྱང་ཕྱེད་སྟོན་མེ།

ལམ། བསྐྱེལ་ལམ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཅེ་མོདོ། །དང་པོ་སྦྱར་ལམ་ལ་བཞི།
དྲོད་གྱི་ཅེ་མོ་རྟགས་གྱི་མཚོན་པ། ཅེ་མོདེ་ཅེ་མོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བཟོད་
པའི་ཅེ་མོ་བསྟན་པ། ཆོས་མཚོག་གི་ཅེ་མོ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའོ། །དང་
པོ་དྲོད་གྱི་ཅེ་སྦྱར་རྟགས་གྱིས་མཚོན་པ་ནི།

མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན།

མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས།

ཅེ་མོར་བྱིན་པར་སྦྱར་བའི་རྟགས།

རྣམ་པ་བརྩུག་གིས་དག་ཏུ་བཞེད། ༡ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ཅེ་མོདེ་ཅེ་མོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི།

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྤྱེ་བོ་རྟེན།

སངས་རྒྱས་མཚོད་པའི་དགེ་ལ་སོགས།

རྣམ་མང་དུ་ནི་དབེར་མཛད་ནས།

རྣམ་འཕེལ་བརྩུ་བྱས་བདག་ཉིད་དོ། ༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་ཅེ་མོ་བསྟན་པ་ནི།

ཀྱན་མཁུན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་གྱི།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བླ་མེད་པ།

སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ།

བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྫོད། ༣ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་ཚོས་མཚོག་གི་ཅེ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ནི།

སྒྲིང་བཞི་པ་དང་སྒྲོང་དག་དང་།

སྒྲོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་མཛད་ནས།

བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི།

ཉིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། ༤ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་ལ་བྱུག །སྒྲང་བྱ་རྣམ་རྟོག །སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་
གོགས། འབྲས་ལུ་བྱང་ཆུབ། ཅེ་མའི་བྱེད་པ། རོ་བོ། །དེའི་བསྒྲུལ་པའོ།

དང་པོ་རྣམ་རྟོག་ལ་བཞི་སྟེ། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན། འཛིན་རྟོག་
མདོར་བསྟན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངེས་པ། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་
གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

འདུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ།

གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་དེ།

དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཡུལ།

མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་གེས་བྱ། ༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་ནི།

སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་འཕགས་དབྱེ་བས།

སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཟགས་ཡོད་པར།

རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད།

དེ་དག་སོ་སོར་དགུ་བདག་ཉིད། ༥ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངེས་པ་ནི།

གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད།

དེ་དག་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད།

དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡི།

ངོ་བོས་སྒྲུང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ༦ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། འཇུག་པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ །ཕྱོག་
པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ །རྒྱུས་སུ་རྫས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ །བཏགས་འཛིན་
གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ལོ། །དང་བོ་འཇུག་པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི།

ལམ་ནི་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་།

གེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་དང་།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། ༧

རང་གིས་རྟོགས་དང་བྱེད་པ་དང་།

དེ་ཡི་ལས་བྱའི་འབྲས་སུ་ལ།

འཇུག་པའི་ཕྱོགས་གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི།

རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགུར་འདོད། ༨ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ལྷོག་པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ནི།

སྤྱིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་བྱིར།

རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་ནི།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་།

ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཚད་དང་། ༡༠

གཞན་གྱི་རྟོན་གྱིས་འགོ་བ་དང་།

ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་།

ཉི་ཆེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་ཉིད།

གནས་དང་འཇུག་ལ་སྐྱོངས་པ་དང་། ༡༡

རྗེས་ལ་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ།

རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི།

ལྷོག་པའི་སྒྲོགས་གྱི་རྟོན་ཅན་ཏེ།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལ་འབྱུང་། ༡༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་སྒྲིམ་བྱ་རྣམས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ནི།

འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་།

ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་ནི།

གསུམ་པོ་དག་དང་ཉི་འབྲེལ་དང་།

གནས་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ༡༣

ཚེས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྟགས་པ་དང་།

ཆགས་པ་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་།

རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ།

འཛིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། ༡༤ ཞེས་སོ།

བཞི་བ་སྒྲེས་བུ་བརྟགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ནི།

ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་།

ལམ་ལ་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་དང་།

འགག་དང་བཅས་པའི་སྒྲེ་བ་དང་།

དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། ༡༥

གནས་དང་རིགས་ནི་འཛིན་པ་དང་།

དོན་དུ་གཉེར་དང་རྒྱ་མེད་དང་།

ཕྱིར་སྐོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ།

འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཞན་ཡིན་ནོ། ༡༦ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་གྲོགས་ནི།

བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྒྲོན་པ་དང་།

དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོང་དང་།

དེ་ཐོབ་པར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ།

བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། ༡༥ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནི།

དེ་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི།

ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅས་བརྗོད་དོ།

ཟད་མེད་སྐྱེ་མེད་བྱིར་དེ་དག།

གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ༡༦

འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ།

མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི།

རྣམ་པར་རྟོག་རིགས་ཅི་ཞིག་ཟད།

སྐྱེ་མེད་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ། ༡༧

གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ།

ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་ཡི།

སྐྱིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་།

དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཚར་དུ་བརྟེན། ༡༨ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་ཅེ་མའི་བྱེད་པ་ནི།

66 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

འདི་ལས་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།།

གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད།།

ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ།།

ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ།། ༡༡ ཞེས་སོ།།

ལྷ་པ་མཐོང་ལམ་རྩ་སྒྲུང་ངོ་བོ་ནི།

སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི།།

དེ་དག་ལན་རྒྱུ་བསྐྱས་པ་གང་།།

སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས།།

བསྐྱས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ།། ༡༢ ཞེས་སོ།།

དུག་པ་དེའི་བསྒྲོམ་པ་ནི།

དེ་ནས་སང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་པའི།།

ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་ཁྱགས་ནས།།

རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ལྷགས་མཐུན་དང་།།

ལྷགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད།། ༡༣ ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོན་སྒྲོམ་པའི་ལམ། སྤང་བྱ་རྣམ་
རྟོག། རྟོན་པ་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་རྟོན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི།

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲུང་།
 རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས།
 ཐོད་ཀྱི་ཏུ་ནི་སྒྲོམས་འཇུག་པ།
 འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། ༡༣

མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བརྒྱང་སྟེ།
 གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ།
 དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ལ་ནས།
 འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། ༡༤ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་
 ལོ། དང་པོ་གཟུང་རྟོག་ལ་གཉིས་ཏེ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལྷོག་པ་
 གཟུང་རྟོག །དང་པོ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ནི།

མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི།
 བཏང་བས་ཡོངས་སུ་མ་བརྒྱང་དང་།
 དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་།
 ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། ༡༥

བརྒྱང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ།
 སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲླིང་ཡུལ་ཅན། ཞེས་སོ།

68 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་རྒྱུ་མེ།

གཉིས་པ་ཐོག་པ་གཟུང་རྟོག་ནི།

གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས།
འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། ༡༥

སེམས་མི་སྒྲི་དང་བྱུང་རྒྱུ་གྱི།
སྒྲིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་།
ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་།
རྟོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་ཡིད་མི་བྱེད། ༡༦

སྒྲིམ་དང་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་དང་།
དེ་དག་ལས་ནི་བསྐྱོག་ཉིད་དང་།
ཇི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་པ།
སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པར་བྱ། ༡༧ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྱུར་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་
དགུ། འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་དགུ་འོ། །དང་པོ་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་དགུ་ནི།

སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་དང་།
ཆོས་བཏགས་པ་དང་སྒྲིང་མིན་ཉིད།
ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་དང་།
དངོས་པོར་བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། ༡༨

ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་།

སྒྲོད་པ་རྣམ་པར་འབྲུག་པ་ལ།

འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོར་ཉི།

གཤམ་པར་བྱ་བ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། ༣༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་ཉོག་དགྲུ་ལ་གཉིས། མདོར
བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེའི་རྒྱ་ཡི།

ཡུལ་ཅན་དེ་ཡིས་རྣམ་འཛོམས་བས།

སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི།

མི་མཐུན་ཚུགས་གཞན་རྣམ་པ་དགྲ། ༣༢ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཀྱན་མཁྱེན་ནི།

གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་།

ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་།

མཚུངས་པར་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། ༣༣

མི་མཉམ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་དང་།

ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།

གཉིས་སྤྱེད་དང་ཀྱན་སྒྲོངས་ལ།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད། ༣༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་རྟེན་པ་ཡོན་ཏན་ནི།

ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི།

ཡུན་རིང་ལོན་ནས་དབུགས་ཕྱིན་ལྟར།

རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི།

བདེ་སྤྱབ་ཡོན་ཏན་ཕྱན་ཚོགས་ཀྱན། ༣༣

རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་བོ་བཞིན།

འབྲས་སུ་མཚོག་གིས་སྤྲ་བ་ཡིས།

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི།

རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་རྟེན་པར་བྱེད། ༣༤ ཅས་སོ།

བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པ་རྩེ་མོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང་། རང་ལྷོག་ངོས་
གཟུང་བ་དང་། དམིགས་པ་བདག་པོ་རྣམ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་དཔེ་ནི།

སྒྲོང་གསུམ་སྤྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་།

བསེ་བུའི་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཚོགས་དང་།

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་ལ།

བཀོད་པའི་དགོ་བ་དཔེར་མཛད་ནས། ༣༥

བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི།

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། ཅས་སོ།

གཉིས་པ་རང་ལོག་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན།

དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀླན་མཁྱེན་ཉིད། ༣༥ ཅས་སོ།

གསུམ་པ་དམིགས་པ་བདག་པོ་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ནི།

འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ།

བདག་པོ་དྲན་པ་ཡིན་པར་བཞེད།

རྣམ་པ་ཞི་ཉིད་..... ཅས་སོ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་ལོག་བསྐྱབ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

.....འདི་ལ་ནི།

རབ་ཏུ་སྒྲི་རྣམས་བརྒྱད་མར་གྲོལ། ༣༦ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་བཟུང་བ་དང་།

ནམ་ཀླུ་མཁའ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་།
དམ་པའི་དོན་དང་ཀླུ་རྫོབ་དང་། ༤༠

སྒྱུར་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་།
ཐབས་བཅས་སྤྱབ་པའི་རྟོགས་པ་དང་།
ཐུན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་།
གཉེན་པོ་མི་མཐུན་སྦྱོགས་དག་དང་། ༤༡

མཆོན་ཉིད་དང་ནི་སྒྲོམ་པ་ལ།
སྒྲུ་བ་ནམས་གྱིས་ལོག་རྟོག་པ།
ནམ་བ་ཀླུ་མཁའ་ཉིད་རྟེན་ཅན།
ནམ་བ་བཙུངས་དག་ཏུ་བཞེད། ༤༢ ཅེས་སོ།

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐུན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་བར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་ལྔ་བའོ། །

སྐབས་དྲུག་པ། མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ།

གཉིས་པ་བརྟན་བ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མཐར་གྱིས་བ་དང་།
འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མའོ། །དང་པོ་རྒྱ་མཐར་གྱིས་བ་ལ་གཉིས་ལྟེ། ལམ་
གང་ལ་བརྟེན་ནས། གང་འབྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།

སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་།
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་བྱན་དང་ཚོས།
དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་གང་འགྲུབ་པ་ནི།

མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། ༡ ཅེས་སོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་ཐོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་དྲུག་པའོ། ॥

སྐབས་བདུན་པ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་
དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་
སྐད་ཅིག་མའོ། །དང་པོ་རྣམ་སྦྱིན་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་གཉིས་ཏེ།
དོན་དགོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་དབུས་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་དོན་དགོད་པ་ནི།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་།
ཟག་མེད་ཚོས་ཀུན་བསྟུས་པའི་བྱིར།
སྦྱབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡིས།
རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་བར་བྱ། ༡ ཞེས་སོ།

74 མཛོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱིས་བཅད་སྤང་ཅེད་སྒྲོན་མེ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་དཔེས་སྒྲུབ་པ་ནི།

རི་ལྟར་སྒྲེས་ལུས་ཟོ་ཆུན་རྒྱུད།

རྟོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ན།

ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགྲུལ་བ་ལྟར།

སྐད་ཅིག་གཅིག་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། ༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི།

གང་ཆོ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི།

རང་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན།

རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་སྒྲེས།

དེ་ཆོ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། ༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི།

སྒྲིན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེད་པ་ཡིས།

ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་འདྲར་གནས་ནས།

ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད།

སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས། ༣ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་གཅིག་མ་ནི།

མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད།

གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་ལྟར།

ཆོས་རྒྱམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི།

དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐོང་། ༥ ཞེས་སོ།

གེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་བདུན་པའོ། །

སྐབས་བརྒྱད་པ། འབྲས་སུ་ཆོས་སྒྲུ།

༡༣། །གསུམ་པ་འབྲས་སུ་ཆོས་སྒྲུ་ལ་ལྟ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད། ཆོས་དང་། ལོངས་
སྤྱོད་རྟོགས་པ་དང་། སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་དང་། ཆོས་སྒྲུའི་མཛད་པའོ། །དང་པོ་རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ནི།

ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག།

ཐོབ་སྒྲུར་རྒྱུ་ཀྱན་རྒྱུ་དག་པ།

དེ་དག་རང་བཞིན་མཛོམ་ཉིད་ཅན། ༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཆོས་སྒྲུ་ལ་དུག །ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་རྒྱམ་པ་བཤད་པ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལས་བྱུང་པར། སྒྲོན་ནས་མཁྱེན་པའི་བྱུང་པར།
ཐིན་ལས་འཇུག་པའི་ཚུལ། མ་དེས་པ་སྤང་པ། བྱུང་པ་དང་རྟག་པའི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་རྒྱམ་པ་བཤད་པ་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་།
 རྣམ་པར་ཐར་དང་མཐར་གྱིས་ནི།
 སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་།
 ཟད་པར་བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ༡

ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ནི།
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་།
 ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་མཁྱེན་དང་།
 མདོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག། ༢

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་།
 དབང་བརྩ་དང་ནི་སྟོབས་བརྩ་དང་།
 མི་འཛིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་།
 བསྐྱེད་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། ༣

དྲན་པ་ཉིད་གཞག་རྣམ་གསུམ་དང་།
 བསྐྱེད་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་།
 བག་ཆགས་ཡང་དག་བཙུམ་པ་དང་།
 སྒྲེ་ལ་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། ༤

ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས།

བཙོ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ༄ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པ་ལས་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ།

ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་ཡོངས་སྤོང་ཉིད།

གྲོང་སོགས་སུ་དེའི་ཉན་མོངས་རྣམས།

རྒྱུན་གཙོད་རྒྱལ་བའི་ཉན་མོངས་མེད། ༔ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པའི་ཁྱད་པར་ནི།

སངས་རྒྱས་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི།

ལྟོན་གྱིས་སྤྱད་དང་ཆགས་སྤངས་དང་།

ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་།

དྲི་བ་ཀྱན་ལན་འདེབས་པར་བཞེད། ༌ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་ཐོན་ལས་འཇུག་པའི་རྩལ་ནི།

རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོན་གྱུར་ནས།

གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི།

78 མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

གང་ཆེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་བ།།

དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྤང་རོ།། ༩ ཅེས་སོ།།

ལྷ་བ་མ་ངེས་བ་སྤང་བ་ནི།

ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ལབ་ཀྱང་།།

ས་བོན་མི་རུང་མི་ལ་བྱུངས་ལྟར།།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་།།

སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་མྱོང་།། ༡༠ ཅེས་སོ།།

རྒྱག་པ་བྱབ་པ་དང་རྟག་པའི་དོན་ནི།

དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཐྱིར།།

སངས་རྒྱས་བྱབ་པར་ངེས་པར་བརྟེན།།

དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཐྱིར།།

རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྟེན་པ་ཡིན།། ༡༡ ཅེས་སོ།།

གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལྷ་སྟེ། མདོར་བསྟན་པ། མཚན་བཟང་པོ་བཤད་
པ། རི་ལྟར་ལྟུབ་པ། རྒྱ་མདོ་ལ་སྤྱར་པ། དཔེ་བྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི།

མཚན་ནི་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་དང་།།

དཔེ་བྱད་བརྒྱད་རྩའི་བདག་ཉིད་འདི།།

ཐེག་ཆེན་ཉི་པར་ཡོངས་སྟོང་ཕྱིར།

ཐུབ་པའི་ཡོངས་སྟོང་རྫོང་སྐར་བཞེད། ༡༢ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་མཚན་བཟང་པོ་བཤད་པ་ནི།

ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ཡེའི་མཚན་དང་རུས་སྒྲུལ་ཞབས།

ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་།

ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་གཞགས།

འདི་ཡི་སྐྱེ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། ༡༣

སོར་མོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྐྱ་ཆེ་བྲང་།

ཞབས་འབྲུར་མི་མདོན་སྐྱེ་ནི་བྱེན་དུ་ཕྱོགས།

བྱིན་པ་ཨེན་ཡའི་འདྲ་ཕྱག་རིང་མཛེས།

མདོམས་ཀྱི་སྐྱ་བ་སྐྱབས་སུ་རྩལ་པའི་མཚོག། ༡༤

བགས་པ་གསེར་མདོག་བགས་པ་སྒྲུབ་པ་དང་།

སྐྱེ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འབྲུངས་དང་།

ཞལ་མཛོད་སྐྱས་བརྒྱན་རོ་སྟོང་སེང་གེ་འདྲ།

འདི་ཡི་དབྲང་པའི་མགོ་རྒྱུ་ཐལ་གོང་རྒྱས། ༡༥

འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་མཚོག་སྒྲང་།

སྐྱེ་ནི་བྱ་གོ་རྩ་ལྟར་རྒྱ་ཞེང་གཤམ།

གོམ་སྟོམས་པ་དང་སྒྱུན་གཉིས་ནི།

དག་དང་གཞོན་གཅན་ཉིད་དང་།

སྒྱུ་ལྷུ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་།

ཤིན་ཏུ་གིམས་པའི་སྒྱུ་ཉིད་དང་། ༡༥

ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྲས་དང་།

གཟིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་དག་པ་དང་།

དཀྱུ་རྒྱུ་སྒྲུབས་ཕྱིན་མ་རྟོངས་དང་།

ཕྱང་ངེ་བ་དང་ལྷོ་བ་ནི། ༡༦

ཟབ་དང་གཡས་སྟོགས་འབྲིལ་བ་དང་།

ཀྱན་ནས་བལྟ་ན་སྒྲུག་པ་དང་།

ཀྱན་སྒྲོད་གཙང་དང་སྒྲུ་ལ་ནི།

སྒྲེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། ༡༧

ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་དང་།

ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་དང་།

ཞལ་ནི་ཏུ་ཅང་མི་རིང་དང་།

མཆུ་ནི་བིསྒྲུ་ལྟར་དམར་དང་། ༡༨

ལྷགས་མཉེན་པ་དང་སྒུ་པ་དང་།
དམར་དང་འབྲུག་གི་སྒྲི་ཉིད་དང་།
གསུང་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་རྒྱུམ།
ཚོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། ༩༥

ཕྱིན་གྱིས་སྒྲ་དང་གངས་མཐོ་དང་།
མཚོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི།
སྒྱུན་ཡངས་པ་དང་རྩི་མ་སྒྱུག།
བསྐྱེའི་འདབ་མ་འབྲ་བ་དང་། ༩༩

སྒྲིན་ཚུགས་རིང་དང་འཇམ་པ་དང་།
སྒྱུ་དང་སྒྲི་ནི་མཉམ་པ་དང་།
ཐུག་རིང་རྒྱས་དང་སྒྲིན་མཉམ་དང་།
ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྦྲངས་པ་དང་། ༡༠

དབྱལ་བ་ལེགས་པར་འབྲེས་པ་དང་།
དབྲེས་ཆེ་བ་དང་དབྲུ་རྒྱས་དང་།
དབྲུ་སྒྲི་བྱང་བ་ལྟར་གནག་དང་།
སྒྱུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཇོངས་དང་། ༡༡

84 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

མི་བཤོར་བྱི་ཞིམ་སྒྲེས་བུལི།

ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་།

དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཟ་གིས་ནི།

གཡུང་རྒྱུ་འཁྱིལ་བས་བརྒྱན་པ་སྟེ།

སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། ༡༡ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་སྐུལ་སྐུལ་གསུམ། རྣམ་དང་། གང་གི་དོན་དང་། རྒྱུ་མི
ཆད་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་རྣམ་ནི།

གང་གི་སྲིད་པ་རི་སྲིད་པར། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་གང་གི་དོན་མཛད་པ་ནི།

འགོ་ལ་ཕན་པ་སྒྲ་ཚོགས་དག།

མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་མི་ཆད་པའི་རྒྱལ་ནི།

ཐུབ་པའི་སྐུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད། ༡༢ ཅེས་སོ།

ལྔ་པ་ཚོས་སྐུའི་མཛད་པ་ནི་གསུམ། དང་པོ་འཇུག་ཡུལ་རྒྱུན་མི་འཆད་
པ། ཐེན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱན་བཤད་པ། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་འཇུག་
ཡུལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ནི།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་འདིའི།

ལས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད། ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་སྤྱིན་ལས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་བཤད་པ་ནི།

འགོ་རྣམ་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི།

བསྐྱེད་རྣམ་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། ༣༤

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི།

རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་།

སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་ཇི་བཞིན་གྱི།

དོན་དང་པ་རོལ་བྱིན་བྱུག་དང་། ༣༥

སངས་རྒྱས་ལམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས།

སྟོང་བ་ཉིད་དང་གཉིས་ཟད་དང་།

བརྟན་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་།

ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་། ༣༦

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི།

མཛོན་པར་ཞེན་པ་རྟོགས་པ་དང་།

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཞིང་།

རྣམ་པར་དག་དང་ངེས་པ་དང་། ༣༧

སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཚད་མེད་དང་།
 སངས་རྒྱས་རྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་།
 བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལས་རྣམས་ནི།
 རུད་མི་ཟ་དང་བདེན་མཐོང་དང་། ༣༩

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་།
 དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི།
 རྣམ་པར་བྱང་དང་ཚོགས་དང་ནི།
 འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། ༤༠

ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་།
 བྱ་ངན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ།
 ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་ཕྱིན་ལས་ནི།
 རྣམ་པ་ནི་བྱ་བ་དུན་དུ་བཞེད། ༤༡ ཅེས་སོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྤངས་བརྒྱད་པའོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན། བསྟན་དོན་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པ་ལ་
 གཉིས། རྒྱལ་ཏུ་བཤད་པ། གསུམ་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་རྒྱལ་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

མཚན་ནི་དེ་དེ་ཡི་སྒྲོར་བ་དང་།
 དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམས་དང་།

དེ་མཐའ་དེ་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་ནི།

དོན་བསྟུས་གཞན་དེ་རྣམ་པ་དུག། ༡ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་གངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ནི།

ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ།

སྦྱར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་དང་།

ཆོས་སྐྱེ་བྱིན་ལས་འབྲས་བུ་ནི།

དོན་བསྟུས་གཞན་དེ་རྣམ་པ་གསུམ། ༡ ཅེས་སོ།

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མདོན་པར་རྟོག་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པ་
རྩོགས་སོ། ॥

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱུ་ཀ་ར་བྱ་བ་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྷ་བན་རྟེ་
དབལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ།

སྤྲད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དབལ་གོ་མི་འཆི་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་།
ལོ་ལྷ་བ་དགོ་སྤོང་སྤོ་ལུན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་
པའོ། ॥

རྒྱལ་ཡུམ་ཕ་རོལ་བྱིན་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱན།

རྒྱལ་སྤྲས་མ་ཐམ་པ་ཡིས་བརྒྱན་བྱས་པ།

རྒྱལ་པའི་མདོ་བཞིན་མཁས་སྤྱབ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེ།

བོད་འདིར་སྤྱི་རབས་འདས་པའི་མཁས་ཀླུ་མས་གྱིས།།

སྟོ་གོས་ལྷན་པའི་རྒྱས་བསྐྱེས་དུ་མ་བྱས།།

ཕྱི་དུས་ཆོག་ཉེར་ཀླུ་མ་བཤད་མང་བྱས་པས།།

བདག་གི་དོན་བསྐྱེས་དགོས་མེད་མ་ཡིན་ནམ།།

འོན་ཀྱང་ལུང་ཅམ་དག་བའི་བཤེས་ལས་ཐོས།།

ཕྱི་དུས་ལྷ་སྟེང་དབེན་པ་བྱེད་པའི་ཆོ།།

རབ་རིབ་ལུལ་པའི་གཉིད་གྱི་མི་ལམ་ནང་།།

སྟེང་ཕྱོགས་མཉམ་པ་ས་ཡི་དབུས་ན་ནི།།

ཁང་བཞེགས་མཛེས་ན་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་བྱང་།།

དག་བའི་བཤེས་བཞུར་གསུམ་གྱིས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ།།

ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་གཞུང་འདི་གསུངས་པ་ཐོས།།

སད་ཆོ་སྟོ་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་སྒྲུང་།།

དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེས།།

ཀླུ་མ་བཤད་བྱས་ཀྱང་འཇུག་པར་བྱེད་མེད་པས།།

མདོན་རྟོགས་སྣུང་བྱེད་དོན་བསྐྱེས་ཆོག་འདི་དང་།།

སྐབས་བརྒྱད་སྟོང་ཐུན་གཉིས་(ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་)སྐུར་དག་བ་
ཡིས། །སྐུར་དུ་རྒྱལ་ཡུམ་མདོན་དུ་སྟོན་པར་ཤོག།

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཐུན་བཞུགས་སོ།།

༡༢། །ཞི་སྟོན་སྒྲིལ་ཏེ།

སྐུ་མ་དང་ནི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི།
ཞབས་ལ་གྲུས་པར་ཐུག་འཚལ་ཏེ།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་པ་ཡི།
བསྐྱེད་དོན་ཟེན་རིས་ཅུང་ཟད་ཟི།

དེ་ཡང་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་པ་ནི།
དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད།
རྣམ་ཀླན་མཐུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད།
དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད།

རྣམ་ཀླན་མཛོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་།
ཅེ་མོར་བྱིན་དང་མཐར་གྱིས་བ།
སྐད་ཅིག་གཅིག་མཛོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ།
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་དེ་རྣམས་བརྒྱད།

ཅེས་གསུངས་པས།

ཡུལ་མཁའ་གསུམ། ཐབས་སྒྱུར་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོང་བརྒྱུད་
དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མཁའ་གསུམ་དོས་འཛིན་པ་ལའང་། མཁའ་གསུམ་ཅམ་པོ་
དང་། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་མཁའ་གསུམ་གཉིས་ཡིན། དང་
པོ་ལའང་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་བྱ་སྒྲོལ་དོན་དང་། མཚན་གཞིའི་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས།

གཞི་ཤེས།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་ཐམས་ཅད་སྒྲེབ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །
དེ་ལ་ཡང་ཤེས་སྒྲུའི་གཞི་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོང་དང་། སྒྲོ་དེས་གཞི་དེ་རི་ལྟར་
ཤེས་སྒྲུལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༡) ཤེས་སྒྲུའི་གཞི་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ།
དེའང་བསྐྱུ་ན་བདེན་པ་བཞིར་འདུས་ཏེ། སྐྱུ་བསྐྱུལ་གྱི་བདེན་པ་དང་།
ཀྱན་འཕྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་
པའོ། །

དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པའི་ཆོས་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སྐྱུ་
བསྐྱུལ་བདེན་པའི་བཞི་ནི། སྐྱུ་བསྐྱུལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ། སྒྲོང་པ།
བདག་མེད་པོ། ཀྱན་འཕྱུང་གི་བཞི་ནི། རྒྱ། ཀྱན་འཕྱུང་བ། རབ་ཏུ་སྒྲེབ་
ཆུག་གིས་རྣམ་པའོ། །འགོག་པའི་བདེན་པའི་བཞི་ནི། འགོག་པ། ཞི་བ། ལྷ་

ནོམ་པ། དེས་པར་འབྱུང་བའོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་བཞི་ནི། ལམ། རིགས་
པ། སྐྱབ་པ། དེས་པར་འབྱིན་པའོ།

དེ་ལྟར་སྐྱག་བསྐུལ་བདེན་པ་ནད་དང་འདྲ་བར་ཤེས་བྱ། ཀྱན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འདྲ་བར་སྤངས་བྱ། འགོག་བདེན་ནད་མེད་པ་དང་
འདྲ་བར་ཐོབ་བྱ། ལམ་བདེན་སྐྱན་བཟང་པོ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་
ཡིན་པ་ལ། ལུ་སྟེགས་པ་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བའི་སོ་སྟེ་ཐ་
མལ་པ་རྒྱམས་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་སོ།

དེ་དང་སྐྱག་བསྐུལ་གྱི་བདེན་པ་ནི། ད་ལྟའི་རང་གི་ཟག་བཅས་གྱི་སྤང་
པོ་འདི་ཉིད་སྟེ་བ་ཕྱི་མའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པས་འདྲ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། སྐྱག་བསྐུལ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྤང་པོ་ཡིན་
ཞིང་། མི་གཙང་བ་སྣ་ཚོ་གསལ་ལས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། རྟག་པ།
གཙང་བ། བདེ་བ། བདག་དང་བདག་གི་བར་བདེན་པར་ཞེན། བདེན་ཞེན་
དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་ཉན་རང་ལ་
སོགས་གྱིས་སོ་སའི་སྡེ་སྡོད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས། མི་རྟག་པར་འདྲ་ཤེས་
པར་བྱས་ཤིང་། རྟག་པ་གཙང་བ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་
པར་བྱས་ཤིང་། སྐྱར་གྱི་བདེན་ཞེན་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།

ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི། རྒྱས་བསྐྱས་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་སྤང་པོ་འདི་
ཉིད་སྟེ་བ་ཕྱི་མའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱག་བསྐུལ་བ་དང་ཟག་
བཅས་གྱི་སྤང་པོ་ཀྱན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལ། ལུ་
སྟེགས་ལ་སོགས་པ་རང་དེས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། རྟག་པ། གཙང་བ་བདེ་
བ་བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྒྱལ་མ། སྐྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་

བསྐྱུས་ནས། ལྷག་བསྐྱུས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་འཁོར་བ་
ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།

༡) དེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནི། ལས་དང་པོ་བའི་ཐོས་བསམ་ནས་བཟུང་སྟེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་རྣམས་ཡིན།

༢) སྒྲོ་དེས་གཞི་དེ་རི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་སམ། བདེན་པ་བཞི་ཡི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་དེ་བྱེད་པ་པོ་བདག་གམ་མུ་དང་དབང་ལྷག་ལ་སོགས་
ཀྱིས་སྒྲོང་སྟེ་ཀུན་རྫོང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་མེད། རང་གིས་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་ལུ་རང་དབང་ཅན་གཙོ་བོ་དང་ཤེས་རིག་གི་སྒྲེས་ལུ་
ནི་ཀུན་རྫོང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་མེད་པ་བྱི་སྒྲོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་སྒྲེས་ལུའི་ལུས་
རགས་པར་སྒྲུང་བ་རྣམས་དང་། གཟུགས་སྒྲི་རི་རེག་ལ་སོགས་པ་ལུལ་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་འདི་རྣམས་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་
བརྟན་ནམ་མེ་ལམ་ཀྱི་ལུལ་ལྟར་རྟུན་པ་ཡིན་ནོ།

རགས་པ་འདི་རྣམས་ཚུམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཆ་ཤས་མེད་པ་
གཅིག་དོན་དམ་པར་བདེན། ཤེས་པ་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་
ལྟའི་བར་རམ། སེམས་ཅན་རྒྱུད་ལྟ་བུ་བཅས་མ་ཐག་ནས་མ་གྱི་ཡི་བར་དུ་རྒྱུན་
མ་ཆད་པའི་ཐི་མེ་སྒྲུང་བ་འདི་རྟུན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་དེ་བཅས་པར་བྱེད་པའི་
ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མའི་ཐོང་བ་སྒྲུང་མདའི་མཐོ་དམན་ལྟར་སྒྲ་མ་འགག་པ་
དང་བྱི་མ་སྒྲེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཆ་ཤས་མེད་པ་གཅིག་བདེན་པར་
འདོད།

དེས་ན་གཞི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ། བདེན་པ་བཞི་

ལ་རྟག་པ་གཅིག་པུ་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ནི་ཀུན་རྫོབ་རྩ་ཡང་མེད་ལ།
 ཆོས་ཀྱི་བདག་ཕྱི་གཞུང་བརྩལ་ཕྱ་རབ་ཆ་མེད་དང་། བར་འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་
 ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་ལུགས་དེའི་སྒྲིང་དུ། ཕྱི་
 གཞུང་བའི་ཡུལ་རྩལ་ཕྱ་རགས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ན་བདེན་པར་བྱུང་བ་མེད།
 བར་འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ནི་མཐའ་གཅིག་རྩ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་ཐོས་
 བསམ་བསྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 ཡིན། ཐེག་ཆེན་པས་ཤེས་ལུགས་དེའི་སྒྲིང་དུ་བར་འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་
 ཀྱང་། ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད། སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་ཐོས་བསམ་
 བསྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཞི་ཤེས་ངོས་བཞུང་བ་ཡིན་ནོ།།

ལམ་ཤེས།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རྟོགས་རྒྱའི་ལམ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་།
 སྒྲོ་དེས་ལམ་དེ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངོས་འཛིན་པ་ལས།

༡) དེ་ལ་རྟོགས་རྒྱའི་ལམ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཉན་རང་དང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་དེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་
 བ་ནས་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་བར་རོ།།

དེ་ཡང་ལམ་དེ་གསུམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡུལ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་

ཏན་ཡར་ལྷན་དུ་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་གཅིག་གིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་གཅིག་ལྟ་བུ་དང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་འབྲ་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་མི་གཟུང་བའི་ཡུལ་རྒྱལ་ཐ་རགས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་འབྲ་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་ནང་འཛིན་བའང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

རྟོག་ཚུལ་དེ་གསུམ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་ཅིན། སློང་པོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་སྟེ་བའི་ཐ་དད་གསུམ་ཡིན་གྱི་ཇུས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཤེས་རྒྱའི་ལམ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་ཚང་བའི་གཞི་ཤེས་གསུམ་པོ་ཡིན་ལ།

༡) ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སློན་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ཁོ་རང་གི་གཞི་ཤེས་དེ་ཡིན།

༢) སློ་དེས་ལམ་དེ་རི་ལྷན་ཤེས་ཚུལ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་གཅིག་གི་རྒྱུད་སྟེང་གི་གཞི་ཤེས་གསུམ་པོ་འཁོར་བ་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་སར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་ལམ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ལ། ལམ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བར་བྱུགས་ལ་ཤེས་པའི་ངོས་ནས་ལམ་ཤེས་ཞེས་ཟེར།

ལམ་ཤེས་འདི་ཉན་རང་ལ་མེད་དེ། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ལམ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་སྟེང་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་ཤེས་ཁོ་རང་གི་

ཁོ་རང་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལམ་ཤེས་ནི་
ཐེག་ཆེན་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ངོས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་མཁྱེན།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་རྟོགས་སྐྱེའི་རྣམ་པ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་
དང་། སྒོ་དེས་རྣམ་པ་དེ་རྗེ་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༡) རྟོགས་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ནི། གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་སམ། མཐོང་ལམ་
ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཡེ་ཤེས་སྟངས་ཅིག་མ་བརྒྱ་དྲུག་ཡིན།

དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས།

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་བརྒྱ་དྲུག་པོ་བྲག་གཉིས་པོ་ཡང་དག་པར་ན་སྒྲོས་པ་
དང་བྲལ་བར་གནས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཅུ་མོ།།

ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་མི་རྟག་ལ་
སོགས་བརྒྱ་དྲུག་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་ལམ་ཤེས་སྟངས་ཅིག་མ་བརྒྱ་དྲུག་ཡིན།
དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་སྟོས་ནས་ཡུལ་
ཅན་སྟོ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་རྟེན་བཟོད་རྟེན་ཤེས་ཏེ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་
བརྒྱ་དྲུག་ཡིན།

དེ་ལ་དང་པོ་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་སྟངས་ཅིག་མ་བཞི་ཡི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་

ཤེས་ངོས་འཛིན་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་པ། མི་རྟག་པ།
སྤྱོད་པ། བདག་མེད་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་། ཡང་དག་
བར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར།

ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་འདི་ཉིད་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དག་
བར་ན་མི་རྟག་པ་འང་ཁྱབ་པ་མེད་བར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར།

ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་བདག་གས། བྱེད་
དབང་སྤྱག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀྱབ་རྫོང་ཁུལ་མེད་པས་དེས་སྤྱོད་ཞིང་། ཡང་
དག་བར་ན་དེས་སྤྱོད་པའི་ཟག་བཅས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་སྤྱང་པོ་འདི་འང་
སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་
སྤྱེད་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཡང་ཟག་བཅས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་སྤྱང་པོ་འདི་ལ་རང་གིས་ངོ་པོར་
སྤྱང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་སྤྱང་དབང་ཅན་ནི་ཀྱན་རྫོང་ཁུལ་
ཡང་མེད་ཅིང་ཚོས་ཀྱི་བདག་རྟུལ་སྤྱང་རགས་དང་། ཤེས་པ་སྤྱད་ཅིག་གི་
ཚོགས་སྤྱང་བ་འདི་ཡང་དག་བར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སྤྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཞེས་མིང་འདོགས་པ་སྟེ། ཡུལ་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
སྤྱད་ཅིག་མ་བཞིའོ།

ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། ད་
སྟེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འདི་ཉིད། ཀྱན་རྫོང་ཁུལ་བཟུང་པའི་ལས་དང་

ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་ཡང་དག་པར་ན་དེའི་རྒྱར་གྲུབ་པ་མེད། སྒྲོས་པ་
དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་ཅེས་ཟེར།

ཡང་ད་ལྟའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བ་བྱི་མའི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ། ཡང་དག་པར་ན་འབྱུང་མི་འབྱུང་གང་
དུ་འང་གྲུབ་པ་མེད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར།

ཡང་ད་ལྟའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བ་བྱི་མའི་
ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་སྟུག་བསྐྱལ་ཀུན་རབ་ཏུ་སྒྲེ་ཞིང་། ཡང་དག་
པར་ན་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་ལ་སོགས་གང་དུ་འང་གྲུབ་པ་མེད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
ཞེས་ཟེར།

ཡང་ད་ལྟའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་སྒྲེ་བ་བྱི་མའི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྒྲེད་པའི་
རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་ཡང་དག་པར་ན་རྒྱུན་ཡིན་མིན་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད། སྒྲོས་
པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
བཞིའོ།

འགོག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཟག་མེད་རྣམ་བུ་གི་སྤང་པོ་ལ་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་བཀག་སྟེ་སྤངས་
པས། འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་འཕྲ་བདེན་པ་བཀག་སྟེ་སྤངས་པར་

རྟོགས་ཅིང་། ཡང་དག་པར་ན་བཀག་མ་བཀག་གང་དུ་འདྲ་བ་པ་མེད་པ་
སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར།

ཡང་རྣམ་བྱང་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་ལ་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་སྟེ་
སྤངས་པས། འབྲས་བུ་སྟག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཞི་སྟེ་སྤངས་བར་རྟོགས་
ཤིང་། ཡང་དག་པར་ན་ཞི་མ་ཞི་གང་དུ་འདྲ་བ་པ་མེད་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་
བར་རྟོག་པའི་སྒོ་དེ་ལ་འགོག་བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར།

ཡང་རྣམ་བྱང་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་རྒྱ་ཁྱེད་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
དང་འབྲས་བུ་སྟག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས།
བདེ་བ་གྲུ་མོམ་པ་དང་། བདེན་པར་རྟོག་ཅིང་། ཡང་དག་པར་ན་གྲུ་མོམ་མ་
མོམ་གང་དུ་ཡང་གྲུ་བ་པ་མེད་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་
འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཅེས་ཟེར།

ཡང་རྣམ་བྱང་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་རྒྱ་ཁྱེད་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
དང་། འབྲས་བུ་སྟག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
སྤངས་པས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་ལས་ངེས་པར་ཐར་ནས་ཕྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་སར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་རྟོགས་ཤིང་། ཡང་དག་པར་
ན་ངེས་པར་འབྱུང་མ་འབྱུང་གང་དུ་འདྲ་བ་པ་མེད་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་
ཟེར། དེ་སྟར་ན་འགོག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རྟོག་ཅིག་མ་བཞིན།

ལམ་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རྟོག་ཅིག་མ་བཞིན། ལམ་ཐར་ཕྱིན་
དུག་གམ་བསྐབ་པ་གསུམ་སྟན་བཟང་པོ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱུང་

ཤེས་ཤིང་། ཡང་དག་པར་ན་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱུང་གྲུབ་པ་མེད་སྒྲོལ་བ་དང་
བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
ཅིས་ཟེར་རོ།

ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་མམ་པར་ཁྱིན་དུག་རང་གིས་བསྐྱབ་རྒྱུར་ཤེས་ལ་
ཡང་དག་པར་ན་བསྐྱབ་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གང་དུའང་གྲུབ་པ་མེད། རང་གིས་རྒྱུད་
ལ་བརྟེན་ཅིང་གྲུབ་པ་ཡོད་མེད་སྒྲོལ་བ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་
ལམ་བདེན་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་མམ་པར་ཁྱིན་དུག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ཅིང་
ཉམས་སུ་བྲལ་ནས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྐྱལ་བསྐྱལ་ལས་ངེས་པར་
འབྱིན་ཅིང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ས་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་
ཤིང་ཡང་དག་པར་ན་ངེས་པར་འབྱིན་མི་འབྱིན་གང་དུའང་གྲུབ་པ་མེད་སྒྲོལ་
བ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཟེར་རྟེ། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞིན།

དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་བརྩ་
དུག་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཤེས་ལ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
བརྩ་དུག་ལྷག་གཉིས་སོ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྩ་དུག་པོ་འདི་ཡང་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལྟོས་ནས་
ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པར་ཟད་ཀྱི་ཡུལ་ཚོས་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང་།
ཡུལ་ཅན་དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྗེས་ཤེས་ལ་སོགས་བརྩ་དུག་
ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྐྱེམས་ཅོམ་པའི་ཡུགས་ཡིན་པས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདི་ནི་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ཡིན་པས་ལས་དང་པོ་པས་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་
འདིར་བཀོད་བ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་པ་ནི། ལུས་ལུས་ཅན་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉམས་པ་བཅུ་དྲུག་པུག་གཉིས་པོ་ལ་སོགས་འཁོར་
འདས་གྱི་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་བ་ཡིན།

༡) ཉམས་ཕྱེད་གྱི་སྒོ་ནི་སྤྱི་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་
ཡིན།

༡) སྒོ་དེས་རྣམ་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སྤྱོད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གསུམ་སྒྲེ་
མེད་དུ་ཉམས་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་གྱི་སྤྱི་བཤད་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་
གྱིས་རྣམ་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ན་ཅི་ཡི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་སྒོས་པ་དང་
བུལ་བར་ཉམས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་མཁུན་ཅེས་ཟེར་ཏེ། དེ་རྣམས་གྱིས་
རྣམ་མཁུན་ངོས་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

ལུས་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་དོན།

གཉིས་པ་མཆོན་བྱ་སྒྲོ་དོན་ལ་གསུམ་ལས།

གཞི་ཤེས་ནི། གཞི་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་པ་བདེན་པ་བཞི་སྒྲེ་
བ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞི་ཤེས་སོ།

ལམ་ཤེས་ནི། ཉན་རང་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དང་གསུམ་སྒྲེ་བ་
མེད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་ལམ་ཤེས་སོ།

རྣམ་མཁུན་ནི། ལུས་ཅན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་རྣམས་

བ་སྒྲུང་ཙམ་བཤང་ཡང་དག་པར་ན་སྒྲིབ་པ་མེད་སྒྲོས་བ་དང་བྲལ་བར་མཁྱེན་
བའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཅེས་ཟེར་རོ།

ཡུལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ་ལས། ༡) དབྱེ་གཞི་ནི་མཁྱེན་གསུམ་ཙམ་ཡིན་
ལ། ༡) དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ནི་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་ཡིན།

༢) གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དམིགས་ཡུལ་བཞི། བདེན་པ་
བཞི་དང་། ལམ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཏེ་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པས་ཡུལ་དེ་
གསུམ་སྒྲིབ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་གསུམ་དུ་བྱའོ།

༣) དབྱེ་དོན་ནི། སྒྲིབ་རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དང་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཐོས་པས་མ་བསྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་གཞི་བདེན་པ་བཞི་འཕེལ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ན་
ཅིའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པ་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་གཞི་ཤེས་ཞེས་
ཟེར་ལ། གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་ཁོ་
རང་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་ལམ་
ཤེས་ཅེས་ཟེར་ཞིང་།

ཡང་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྒྲར་བཤད་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་
ཙམ་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་བྲལ་དང་བྲལ་བར་མཁྱེན་པའི་ངོས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཅེས་ཟེར་རོ།

དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་འདི་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་རིགས་ཡིན་པས་ལས་

དང་པོ་པའི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་ཞེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །བྱེ་
བྲག་ནི་ཐ་དད་དེ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས། གང་ཟག་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱད་དང་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་བྲག་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་
ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་སྐབས་ཡིན་པས་འོག་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༡) ལྔ་པ་མཁུན་གསུམ་གྱི་གངས་རེས་ནི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གངས་རེས་
ཏེ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤར་བཞིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་མདོར་བསྡུས་པའི་སྒོ་
ནས་མཁུན་གསུམ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལྟོག་གཅིག་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ།།

མཁུན་གསུམ་གྱི་བྲག་རྒྱུ་རྩེ་འཛིན་པ།

ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱི་བྲག་རྒྱུ་སོ་སོའི་བྱད་པར་དང་བཅས་ཏེ་ངོས་འཛིན་
ན་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་རྣམ་མཁུན་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་བ་
དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་
ཡོད་པ་ལས།

༡) མཁུན་གསུམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱད་པར་ཅན་དང་།

༢) ཇི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་མདོན་སུམ་རྒྱ་རྟོགས་པ་དང་།

༡) རི་སྒྲིབ་པ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་མཚན་ཉིད། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་པོ་ལ་བྱད་པར་ཅན་བྱས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་
ཆོས་ནི། སྤོན་ལས་དང་། རྟོགས་པ་དང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པས་བྱད་
པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་བཤད་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ་ནི་སངས་
རྒྱུ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
རྟོགས་པར་བྱས་པས་ཤེར་སྤྱོན་མ་ཡིན་པ་བཅད་ནས་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་ལ།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱས་པས་ལྷག་མ་བདུན་མ་ཡིན་པ་བསལ་ཅིང་། བྱད་
པར་ཅན་བྱས་པས་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་རྗེས་མཐུན་པ་བསལ་
ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་དུ་བསྒྲུབ་པོ། ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པར་བྱས་པས་ཅི་སྒྲིབ་པ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་སེལ་ཞིང་།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ལྷོག་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས།

༡) ལམ་ཤེས་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ལམ་གསུམ་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན།

༡) རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་སྤང་བ་
གསུམ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་།

༡) རི་སྒྲིབ་པ་མཁུན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་སྤང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་པོའི་བྱད་པར་ཅན་བྱས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་

ནི། ཡུལ་ལམ་གསུམ་ཡུལ་ཅན་ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་བྱེད་
 གྱི་སྒོ་གཉིས་བྱས་པས་མི་རྟག་ལྟར་བདག་གཅིག་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རང་
 བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས
 བསྐྱངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཐབས་མཁས་པའི་བྱེད་པར་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མི་དམིགས་པར་རྟོགས་བྱས་
 བས་སྒྱིར་ཡུལ་ཤར་བྱིན་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་དེ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་ཅིང་།
 ལམ་བྱས་པས་གཞན་བདུན་བསལ་ལ། བྱེད་པར་ཅན་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་
 དང་། སོ་སོ་སྒྱེ་བོས་ལམ་ཤེས་སེལ་ལོ།།

དེས་ན་ལམ་ཤེས་འདི་མཐོང་ལམ་ནས་བཟུང་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་གྱི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱི་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ལ་
 མེད་དོ། །རྣམ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་བྱེད་རྟོགས་བྱས་པས་དེ་སྟེན་པ་མཁའ་
 བའི་ལམ་ཤེས་སེལ་ཞིང་། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་
 བྱས་པས་ཅི་ལྟ་བ་མཁའ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེལ་ལོ།།

དེ་ལ་གལ་ཏེ་ལམ་གསུམ་རྟོགས་ཅེས་སྒྲོས་པས་སྒྱིར་བ་བཞི་དང་ཆོས་
 རྒྱ་སེལ་མི་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
 རོལ་ན། ལམ་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་ངོས་ནས་བསལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞི་དང་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་ངོས་ནས་ལམ་ཀྱང་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་སེལ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །མཁའ་བ་
 རྒྱ་བྱི་གཉིས་ལ་ཡང་རྩྱེད་ལན་དེས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ལའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་རང་ལྟོག་ངོས་བཟུང་

བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང་གཞི་
 ཤེས་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉེན་
 པོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི།
 གཞི་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། གཉིས་པ་ནི།
 གཞི་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་མཚན་མར་འཛིན་པ་གཉེན་པོ་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱས་
 པས། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ནི་བདག་ཏུ་སྤྲོངས་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་དང་།
 སྤང་གཉེན་གང་ཡང་རུང་བས་ཁྱད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞི་ཤེས་
 དངོས་འདི་ནི་ཉན་རང་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་
 རྟོགས་བྱས་པས་སྤྱིར་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་དེར་བསྐྱབས་ལ།
 གཞི་ཐམས་ཅད་བྱས་པས་སྤྱིར་མ་གཉིས་དང་བྱི་མ་ལྟ་སེལ་ཞིང་། མཚན་མར་
 འཛིན་བྱས་པས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་བསལ་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཉན་
 རང་གི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་བསྐྱབ་བོ། །གཉེན་པོ་བྱས་པས་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་
 ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་བསལ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སུ་བསྐྱབ་བོ། །

དེས་ན་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 ལ། གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ནི་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དེ་རྣམས་ཁྱད་
 པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་གང་ཟག་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་
 བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཐབས་སྒྲུབ་བ་བཞི།

གཉིས་པ་ཐབས་སྒྲུབ་བ་བཞི་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་རང་ལྟ་གཏོར་
བཟུང་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང་
རྣམ་ཀླན་དང་། ཅེ་མོ་དང་། མཐར་གྱིས་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་བའི་
མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་རྣམ་ཀླན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་བདེན་བ་བཞི་ལ་ལོར་
ལདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་སྟེ་མེད་དུ་
གཏན་ལ་ཐབ་ནས་རྟོགས་པར་བྱས་པའི་སྟོ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་
ལམ་ཡང་ཡིན་པས་ལམ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་
བྱས་པའི་ངོས་ནས་ལམ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།

ལམ་ཤེས་སམ་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་བདེན་བ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་
རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། ལམ་དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་
རྣམ་པ་རྗེས་ཤེས་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་ཅི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་ངོས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཡང་
དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྣམ་ཀླན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་མཚན་ཉིད།
རི་ལྟ་བུའི་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱེད་མ་

བསྐྱེད་ལུགས་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཡིན། རི་ལྟ་བུ་ཅེས་པ་ནི་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་
གསུམ་སྒྱུ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་གི་མཆེན་པ་གསུམ་
ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
གཅིག་ཡིན།

རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། རི་
སྟེང་པའི་མཆེན་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། མཆེན་གསུམ་བསྐྱེད་ལུགས་
སྤར་དང་འབྲེལ་ལ། རི་སྟེང་པ་མཆེན་ཅེས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་
གིས་གཞི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བརྩུ་བྱས་དང་བཅས་པ་
སྤར་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ལ།

དེ་ཉིད་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་གཞི་ཤེས་སམ། ལམ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་
སྤར་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་
ཤེས་ཡིན་ཁོང་། གཞི་ཤེས་སམ་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་
ཡོད་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། ལམ་མམ་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཤེས་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་
རྣམ་པ་ཅི་སྟེང་ཡོད་པ་རྣམས་སྤར་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བྱགས་
ལ་མཆེན་པའི་ངོས་ནས་རྣམ་མཆེན་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པས་གཞི་ཤེས་
ལམ་ཤེས་རྣམ་མཆེན་གསུམ་རྗེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པ་
ཐ་དད་གསུམ་ཡིན།

དེས་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཆེན་པ་གསུམ་ཡང་

དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲུབ་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པ་སྒྲུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་ནས་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོང་ནས་
གོང་ཏུ་གོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་གཅིག་ལ་རི་སྟེང་པའི་མཁུན་གསུམ་བསྐྱུས་
ནས་བསྒྲོམ་ཞེས་མིང་བཏགས་ཏེ་ལྷ་མ་གཉིས་ལའང་དེས་འགྲེ་བར་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མཁུན་གསུམ་བྱས་པས་སྒྲིབ་
ལུས་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་བཅད་ནས་དེར་བསྐྱབ་ཅིང་། བསྐྱུས་བྱས་པས་རེ་
རེ་བ་བསལ་ཞིང་། བསྒྲོམ་བྱས་པས་ཚོས་སྒྲུ་སེལ་ལོ། །རི་ལྷ་བ་བྱས་པས་
རྗེས་སྐོབ་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་བསྒྲོམ་པ་སེལ་ཞིང་། རི་སྟེང་བ་བྱས་པས་མཉམ་
བཞག་གི་མཁུན་གསུམ་བསྒྲོམ་པ་སེལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ཅེ་མོའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ལྟོག་རྩིས་
བཟུང་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལའང་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༡) ཅེ་སྒྲིབ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཁུན་གསུམ་ལ་དབང་གྱུར་སྐོབ་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། མཁུན་གསུམ་བསྒྲོམ་ལུགས་ནམ་ཀྱན་གྱི་སྐྱབས་དང་
འདྲ། དབང་གྱུར་སྐོབ་པའི་ཚུལ་ཅེས་པ་ནི་ལྷ་རྩམ་ཀྱན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཁུན་
གསུམ་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོམ་པ་བྲལ་བར་མཉམ་བཞག་ཏུ་
བསྒྲོམ་ཞིང་། རྗེས་སྐོབ་ཏུ་མཁུན་གསུམ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་
མ་ལྟ་བུར་གོམས་པར་བྱས་པས། དེ་ཅི་ཞིག་ལྷ་རྩམ་ནིང་རེ་འཛིན་ལ་གསལ་
སྒྲུབ་ཚུང་ཏུ་སྒྲུབ་ལ་སྒྲེས་པའི་གནས་སྐྱབས་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་མོའི་སྒྲིབ་པ་སྐོབ་
པའམ་རྟོགས་པ་སྐོབ་ཟེར་བས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གསལ་སྒྲུབ་

ཆུང་ཏེ་ཉིད་མི་ཉམས་ཤིང་གོང་ནས་གོང་དུ་མཁུན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་གསལ་ལ་སྒྲུང་ཆེར་འགོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྒྲུང་བཞིན་དུ་
བསྐྱོམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཁུན་གསུམ་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་
ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

༡) མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱི་སྒྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རི་ལྟ་བུའི་མཚན་
ཉིད་ཅི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ།
གཞན་སྒྲུང་དང་འབྲེལ། རི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་ཅེས་པ་ནི། མཉམ་པར་
གཞག་དུས་ཀྱི་གཞི་སྒྲིང་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་སྒྲིང་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས། རྣམ་པ་སྒྲིང་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གསུམ།
ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲིང་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཆུང་ཏེ་དང་པོར་ཐོབ་པ་སྟེ། གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་
དབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཅི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་ལ་
དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་ཞེས་ཟེར་རོ།

༡) རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཕྱི་སྒྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རི་སྒྲིང་བའི་མཁུན་གསུམ་
ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་གཞན་སྒྲུང་དང་
འབྲེལ།

རི་སྒྲིང་བའི་མཁུན་གསུམ་ཅེས་པ་དེ་ནི་ཐོག་ཆེན་བའི་གང་ཟག་གཅིག་
གིས་རྗེས་ཐོབ་དུ་གཞི་བདེན་པ་བཞི་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུམ་ལྟ་བུར་
རྟོགས་པས་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་
གཞི་ཤེས་སམ་ལམ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་
ཀྱང་། ཀྱན་རྫོང་ལ་སྒྲུང་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱས་

པའི་ངོས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཡིན་ཞིང་། གཞི་གཤམ་སམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་གྱི་མི་རྟག་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། ལམ་མཐ་ལམ་གྱིས་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་གཤམ་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ།

ཡང་ཀྱན་རྫོབ་རྒྱ་མ་ལུ་ཐུར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པས། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞི་གཤམ་ལམ་གྱིས་རྣམ་མཁུན་གསུམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་། ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ལ་མ་ལྟོས་ཡང་། ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་རྒྱ་མ་ལུ་ཐུར་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསལ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་པོར་ཐོབ་པ་དེ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་དེ་ལ་ཅི་སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་ལ་དབང་བསྒྲུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྒྲོམ་ཞེས་ཟེར།

(གཉིས་པ་) རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྒྱལ་ནི། སྤྱིར་ཡུམ་གེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་བཅད་ནས་དེར་བསྒྲུབ་ལ། བསྒྲོམ་བྱས་པས་སྤྱིར་བ་མ་ཡིན་པ་བཅད་ཅིང་། དབང་བསྒྲུབ་ཐོབ་བྱས་པས་གཞན་གསུམ་གྱི་ལྟོག་པ་སེལ་ལོ། །རི་ལྟ་བའི་མཁུན་གསུམ་བྱས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་བསྒྲོམ་པ་སེལ་ཞིང་། རི་སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་བསྒྲོམ་བྱས་པས་མཉམ་གཞག་གི་མཁུན་གསུམ་སེལ་ལོ། །

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྤྱིར་བ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་

ལྟོག་པོས་བཟང་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཞིས་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁའ་གསུམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་བ་སྟེ། དེ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་ལུགས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གཞི་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད། གུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་སྟོན་བསམ་ལ་སོགས་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབས་ནས། དེའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ལ། གཞི་དེ་ཉིད་དང་པོར་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབས་ནས་བསྐྱོམ་ནས། དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ལས་ཤེས་ཡིན་ཞིང་། ལམ་ཤེས་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབས་ནས་བསྐྱོམ་པས། དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་གུན་རྫོབ་ཏུ་རྟོགས་ཅིང་ན། གཞི་ཤེས་སམ་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་གྱི་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་གྱི་རྟོག་ཡོད་པ་དང་། ལམ་མམ་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་ཤེས་རྟོག་པོ་ལ་སོགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་རྟོག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་པ་བྲལ། གུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་སྟོན་ལ་སྐྱེས་མཁའ་བ་དེ་རྣམས་རྣམ་མཁའ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད། གུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་སྟོན་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་གོམ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་བ་ཡིན།

དེ་ཡང་རྣམ་གུན་མངོན་རྟོགས་གྱི་སྒྲོར་པའི་དུས་སུ་མཁའ་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབས་ནས་བསྐྱོམ་པས། ཅུ་མའི་དུས་སུ་འཛིན་རྟོག་པའི་བསྐྱོམ་འབྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་མཁའ་གསུམ་རང་

བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསལ་སྒྲུང་ཆུང་དུ་དང་པོར་ཐོབ་པ་
ལ་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཅུ་མོའི་སྒྲོར་བས། མཁུན་གསུམ་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་
ཀྱན་རྫོང་དུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
བསྐྱོམ་པས། མཐར་གྱིས་པའི་རྟོགས་པ་དང་པོར་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་གནས་
སྐབས་ནི་མཁུན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
གསལ་སྒྲུང་སྒྲར་བས་ཀྱང་ཆེར་སྐྱེས་མ་ཐག་དེ་ཡིན་ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་
དེ་བས་ཀྱང་གསལ་སྒྲུང་གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲར་
བཤད་པ་བཞིན་དུ་མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལམ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ནི། ཇི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་གཞན་སྒྲར་དང་འདྲ་
ལ། ཇི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་ནི་མཉམ་བཞག་གི་དུས་ཀྱི་གཞི་ལམ་རྣམ་
གསུམ་དང་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་གསུམ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་) རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི།
ཇི་སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་ལ་བསྐྱོམ་ལུགས་སྒྲར་དང་
འདྲ། ཇི་སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་

མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སྐོ་ནས་མཁུན་གསུམ་དེ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མཁུན་གསུམ་བསྐྱོམ་བྱས་
པས་ཡུམ་ཤར་བྱིན་གྱི་སྒྲོར་བ་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས། དེ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་བྱས་པས་སྒྲོར་བ་གཞན་གསུམ་གྱི་ལྷག་པ་སེལ་ལོ།།

བཞི་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ལྟོག་
ངོས་བརྒྱད་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན།

དང་པོ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་ཙམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མཐར་ཐུག་པའི
གནས་སྐབས་ན་མཆོད་གསུམ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་མཆོད་
གསུམ་བསྒྲོམ་པ་ནི་རྣམ་ཀྱན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཆ་གས་དང་འབྲེལ། བསྒྲོམ་པ་
མཐར་ཐུག་ཅེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་ལུ་ཕྱིན་ནས་བསྒྲོམ་པ་འི་གནས་
སྐབས་ཏེ། མདོར་ན་དོ་རྩུ་ལུ་ཉིད་རེ་འཛིན་ལ་ཟེར།

(གཉིས་པ་) མཉམ་པར་གཞག་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ནི། རི་ལྟ་བུའི་མཆོད་གསུམ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བསྒྲོམ་པ་དང་།

(གསུམ་པ་) རྗེས་སྐོབ་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཅི་
སྟེད་པའི་མཆོད་གསུམ་སྐད་ཅིག་མར་བསྒྲོམ་པ་འོ།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མཆོད་གསུམ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་བསྒྲོམ་བྱས་པས་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་དེར་
བརྒྱུ་བ་ཅིང་བསྒྲོམ་པ་མཐར་ཐུག་བྱས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་བྱས་པས་སྒྲོར་
བ་གཞན་གསུམ་གྱི་ལྟོག་པ་ཡིན་པ་སེལ་ལོ།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་སྒྲོར་བ་བཞི་ངོས་བརྒྱད་བ་ཡིན་ནོ།

ཆོས་སྐྱོང་ངོས་བརྒྱད་བ།

གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱོང་ངོས་བརྒྱད་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ལྟོག་
ངོས་བརྒྱད་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དེ་ལ་དང་

པོ་ནི། མཁའ་གསུམ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་བྱུང་
མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ལུགས་ཀྱིས་མ་སྤྱེ་བས་སྤྱི་སྤོམ་གྱིས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་
ནོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མཁའ་གསུམ་བྱས་པས་སྤྱིར་
ཡུམ་གཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་དེ་ཡིན་པ་བསྟུང་ཅིང་། གསུམ་བྱས་
པས་ཉན་རང་གི་གཞི་གཤེས་ལ་སོགས་རེ་རེ་བསལ་ལ། རྣམ་པར་བྱས་པས་
སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁའ་གསུམ་གཞི་མཐུན་པ་བསལ་ནས། སངས་
རྒྱུ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁའ་གསུམ་དུ་བསྟུང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཡན་ཆད་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་ཡི་བ་ལ་
མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
བརྒྱད་དམ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་རྒྱུ་ཡི་བ་ཏེ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ།།

དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་མཚམས།

འོ་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་མཚམས་གང་ན་ཡོད་སྟེ་ན། མཁའ་གསུམ་ཅམ་
པོའི་ས་མཚམས་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་ཆོག་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ཡི་བར་དུ་ཡོད་ལ། སྒྲ་བས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་མཁའ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་མཁའ་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་རྒྱུན་མཐའ་མན་ཆད་
ན་མེད་དེ། དེ་མཐར་ཐུག་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཁའ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

འདིའི་ལམ་གཤེས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ན་ཡོད་
ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ན་མེད་དོ། དེ་ལའང་སངས་རྒྱས་ས་ན་མེད་དེ་འདིའི་ལམ་

ཤེས་གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་དགོས་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་ལ་བོགས་དབྱུང་
 ཟེན་པས་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོའི་སྒྱུ་པོ་ལ་ཡང་ལམ་ཤེས་
 འདི་མེད་དེ་ལམ་ཤེས་འདི་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 ཡིན་པ་ལ། སོ་སྒྱུ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིའི་གཞི་ཤེས་ནི་ཉན་རང་གི་ལམ་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 མཐོང་བསྒྲོམ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ན་མེད་དོ། །གཞི་ཤེས་འདི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཡིན་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་
 ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་
 པ་དང་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པ་
 གནས་ངན་ལེན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་
 གཞི་ཤེས་ཀྱང་མེད་དེ་གཉེན་པོ་ནི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་
 ལ། སྤང་བུ་མཚན་མར་འཛིན་པ་གཏན་ནས་མེད་པས་ན་དེའི་གཉེན་པོ་
 བསྟེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབེར་ན་རྒྱུང་མཁེས་བད་ཀན་གྱི་ནད་ཅ་བ་
 ཅས་བྱང་ན། དེའི་སྤྲོན་བསྟེན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱིས་པ་ལས་ཀྱང་འདི་
 མེད་དེ། གཞི་ཤེས་འདིས་གཞི་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་མངོན་གསུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་ཡིན་པ་ལ་བྱིས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྦྱར་བ་བཞི་ས་མཚམས་གང་ལ་ཡོད་པ་ལའང་བཞི་ལས།

དང་པོ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི། ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་
 ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྦྱར་བ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱར་
 བའི་བར་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱར་བ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 རི་རྒྱད་དུ། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཤེས་

རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་འདི་ཐོས་ནས་སྤངསྟེ། ལོག་པར་ལྟར་བའི་ལས་
བསགས་པ་དེ་ཚོགས་ཆེན་པོས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
གནས་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཙུམ་མེད་པའི་ས་མཚམས་ནི། སྒྲོལ་ལམ་དོད་ནས་བཟུང་ནས་རྒྱན་
མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །དོད་དུ་ཙུམ་མེད་པའི་སྒྲོལ་ལམ་དེ་རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་
གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད་ཅེས་པ་དང་། ཡང་རྒྱན་མཐར་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་
བར་ན་མེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་ས་མཚམས་ནི། སྒྲོལ་དཔོན་འཕགས་པ་རྣམ་
གྲོལ་ལྟེ་ལྟར་ན། ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས།
ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་མཐར་གྱིས་པ་ལ་མཐར་གྱིས་པའི་
བྱ་བ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་། མཐར་ཐྱིན་པའི་ནན་ཏན་གྱིས་
རྒྱལ་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དེའི་ཐད་ཀའི་འགྲེལ་པ་ཉི་ལྔ་རྣམས་པ་ལས། མཐར་གྱིས་
པའི་སྒྲོལ་པ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །མཐར་
གྱིས་པའི་བསྐྱེད་པ་ནི་སྒྲོལ་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །
ཐར་གྱིས་པའི་ནན་ཏན་གྱིས་རྒྱལ་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་
རྟགས་པ་ནི་ལས་དང་པོའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། མཐར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐོན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་རོ། །

སྒྲོལ་དཔོན་སེང་བཟང་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
དང་། མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་

པས་སྐྱོར་མཐོང་བསྐྱོམ་གསུམ་ན་ཡོད་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ན་མཐར་གྱིས་པའི་
སྐྱོར་བ་མེད་དེ། རྒྱ་ཅེ་སྐྱོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་པའི་ས་མཚམས་ནི། རྒྱ་མཐའ་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་དེ། དེའི་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྟགས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
ཆོས་སྐྱོ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་ནི་ཞེས་དང་།

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱོ་དང་.....།

ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པོ།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་བཞིའི་ས་མཚམས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་
པའི་ལམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་ཞེས་པ་
དང་། ཆོས་སྐྱའི་ཐོན་ལས་འབྲས་བུ་ནི། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་
བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་རྒྱ་མཐའ་མན་ཆད་ན་མེད་དོ། །འདིར་མཐར་
ཐུག་གི་ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པས་དེ་མན་ཆད་ན་དངོས་རྒྱ་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡན་ཆད་བཅོམ་པས་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་གིས་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དམ་མངོན་
རྟོགས་བརྒྱད། ལུས་མངོར་བསྟན་གྱི་རྒྱལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།

ནམ་མཁེན་གྱི་ཚེས་བཅུ།

དེ་ནམས་དོན་བདུན་ཅུ་འོ་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་སྟེ་བཤད་ན། ནམ་མཁེན་ལ་ཚེས་བཅུ། ལམ་ཤེས་ལ་ཚེས་བཅུ་གཅིག་གཞི་ཤེས་ལ་ཚེས་དགུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ། ནམ་ཀུན་གྱི་ཚེས་བཅུ་གཅིག་ཅེ་མེ་འི་བརྒྱད་དང་བཅུ་དགུ། མཐར་གྱིས་པའི་བཅུ་གསུམ། སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས། རྣ་ད་ཅིག་མའི་བཞི་སྟེ། སྦྱར་བ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་དང་། ཚེས་སྦྱུང་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ། སྦྱར་གྱི་སུམ་ཅུ་དང་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནམ་མཁེན་གྱི་བཅུ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་། གདམས་ངག་དང་། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་དང་། འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ཚོགས་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་སྟེ་བཅུ་ཐམ་པ། དེ་བཅུ་ཡང་བསྐྱེད། ནམ་མཁེན་གྱི་ལམ་དང་། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ལ་དབྱེ་ན་ཚོགས་ལམ་དང་། སྦྱར་ལམ་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ནས། ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་ནས་གདམས་ངག་ཉན་པའི་དུས་ཡིན།

(དང་པོ་)དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དེ་དག་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་པས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདུན་པས་བསྐྱར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོམ་པ་སྒྲུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་དག་བསྐྱབས་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པར་གཞན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
ཐབས་དང་བཅས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་རིགས་ཅན་རང་ཉིད་ལ་གདམས་ངག་ཉན་འདོད་པའི་གང་ཟག་ལ།
འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཚོས་ཉིད་དམ། སྒྲུང་དོར་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གྲུན་རྫོང་ཏུ་སྒྲུང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་ཀྱིས་ཤིག་ལ་ཐབས་སྟོང་རྩེ་
ཆེན་པོའི་གྲུན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱབས་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་མཁ་པར་བྱིན་དུག་རེ་རེའི་ནང་ན་པར་བྱིན་དུག་དུག་ཆང་བའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཡོང་ཞེས་དེ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་ལུགས་དང་བཅས་པ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ཡིན།

(གསུམ་པ་)སྟོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། འཛིག་རྟེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོན། ཟུང་མོ། བཟོད་པ། ཚོས་
མཚན་བཞིར་དབྱེ་བས་བྱང་པར་ཅན་ཅེས་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱེད་ཚོས་ནི།
དམིགས་པའི་ཡུལ་བཞི། བདེན་པ་བཞི། ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་ལ་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་རིག་པས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་
དུ་ཆང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱང་པར་བྱིའི་ཡོངས་འཛིན་སེམས་
གསུམ་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱིན་པ་དང་། བང་གི་

ཡོངས་འཛིན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཉམ་བཞག་ཏུ
དགག་རྟོག་བཞི་ཚང་བར་ལྷན་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསྐྱབ་རྟོག་བཞིར་སྤང
བྱར་ལྷན་པ་དེས་བྱད་པར་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་ཆ
མཐུན་བཞི་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་ཏུ་བྱེད་ཚེས་དག་མེད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ངེས་འབྱེད་ལ་ཡོད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་ཐེག་དམན་
གྱི་ངེས་འབྱེད་ལས་བྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱབ་པ་ལ། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། དམིགས་
པ་དང་། ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནོ།།

དེ་ལ་(དང་པོ་)སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚེས་གྱི་དབྱིངས་སྐྱབ་
པའི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ། ཅུ་སྐྱར་དྲོད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་སེམས་རྒྱུད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བ་
དེ་ཡིན།

གཉིས་པ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚེས་གང་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚེས་
ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་མཉམ་བཞག་གིས་ཡང་དག་པར་ན་
རང་བཞིན་མེད་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་གིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཏུ་གཉེར་བྱ་
མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་པོ་ཡི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་དོན་
ཏུ་གཉེར་བྱ་ཆེན་པོ་གསུམ་མམ་སྐྱེ་གསུམ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན།

བཞི་པ་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་

མཚན་ཉིད། ཡར་ཕྱིན་དུག་ལ་གོ་ཆེན་བཙུན་ལྟུང་ལྟུང་ལ་སྟེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་མཚན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡར་ཕྱིན་
དུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་ཉམས་སུ་བྲངས་སྟུང་སེམས་ཀྱི་གོ་
ཆ་ཆེན་པོ་བགོ་བ་དེ་ཡིན།

གཉིས་པ་འབྲུག་པའི་བསྐྱབས་པའི་མཚན་ཉིད། བྱང་ཆེན་ལ་སྦྱར་བའི་
བཙུན་ལྟུང་ལྟུང་ལ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ། ཡར་ཕྱིན་དུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ལ་བཙུན་ལྟུང་ལྟུང་བཙུན་པ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ་ཚོགས་བསྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བཙུན་ལྟུང་ལྟུང་ལ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་
ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱས་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་ཕྱིན་དུག་
སྤར་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བཙུན་ལྟུང་ལྟུང་ལ་དེ་ཡིན།

བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། མཐར་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བཙུན་ལྟུང་ལྟུང་ལ་སྟེ། ས་བཙུན་ཐུན་མཐར་
སྟོན་པ་ཐ་མའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་ཕྱིན་
དུག་སྤར་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བཙུན་ལྟུང་ལྟུང་ལ་དེ་ཡིན། དེ་
རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚན་མས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བཙུག་ཅིག

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བཙུག་ཅིག་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་

དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་
དང་། བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་དང་། ཡན་ཡོན་དང་། བསྐྱོ་བ་
དང་། རྗེས་སྤྱི་རང་བ་དང་། བསྐྱུབ་པ་བསྐྱོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་བསྐྱོམ་
ལམ་དང་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་བསྐྱུས་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་། འབྲས་སུ་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུ།

དེ་ལ་འདྲ་དང་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། གཤམ་དང་
བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་ཚད་བ་འབྲས་སུ་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྟེ་རུང་བར་བྱེད་པ་
སྟེ། འདོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་འི་སྤྱུ་རྣམས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་ཉན་པའི་དུས་སུ་ཁོང་རྣམས་ལ་སྤྱི་ལམ་
ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་དོ།

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ར་རྒྱལ་ཡོད། ར་རྒྱལ་དེས་གཤམ་བྲས་པས་རྒྱུད་ལ་
ལམ་ཤེས་མི་སྟེ་བར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ལྷ་འི་སྤྱུ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
འོད་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མཐན་ཏེ། རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་
དུ་མོག་མོག་པོར་བཏང་ནས་ལྷ་འི་སྤྱུ་རྣམས་ར་རྒྱལ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་སྟེ་རུང་བར་བྱས་པ་ལྷ་སྤྱུ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་འབྲས་སུ་ལམ་ཤེས་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་བདེན་པ་བཞི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་
དུ་ཤེས་པ་སྟེ། གཞི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་
པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་

རྟག་པ་གཅིག་ལྟ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཤེས་རིག་ལ་སོགས་དང་། བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཕྱ་དང་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་ནི་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ཡང་མེད་པར་མངོན་དུ་རྟོགས་ལ། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་སོགས་རིམ་བར་སྒྲུང་བ་འདི་དང་། ཤེས་རྒྱན་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་ཀྱན་རྫོང་རྒྱན་སྒྲུང་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མའི་ཐེང་བའི་རྟག་པ་དང་བརྩམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐ་རྟགས་ཆ་གསལ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་གྱི་ཉན་ཐོས་གྱིས་རྟོགས་རྩལ་གྱི་སྟོང་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་ཐུན་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་ལའང་ཡང་དག་མཐོང་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བ་ཐར་པ་བསྐྱོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་སྟེ། གཞི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞིར་འདུས་པ་དེ། འཛིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་དུ་དང་པོ་ཐོས་པས་མ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྐྱོམ་པས་མཐོང་ལམ་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཡི་གནས་ལྷགས་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བར་གསལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྐྱོམ་ལམ་ལ་ཡང་། བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་
ཅན་གྱི་བསྐྱོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འཛིན་ཉིད་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་
བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། རྒྱུ་མཐོང་ལམ་དུ་བཤེན་བཞི་ཡི་ཚུལ་ཉིད་མཐོང་
ཟིན་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོམ་པས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ཡིན།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བསྐྱོམ་ལམ་ལ། ཟག་བཅས། ཟག་མེད་གཉིས་
ཡིན། དེ་ལ་དང་པོ་བསྐྱོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ལ་ཡང་། མོས་པ། བསྐྱོ་བ།
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལའང་མོས་པ་དངོས་
དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཡིན།

དེ་ལ་དང་པོ་མོས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུམ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ངེས་པ་སྟེ།
ཡུམ་གསུང་བ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱོར་བ་འདི་ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་སྐབས་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་འབྱུང་ངེས་སྟེས་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། བསྐྱོད་པ་དང་། བཀྲུས་པ་དང་།
བསྐྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། མོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བསྐྱོམ་པ་པོ་
སྟོབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མོས་པའི་བསྐྱོད་ནམས་བརྗོད་པ་
སྟེ། རང་གི་དོན་དུ་ཡུམ་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རང་ལ་བསྐྱོད་པ་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུ་གསུམ་དགྲ་ཐོབ། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་
དོན་དུ་མོས་པ་བསྐྱོམ་ན་དེའི་སྟེང་དུ་འང་བཀྲུས་པ་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུ་ཐོབ།
རང་ཉིད་ཡལ་བར་དོར་ཏེ་གཞན་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡུམ་ལ་མོས་པ་བསྐྱོམ་ན་སྐྱེ་

མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདྲ་བ་སྒྲགས་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་བྱེད་
པས་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྟོ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་མི་
དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྲུན་མེད་པའི་བྱང་
རྒྱུ་ཏུ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
བདག་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བ་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་ཅི་སྟེད་མཆིས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བྲུན་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུར་ལྟར་ཅིག་ཅེས་དམིགས་
མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་བསྟོ་བ་གཅིག་ཡིན།

གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཁྱུང་པར་ཅན་བསྒྲོམ་པ་སྟེ།
བདག་གཞན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་བའི་
རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་ལེགས་སྒྲུལ་དུ་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
པར་བྱས་ནས་ཆགས་སྤང་དང་ཕྲག་དོག་མེད་པར་དགའ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་
པར་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་ལམ་ཟག་མེད་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱབ་པ་བསྒྲོམ་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་མཛོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤར་མཐོང་ལམ་དུ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་
པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོས་
པ་བྲལ་བར་མཐོང་ཟིན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་ནུམ་དག་བསྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཉེན་པོའི་

སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མཉམ་བཞག་དུ་ཚུལ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་
བས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་སྟོང་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དགུ

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དགུ་ནི། ཤེས་པ་དང་སྟོང་རྗེས་ལོའང་
འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་དང་། བདག་སྟེང་དང་གཉིས་ཀྱིས་
སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྟོང་རྗེ་དང་བྲལ་བར་མཐའ་གཉིས་ལ་གནས་པ་དང་།
ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་སམ་རྒྱ་མ་ཡིན་བས། འབྲས་
ཐུའི་ཡུམ་ལ་རེད་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཡིན་བས་
འབྲས་ཐུའི་ཡུམ་ལ་ཉེ་བ་དང་། དམན་པའི་གཞི་ཤེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་མཐུན་
ཚྭ་གས་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་དམན་པ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་དགུའོ། །དེ་དགུ་ཡང་བསྟན་གསུམ་དུ་
འདུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་། སྟོར་བ་དང་། མཐོང་ལམ་མོ། །
དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གཞི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེས་
ལོའང་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་སྟེ། གཞི་ལོའང་འདས་ཀྱི་ཚུལ་
ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་ཡང་དག་པར་ན་རང་
བཞིན་མེད་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པས་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པས་སྤྱིད་པ་ལོའང་བར་མི་གནས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་

པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་སྡིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་ཐབས་
མཁས་པའི་སྒྲོན་མ། འཁོར་བ་མ་སྒྲིང་གི་བར་དུ་ཕྱིན་ལས་སྒྲོ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

ཐོག་བདམན་པའི་གཞི་ཤེས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་འཁོར་
འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་ལུ་རང་
དབང་ཅན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་གཟུང་བའི་ཡུལ་རྒྱལ་སྐྱེ་རབ་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པས་
འཁོར་བར་མི་གནས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་སྡིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་དང་བྲལ་ཞིང་འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་
པས་འཁོར་བ་དོར་བུ་མཐའ་གཅིག་དུ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཆད་པ་ཡི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་བརྒྱས་པ་ལ། ཐོག་དམན་གཞི་ཤེས་ནི། འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡུམ་ཤར་ཕྱིན་ལས་རིང་ནས་མི་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་འདས་ཐ་
དད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་ཅིང་འཁོར་བ་ལ་དོར་བུ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཐོབ་བུར་མཆོན་མར་འཛིན་ཅིང་སྡིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་བའི་
ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡུམ་ཤར་ཕྱིན་
ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ནི། འབྲས་བུའི་ཡུམ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཤེས་རབ་ལ་ཕྱིན་ལ་ཉེ་ནས་སྐྱེད་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་འདས་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཞིང་། སྡིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་

བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དང་བཅས་པས་འབྲས་ལུ་ཡུམ་དེའི་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་པའི་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོའི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སམ་སྤངས་བྱ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་དང་བཅས་པའི་བྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ཡུལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གཞི་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲིལ་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་ནས་བསྒྲོམ་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ཡུལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། དམིགས་ཡུལ་འབྲས་ལུ་ཐོབ་བྱའམ་སྤང་བྱ་དང་། དམིགས་བྱ་རང་ཐོབ་བྱེད་དམ་སྤང་སེམས་རྣམས་ཡང་དག་པར་ན་མཉམ་པ་ཉིད་ཅིའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞི་ཤེས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བས་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་བྱེད་པ་འདི་ལས་བསྒྲོག་པ་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་ཡང་ཕྱགས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །གང་གིས་ཡུལ་ཅན་

རང་བཞིན་མེད་པར་རྫོགས་ནས་བསྐྱོམ་པ། གཞི་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་
པའི་ལམ་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྦྱོས་
པ་བྲལ་བར་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མཉམ་བཞག་གིས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་ཅིང་།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་གྲེས་པར་བྱས་ནས་
ཞེན་པ་མེད་པར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་བྱིན་ནམས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་
པ་གཅིག་ཡིན།

བཞི་པ་སྔོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་ལ། དང་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི་
མཚན་ཉིད་སྦྱར་བ། བསྐྱོམ་པ་དངོས། བསྐྱོམ་བྱའི་འབྲས་ལུགས་ཡིན་པ་དེ་
རྒྱ་སྦྱར་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་པས་པར་བྱིན་དུག་ཉམས་སུ་
སྒྲངས་པ་ལས་འབྲས་ལུགས་མམ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་སྦྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གང་གིས་ཡུམ་གྱི་ཆོས་སྦྱོད་གྱི་བར་
ཆད་བྱེད་བསྟེ། བདུད་རྒྱུག་ཅན་གྱིས་ལ་མ་དང་། གྲོགས་པོ་དང་། ལཔན་པོ་
དང་། སྦྱོབ་དཔོན་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་སྦྱལ་ནས་ཡུམ་གཤེར་བྱིན་ཐོས་
བསམ་བསྐྱོམ་ལ་སོགས་བྱེད་པའི་བྱང་དུ་འོང་སྟེ། ཁྱོད་གེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་འདི་བྲི་བ་དང་། སྒྲོག་པ་དང་། མཉན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་།
བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མགོ་དང་རྒྱང་ལག་
ལ་སོགས་པ་བཏང་ནས་སྦྱག་བསྐྱེལ་བས། ཉན་ཐོས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་
ཅེས་པ་ལ་སོགས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒྲངས་སུ་བཅུག་ནས། ཐེག་དམན་ལ་
སོགས་ལམ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་ལ་བ། ཐེག་ཆེན་ལྟར་བཅོས་པའི་ཆོས་བྱིན་ཅི་
ལོག་སྦྱོན་ཅིང་འདི་དག་ཉམས་སུ་ལོང་དང་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་མི་
དགོས་པར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅེས་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། སྦྱོར་བ་ནམས་རྒྱ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
མཚན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་ཀྱན་མདོན་རྫོགས་ལ་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
བ་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

བཞི་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ། འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་
ཉིད། ལས་དང་པོ་པས་སྦྱིན་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
དམིགས་མེད་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། ཞེན་བ་མེད་པར་སྦྱིན་སོགས་པར་སྦྱིན་
རྣམས་ཉམས་སུ་བྲལ་ནས་རྗེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་བསྐྱོར་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྐྱོམ་ཤིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཡང་། བསྐྱོམ་པའི་གནས་སྐབས་
དང་། གང་ཟག་དང་། བསྐྱོམ་ཤིང་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་དང་གསུམ་ཡོད་པ་
ལས། དང་པོ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡིན་པས་
དེའི་མཚན་ཉིད། མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
ནས་བསམ་སྦྱོར་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། རྫོང་ཆུང་དུའི་གནས་
སྐབས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ལ་རྩལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་དུག་ཉམས་
སུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ། ཅེ་མོ་ཡན་
ཆད་དུ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱོར་བ་ཐུན་སུམ་ཚོར་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསྐྱོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་འདུན་ཡིན་
པས་དེའི་མཚན་ཉིད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་ཆེན་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟང་
ཞིང་བཞི་ཡན་ཆད་ཆང་བ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་

དམན་དུ་གཏན་ནས་མི་ལྟར་བར་ཐེག་ཆེན་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་གང་གིས་ཀྱང་
བསྒྲུམ་པས་ཆོག།

གསུམ་པ་བསྒྲུམ་རིམ་བྱུང་པར་ཅན་དངོས་ལ་ཡང་། གསུམ་ལས་དང་
པོ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
བྱང་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གཤམ་སད་པ་ན་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་ནས་བསྒྲུམ་
པས་དེ་དག་ལ་སྤྱང་དོར་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤྱང་བ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ།
ཀྱན་རྫོང་ཏུ་སྤྱང་བའི་མི་ལམ་དང་སྒྲུ་མ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བ་
ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཤམ་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལ་དོར་བྱ། བྱང་ན་ལས་
འདས་པ་ལ་ཐོབ་བྱའམ་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
ཞེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་སུ་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་ཁོང་དག་པ་སྒྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་ལ། མ་དག་པའི་ཁོང་མཐོང་
ན་དེའི་གཉེན་པོར་དགེ་བ་སྒྱུད་ཅིང་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པས་ཁོང་རྣམ་དག་
བསྐྱེད་པ་སྟེ། ས་གཞི་བ་ཆ་ཅན་དང་། གཙོང་རོང་དང་། ཆོར་མ་དང་། ལྷན་
ལྷན་ཅན་མཐོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཆོ་སྤང་བ་དང་། བད་མང་བ་དང་།
གཤམ་རབ་རྒྱུད་ཁོང་། ཆོས་ལ་མི་མོས་པ་མཐོང་ན་དེའི་གཉེན་པོར་དགེ་བ་
སྒྱུད་ན། བདག་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཁོང་དེ། གསེར་གྱི་
ས་གཞི་བེ་རྒྱུའི་མིག་མང་རིས་སུ་བྱིས་པ་འཇམ། བེ་རྒྱུའི་ས་གཞི་ལ་གསེར་
གྱི་མིག་མང་པོས་རིས་སུ་བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་པ། ཀན་ཅ་ལི་དི་
ལྟར་འཇམ་པ་ལ་སོགས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅས་པ་དང་། བདག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གདུལ་བྱ་དེ་ཚོ་དང་གཟུགས་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཡོངས་སྒྱུད་ལུག་སུམ་
 ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་མོས་ཤིང་ཡོངས་སྒྱུད་དང་
 ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏབས་པ་
 གཅིག་ཡིན།

གསུམ་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་ཐར་སྒོ་
 གསུམ་ལ་སོགས་ལ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་སྒྲིང་རྗེ་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་བསྒྲོམ་པ་
 ཟེ། གཞི་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དམ་སོ་སོ་
 རང་གི་རྒྱ་མ་གྲུབ་བས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཡིན། རོ་བོ་མ་གྲུབ་
 བས་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན། འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་བས་རྣམ་ཐར་
 ཀྱི་སྒོ་སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཟེ། ཡང་དག་པར་ན་སྒྲིང་པ་ཉིད་སྒྲོས་པ་དང་བུལ་བ་
 ཡིན་ལ། ཀྱུན་རྫོང་ཏུ་མ་བཏག་མ་དབྱེད་པའི་རོན་འཁོར་འདས་ཐ་དད་ལ་
 སོགས་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་བ་འདི་མི་ལམ་དང་རྒྱ་མ་ལུ་བྱུར་རྒྱན་སྒྲུང་ཡིན་
 བས། རྒྱ་མར་སྒོམ་པ་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་
 བས། རང་ཉིད་འཁོར་བར་མི་གནས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་
 ལ་བྱབ་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཆགས་
 ཞེན་མེད་པར་གཞན་དོན་དུ་ཡར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་གྲངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
 མཉམ་རྗེས་གཉིས་དང་མ་བུལ་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

ཕེ་མོའི་ཚོས་བདུན།

ཕེ་མོའི་ཚོས་བདུན་ནི། རྟོད་ཀྱི་ཕེ་མོ་དང་། ཕེ་མོའི་ཕེ་མོ་དང་། བཟོད་

པའི་ཕྱི་མོ་དང་། ཚེས་མཚན་གྱི་ཕྱི་མོ་དང་། མཐོང་ལམ་ཕྱི་མོ་དང་། བསྐྱོམ་
ལམ་ཕྱི་མོ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱི་མོ་སྟེ་བུ་ན་ཡིན། དེ་བུ་ན་ཡང་
བསྐྱུས་ན་སྒྱུར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་ཕྱི་མོའི་སྒྱུར་བ་
དང་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཡང་དབྱེན་བཞི་ལས། དང་པོ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་མཚོན་པ་དྲོད་
གྱི་ཕྱི་མོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་གསལ་སྤང་ཐོབ་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་ན་ཡང་
དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོང་པ་དང་བྲལ་བར་བསྐྱོམ་པས། ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་བསྐྱོམ་འབྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསལ་སྤང་ཆུང་དུ་དང་པོར་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ནམ་འཕེལ་གྱིས་མཚོན་པ་ཕྱི་མོའི་ཕྱི་མོ་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི།
སྤང་བ་མཆེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ། སྤང་གྱི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལ་གསལ་སྤང་ཆུང་དུ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་འབད་ནས་བསྐྱོམ་
པས། མཉམ་བཞག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གསལ་སྤང་སྤང་བས་ཆེར་སོང་བ་ལ། རྗེས་སྟོན་ཏུ་བདེན་ཞེན་ཆུང་
དུར་སོང་བ་གཅིག་ཡིན།

(གསུམ་པ་) བརྟན་པས་མཚོན་པ་བཟོད་པའི་ཕྱི་མོའི་མཚན་ཉིད་ནི།
རྟོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ།
སྤང་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གསལ་སྤང་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བས་
ཀྱང་གསལ་སྤང་ཆེར་སོང་བས་མཉམ་བཞག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་

མེད་པ་ལ་སྒྲུག་པ་མི་སྒྲུབ་ཞིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མ་ཁྱེན་གསུམ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲུག་
པ་མི་སྒྲུབ་པས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་སྒྲིབ་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡིན།

(བཞི་པ་) སེམས་གནས་པས་མཚོན་པ་ཆོས་མཚོག་ཅེ་མོའི་མཚོན་ཉིད་
ནི། དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་སྟེ། སྒྲུ་གྱི་
མ་ཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གསལ་སྒྲུང་
དེ་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བས་གསལ་སྒྲུང་ཆེར་སོང་བས་དུས་
གསུམ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ལའོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུར་མ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྒྲེས་པ་ལ་
སྒྲིབ་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོའི་མཚོན་ཉིད་ནི། བ་འོ་ལ་ཏུ་ཐིན་པ་སུམ་ཅུ་
ཅུ་དུག་ལའོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་ཅིང་མཐོང་སྒྲུང་གི་
ནུམ་རྟོག་བཞི་ཡི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། ཆོས་མཚོག་མན་ཆད་དུ་ཕར་ཐིན་རེ་
རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆོང་བ་ཆགས་ཞེན་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་
སྒྲུངས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲེས་པའི་གྲེས་རབ་
བསྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་དུ་ཐོབ་པའི་དུས་སྟེ། ཕར་ཐིན་དུག་རེ་རེ་
ལ་འད་དུག་དུག་སུམ་ཅུ་སོ་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འབད་རྩིས་མེད་པར་ལྟན་
གྱིས་གྱུ་བ་བ་དང་། ལའོར་འདས་སྒྲུང་དོར་ལ་སོགས་གཟུང་འཛིན་སྒྲ་ཚོགས་
སུ་སྒྲུང་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལའོར་འདས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་དང་།
སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་གྲེས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་
དང་། གང་ཟག་གཅིག་གི་བདག་རྟོག་པ་གཅིག་ལུར་རང་དབང་ཅན་དང་།
གཙང་བ་ལ་སོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་

བདག་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་སུ་བདག་ས་ཙམ་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་རྟོག་བཞི་བཞི་པོ་སྤངས་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
གཅིག་ཡིན།

(གསུམ་པ་) བསྐྱོམ་ལམ་ཅེ་མོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསྐྱོམ་ལམ་ཅེ་
མོ་ལ། དངོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲིམས་འཇུག་ལ་དབང་གྱུར་འཐོབ་པ་སྐྱོམ་
སྤང་གི་ཚུལ་རྟོག་བཞི་ཡི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། སྤང་བསྐྱོམ་ལམ་ས་གཉིས་
པ་ལ་སོགས་སུ་སྐྱོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་ཉིང་དེ་འཛིན་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོམ་
པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་གོམ་པ་ཆེར་བྱས་ཤིང་།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུལ་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
མཉམ་རྗེས་གཉིས་དང་མ་བྲལ་བར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། བསྐྱོམ་ལམ་སོ་
སོའི་སྤང་བྱ་ཚུལ་རྟོག་ཚུམས་རྗེས་པ་ལ་སོང་ཞིང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྗེ་གསལ་དུ་
སོང་བས། བསྐྱོམ་ལམ་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་འདིར་སྤང་བྱ་ཚུལ་རྟོག་དང་
བྲལ་ཞིང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྗེ་གསལ་དུ་སོང་བས་བསྐྱོམ་པ་ཅེ་མོ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་སྐྱབས་འདིར་སྤང་བྱ་ཚུལ་རྟོག་དང་བྲལ་ཞིང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་ནས་
སྐྱོམས་འཇུག་དགུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པས་འབད་ཚུ་ལ་མེད་པར་
ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་མོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ལ་
དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བར་མ་ཆད་པ་སྟེ། ས་བརྩ་མན་ཆད་དུ་
མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྩ་རྒྱན་མཐར་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་སྟོབས་པ་
དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ་མཉམ་རྗེས་མེད་པ་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་པོ་ཐོབ་

པས་དུས་གཉིས་པར་སངས་རྒྱུས་པ་ལ་སྒྲོང་གཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་
པ་གཅིག་ཡིན།

མཐར་གྱིས་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ།

དུག་པ་མཐར་གྱིས་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ནི། ལམ་གྱི་གཞི་ཐར་ཕྱིན་
དུག་ལ་སྒྲོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དང་དུག་སྐབས་གནས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་རྗེས་སུ་དབྱེད་པ་བསྒྲོམ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་དང་དགྲ་
སྟེ། ལམ་གྱི་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དབྱེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་
བརྩམ་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་གཅིག་། ལམ་གྱི་དཔང་པོ་ལྷ་རྗེས་སུ་དབྱེད་པ་བསྒྲོམ་
པ་ལ་སྒྲོར་བ་ཏེ་བརྒྱ་གཉིས། ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་བའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བ་ཏེ་བརྒྱ་གསུམ་མོ།

བརྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་།
ལམ་གྱི་གོགས་སེལ་གཉིས་མོ།

ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཐར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས། སྒྲིན་པ་
ནས་ཤེས་རབ་གྱི་ཐ་ལོ་ཏུ་སྒྲིན་པའི་བར་གྱི་ཐར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བའི་མཆོད་ཉིད། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་
སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤངས་བ་དང་། བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་
དང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་
རབ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་རྣམས་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་དུས་སུ་ཡང་དག་པར་ན་སྒྲིན་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། ལེན་པ་བོ་དང་།

གཏོང་མཁན་བདག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མདོར་ན་པར་བྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་
མཁན་བདག་ལེན་རྒྱུ་པར་བྱིན་དུག་ཉམས་སུ་བྲངས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཕན་
ཡོན་དམིགས་ལུལ་ལ་སོགས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ན་
སྒྲོས་པ་དང་བལ་ན་ཡང་། གྲུན་རྫོང་ཏུ་མ་བཟླས་མ་དཔུང་པའི་ངོས་ནས་སྤང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར་དེ་རྣམས་ཡོད་པས་དེ་མ་གཤམ་པའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་གཞན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཞེན་པ་མེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་སྒྲོས་པས་ཚོག་གོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གོགས་སེལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་ཞེན་
པ་སྤངས་པ་ལ་གསུམ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤངས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲུབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མཚན་ཉིད་
ནི། དོན་དམ་པར་བྲན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་།
དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བཟླན་པ་རྣམས་བཤད་པའི་ཚོས་
དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་
དཀོན་མཆོག་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྒྲོམ་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་སྒྲུབས་གནས་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གཤམ་པར་བྱས་ནས། གྲུན་
རྫོང་ཏུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པ། ཚོས་ལ་ལམ། མི་
ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ལམ་བཟོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པ་སྟོན་འབྱུང་ཤུགས་པ་ལ་
ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་བྱས་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་མི་མིན། རྩོན་ནམ་
མི་བྱེད། དེས་ན་ཅི་ལྟར་གསུངས་པའི་བཀའ་བསྒྲུབ་སྒྲུམ་པ་དང་། འབྲས་
བུའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲུབས་གནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། རང་ཉིད་ཐིན་ལས་

ལུན་སྐྱུ་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོབ་པར་བྱས་ལ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཚོས་ལ་ལམ་དུ་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོས་ལ་ལམ་དུ་
 བྱེད་པ་ཡང་སྐར་གྱི་ཤུག་བྱུང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རྗེ་སྒྲོན་གྱི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཉན་བཤད་བྱས་ལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཉམས་སུ་གྲུབ་བྱ་དགོ་
 བ་མཐའ་དག་ནི་ཉམས་སུ་ལེན། སྐར་བྱ་མི་དགོ་བ་མཐའ་དག་ནི་སྐངས།
 ལུང་མ་བརྟན་བཏང་སྒྲོམས་སུ་བཞག་པའམ་དགོ་བར་བརྒྱུར་བར་བྱ་སྒྲུབ་
 བས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན། འབྲས་བུའི་ཚོས་ལ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ནི། དེ་
 ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་མི་དགོ་བ་མཐའ་དག་ནི་སྐངས།
 ཉམས་སུ་གྲུབ་བྱ་དགོ་བ་མཐའ་དག་ནི་ཉམས་སུ་ལེན། ལུང་མ་བརྟན་བཏང་
 སྒྲོམས་སུ་བཞག་པའི་དགོ་བར་བརྒྱུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ།

མདོར་ན་དུག་གསུམ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་མ་བྲལ་བར་
 བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན། རྒྱབས་གནས་དགོ་འདུན་ཡང་རྒྱུའི་རྒྱབས་གནས་ནི་
 སྒོན་བྱུང་ཟིན་པའི་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཅི་ལྟར་ཉམས་སུ་གྲུབ་
 པ་བཞིན་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པའི་
 གནས་སུ་འབྲས་བུའི་དགོ་འདུན་ནི་རང་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 མམ་རིག་གྲོལ་གཉིས་དང་ལྟན་པར་བྱས་ཏེ། ཐེག་དམན་དུ་གཏན་ནས་མི་
 ལྟར་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གཞི་ལ་ཞེན་པ་སྐངས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་
 པ་དང་། གཏོར་བརྗེས་སུ་དྲན་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་
 པར་ན་དྲན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་དང་། སྦྱོན་པ་གཏོར་བར་བྱེད་
 པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱངས་མཁན་བདག་ བསྐྱང་རྒྱ་ཚུལ་

ཁྱིམ་ལ། དེས་སྤངས་པ། མེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་དམིགས་ཡུལ་སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཤམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པ་ལ་ཡང་།
སྦྱོན་མཁན་བདག་སྦྱོན་རྒྱ། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་གཤམ་པའི་གཤམ་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ཀྱུན་རྫོབ་དུ་ཆགས་
ཞེན་མེད་པའི་རྒྱལ་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་དཔར་པོ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཚན་
ཉིད། རོན་དམ་པར་ན་དྲན་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱི་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་ལྟ་བུར་
རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། རོན་དམ་པར་ན་ཁྱེལ་
བ་བདག་ཁྱེལ་མཁན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ། དེས་ཁྱེལ་པ་ལ་སོགས་པ་
ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པར་གཤམ་པར་བྱས་ནས་ཀྱུན་རྫོབ་དུ་ཞེན་པ་
མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བདག་གིས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཡི་སྤང་བྱ་མི་དགོ་པ་
མཐའ་དག་སྤངས་པར་དེ་ཉམས་སུ་མ་སྤང་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་འདོད་
ཁམས་དང་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་དང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
ཁྱེལ། ངར་ངོ་ཚ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་དྲག་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་
དཔར་པོར་ཡོད་པས། དེས་ན་མི་དགོ་པ་གཏན་ནས་མི་བྱ་སྤྲུམ་དུ་དྲན་པ་
བསྒྲོམ་པ་གཅིག་ཡིན།

བཞི་པ་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་མཐར་ཁྱིམ་པའི་སྦྱོར་པའི་མཚན་ཉིད། གཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་རིམ་
གྱིས་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་རོན་དམ་པར་ན་འཁོར་འདས་སྤང་དོར་དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་

འོང་མི་འོང་གི་དངོས་པོ་ཅིའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པར་བོས་བསམ་ལ་སོགས་
 ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱིའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 བསྐྱོམ། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ནང་གི་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ། རྣམ་
 མཁྱེན་དེའི་རྣམ་པའང་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ། རྣམ་ཀྱུན་གྱི་སྒྲུང་བ་ལ་
 སོགས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་གསུམ་རང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་
 བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་བཞི།

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་བཞི་ནི། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་
 ཅིག་མ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་
 སྐད་ཅིག་མ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བཞི་འོ།

དེ་བཞི་ཡང་བསྐྱུ་ན་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། ཤེས་
 བྱ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷན་
 མཐའ་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གིས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ།
 སྤངས་རྟོགས་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱུས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། སྤངས་རྟོགས་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷན་མཐའ་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་སྤངས་རྟོགས་རྣམ་པར་དག་
 པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་རྒྱུ་པར་སྒྲིབ་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་
ཤེས་གཅིག་དུས་གཅིག་སྐད་ཅིག་གཅིག་རྒྱུ་པར་སྒྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་
གཅིག་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་བཅས་པ་དུས་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལ་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དག་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
གིས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྒྱུ་མཐའི་གི་
ཚེས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་
ཤེས་སྐད་ཅིག་གིས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལམོར་བ་དོར་
བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར། རྒྱུ་པར་བྱང་བ་བྱང་ན་ལས་འདས་པ་
དང་སྐྱང་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་བྲལ་
པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུ་མཐའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐད་ཅིག་མ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཚེས་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ལམོར་འདས་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་། བདག་གཞན་
གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་
འཛིན་ཀྱི་རྒྱུ་རྟོག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྐྱངས་ནས། ཚེས་ཐམས་ཅད་
ཚེས་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་
མ་དེ་ཡང་རྒྱུ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་ངོ་པོ་

དབྱེར་མེད་ཅིང་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་པས་བྱེ་བའི་བཞི་ཡིན་གྱི་རྩམ་ཐ་
དད་པ་བཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཆོས་སྐྱའི་མཚན་ཉིད།

བརྒྱད་པ་ཆོས་གྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ། ལོངས་སྤྱོད་
རྟོགས་པའི་སྐྱ་དང་། ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཐོན་ལས་དང་བཅས་པའོ། །དེ་བཞི་ཡང་
བསྟན་ནོན་དམ་པའི་སྐྱ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཡིན།

དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤང་
བ་གཉིས་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད། སངས་རྒྱས་གྱི་རི་ལྟ་བ་
དང་། རི་སྟེང་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་པ་
དང་བྲལ་བ་གཅིག་ཡིན། དེ་ལ་དབྱུ་མ་ཐལ་འཁྱུར་པས་ཆོས་སྐྱ་ཟེར།

གཉིས་པ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱ་ལ་རྟེན་གཟུགས་སྐྱ། བརྟེན་པ་ཆོས་སྐྱ།
མཛད་པ་ཐོན་ལས་གསུམ་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལོངས་
སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། རོ་བོ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བ།
ཡུལ་ལ་སར་གནས་གྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལ་སྤང་བ། ཆོས་ཐེག་ཆེན་
འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་སྟེ། མཚན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་
བརྒྱན་ཅིང་། འཁོར་སར་གནས་གྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འབའ་ཞིག་གིས་
བསྐྱོར་ནས། གནས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ། ཆོས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞིང་། ཏུས་ཅི་སྟོན་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་
བར་ཏུ་བཞུགས་པའི་རེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་སྐུལ་པའི་སྐུའི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གང་གིས་དག་
 པ་དང་མ་དག་པའི་ཞིང་སོ་སོའི་སྐུ་བོ་དང་། འཕགས་པ་མངོན་མཐོང་ཤེས་
 ལེགས་སྐུ་པ་པ་སྟེ། སྤྱུའི་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུ་མཚན་གྱི་སྐུལ་པ་དང་། བི་ཤ་ཀ་མ་
 ལྟ་བུ་བཟོ་ཡི་སྐུལ་པ་དང་། རི་དྲགས་ཅུ་ཅུ་ལྟ་བུ་སྐུ་བའི་སྐུལ་པ་སྟེ། སྐུལ་པ་
 ལྟ་ཚེགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་
 ལས།

བཟོ་དང་སྐུ་དང་བྱང་རྒྱུ་ཆེ།

ལྷ་དང་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པ།

སངས་རྒྱལ་སྐུལ་པའི་སྐུ་དེ་ནི།

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ཚེས་ཀྱི་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ནི། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། བྱེད་ལས་
 བྱི་གཟུགས་སྐུའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གསུམ་པ་ཐིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚེས་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་
 ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། ལམ་དང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་སྟེ། གདུལ་བྱ་མ་
 སྟོན་པ་སྟོན་པར་བྱེད། སྟོན་པ་གྲོལ་བར་བྱེད། གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་
 པ་གཅིག་ཡིན།

རྒྱལ་ཡུམ་སྟོན་པའི་རྒྱས་བཤད་ལ།

རྣམ་པར་སྐྱེས་ཚེགས་སུ་བཅད་པ་ཡིས།

146 ལྷ་བས་བརྟུན་ཀྱི་སྟོང་ཐུན།

སྟོང་ཐུན་བསྐྱུས་པ་གསལ་བྱེད་འདི།།

འགྲོ་བའི་དོན་ཏུ་འགྲུབ་པར་ཤོག།

ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བརྟུན་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་མཛད་པའོ།།

༡༣། །ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ།

༡༣། །ཀྱུ་གར་རྒྱུད་དུ། རྣམ་རྒྱུ་ལྟ་སྟེ། བོད་རྒྱུད་དུ། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ
བསྟོད་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུང་གྱུར་པ་ལ་བྱག་མཚལ་ལོ།།

གང་ཞིག་ཀྱན་དུ་མ་ཤེས་ན། །མྱིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ། །སེམས་
ཅན་ཀྱན་ལ་དེས་གནས་པའི། །ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བྱག་འཚལ་འདུད། །གང་
ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྤང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་
ལྷུང་ན་འདས། །ཚེས་ཀྱི་སྤྱུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །རི་ལྷར་འོ་མ་དང་འདྲེས་པས། །
མར་གྱི་སྟིང་པོ་མི་སྤང་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་པས། །ཚེས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་དོ། །རི་ལྷར་འོ་མ་རྣམ་སྤངས་པས། །མར་གྱི་སྟིང་པོ་
དྲི་མེད་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤངས་པས། །ཚེས་དབྱིངས་ཤིན་
ཏུ་དྲི་མེད་འགྱུར། །རི་ལྷར་མར་མེ་བུ་མ་ནང་གནས། །ཅུང་ཞིག་སྤང་བར་མི་
འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་བུ་མ་ནང་གནས། །ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་
མཐོང་དོ། །ཕྱོགས་ནི་གང་དང་གང་དག་ནས། །བུ་མ་བ་བུ་ག་བཏོད་གྱུར་པ།།
དེ་དང་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ཉིད་ནས། །འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གང་
ཚེ་ཉིང་འཛིན་རྟོ་རྟོ་ཡིས། །བུ་མ་བ་དེ་ནི་བཅག་གྱུར་པ། །དེ་ཚེ་དེ་ནི་ནམ་
མཁའ་ཡི། །མཐར་ཐུག་བར་དུ་སྤང་བར་བྱེད། །ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྤྱུ་མ་
ཡིན། །ནམ་ཡང་འགག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དུས་རྣམས་ཀྱན་དུ་ཉོན་མོངས་
མེད། །ཐོག་མ་བར་མཐར་དྲི་མ་བྲལ། །རི་ལྷར་རིན་ཆེན་བེ་རྩུ། །དུས་
རྣམས་ཀྱན་དུ་འོད་གསལ་ཡང་། །རྟོ་ཡི་ནང་ན་གནས་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་འོད་ནི་

གསལ་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པའི། ཆོས་དབྱིངས་
 ཤིན་རྒྱུ་འོང་བའང་། །འཁོར་བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །མྱ་ངན་འདས་
 ན་འོད་གསལ་འགྱུར། །ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །ས་ལེ་སྒྲུལ་དག
 མཐོང་བར་འགྱུར། །ཁམས་མེད་ན་ནི་ལས་བྱས་ན། །ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག
 བསྐྱེད་པར་ཟད། །དི་ལྟར་སྒྲུབ་པས་གཡོགས་གྱུར་པས། །སོ་བ་འབྲས་བུར་
 མི་འདོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པས། །དེ་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཞེས་མི་བརྟག། །དི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལས་གྲོལ་ན། །འབྲས་ཉིད་སྣང་བར་
 འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཉིད་རབ་རྒྱ་
 གསལ། །རྒྱ་ཤིང་སྟོང་པོ་མེད་དོ་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེར་བྱེད་ཀྱང་། །
 དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སྟོང་པོ་ཉིད། །མངར་པོ་ཟ་བར་བྱེད་བ་ལྟར། །སྟོང་པོ་མེད་
 པའི་འཁོར་བ་ལས། །ཉོན་མོངས་གཟེབ་དང་བྲལ་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་
 སངས་རྒྱས་ཉིད། །ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱི་བདུད་རྩིར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ས་པོན་
 ཐམས་ཅད་ལས། །རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་། །ས་པོན་མེད་པར་
 འབྲས་ཡོད་པར། །ཤེས་ལྡན་གང་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱས། །ས་པོན་གྱུར་པ་
 ཁམས་དེ་ཉིད། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་རྒྱ་འདོད། །དེམ་གྱིས་སྒྲུངས་པར་
 གྱུར་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དྲི་མེད་ཉི་མ་རྒྱ་བ་
 ཡང་། །སྒྲིབ་དང་ཁྱག་ན་རྒྱ་བ་དང་། །སྒྲིག་ཅན་གཤོང་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས། །
 རྒྱུ་བ་པ་ལྟ་ཡིས་བསྐྱིབས་པར་གྱུར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །
 འདོད་དང་གཞོད་སེམས་ལེ་ལོ་དང་། །ཞོད་བ་དང་ནི་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །རྒྱུ་བ་པ་ལྟ་
 ཡིས་བསྐྱིབས་པར་གྱུར། །དི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྤྲོ་ཚོགས་དྲི་མས་
 དྲི་མ་ཅན། །དི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བརྟན་ན། །དྲི་མ་ཚིག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །

དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཅན། །ཡི་
 ཤེས་མེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྲོད་བ་
 ཉིད་ནི་སྤོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་གང་། །དེ་དག་ཀྱང་
 གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྟོག། །ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །སེམས་དེ་གྱིས་ན་
 ཡོད་པའི་ཆུ། །དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར། །ཉོན་མོངས་ནང་ན་ཡོད་ཤེས་
 གྱུར། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས། །ཆོས་དབྱིངས་གང་ཕྱིར་བདག་མ་
 ཡིན། །འབྱུང་མེད་མ་ཡིན་སྐྱེས་པའང་མིན། །གཟུང་བ་ཀྱང་ལས་རྣམས་གྲོལ་
 བ། །རི་ལྟར་བདག་ཅེས་བརྟག་པར་བྱ། །ཆགས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ལ། །
 འབྱུང་མེད་སྐྱེས་པ་དམིགས་མ་ཡིན། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྤོངས་གཏུལ་བྱའི་
 ཕྱིར། །འབྱུང་མེད་སྐྱེས་པ་ཞེས་རབ་བརྟན། །མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སྤྲོད་བ་
 ཞེས། །བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྤྲོད་བྱེད། །མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྤྲོད་བྱེད་
 པའི། །ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །རི་ལྟར་སྐྱེས་མའི་སྤོན་ལ། །ཡོད་
 གྱུར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏོགས་པའི། །ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཡིན། །བདག་དང་བདག་གི་རྣམ་རྟོག་དང་། །མིང་
 གི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་། །འབྱུང་དང་
 འབྱུང་ལས་ཐུང་བས་སོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤོན་ལམ་ཡང་། །སྤྲོད་བ་
 མེད་ཅིང་མཚན་ཉིད་མེད། །སོ་སོར་རང་རིག་སྤྲོད་ལྟར་ཉིད། །སངས་རྒྱས་
 རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན། །རི་ལྟར་རི་པོར་མགོ་ཡི་རྩ། །བརྟགས་པ་ཉིད་དེ་
 མེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བརྟགས་པ་ཉིད་དེ་
 ཡོད་མ་ཡིན། །ཐ་རབ་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིས། །སྤྲོད་གི་རྩ་ཡང་དམིགས་མ་ཡིན། །
 རི་ལྟར་སྤོན་བཞིན་བྱིས་དེ་བཞིན། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བརྟག་པར་བྱ། །བརྟན་

ནས་འབྱུང་བར་གྱུར་བ་དང་། །བརྟེན་ནས་འགག་པར་འགྱུར་བས་ན། །
 གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བྱིས་པ་རི་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད། །རི་བོར་བ
 གྲུང་བྱ་ཡི་དཔེས། །རི་ལྟར་བདེ་གཤེགས་ཆོས་རྣམས་ཉིད། །དཔུམ་ཉིད་ཏུ་
 གྲུབ་པར་བྱེད། །རི་ལྟར་ཉི་ཟླ་སྐར་མའི་གཟུགས། །དང་བའི་སྟོང་གི་ཆུ་ནང་
 ཏུ། །གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བར་གྱུར་བ་ལྟར། །མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའང་དེ
 དང་འདྲ། །ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགེ་བ། །བསྐྱུ་བ་མེད་ཅིང་བརྟན་བ
 ཡི། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའང་། །རི་ལྟར་བདག་དང་བདག་གིར
 བརྟག། །རི་ལྟར་སོ་གའི་དུས་སུ་སྟུ། །འོ་ཞེས་ནི་རྟོག་པར་བྱེད། །དེ་ཉིད
 གང་བའི་དུས་སུ་ནི། །གང་འོ་ཞེས་ནི་བརྟོག་པ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་དྲ་བས་
 གཡོགས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྟོག་པར་བྱ། །དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་
 བུལ་གྱུར་ན། །སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྟོག་པར་བྱ། །མིག་དང་གཟུགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ནི། །དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་། །སྟེ་མེད་འགག་པ་མེད་ཉིད
 ལས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་ཤེས། །སྒྲ་དང་ན་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །རྣམ་
 བར་དག་པའི་ཤེས་པ་གསུམ། །མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །རྟོག་
 དང་བཅས་པས་ཐོས་པར་འགྱུར། །སྟེ་དང་དྲི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམ། །དེ་ནི་
 གཟུགས་སུ་མེད་པའི་དཔེས། །དེ་བཞིན་སྟེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། །ལྟེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད། །རོ་ཡི་ཁམས་
 ཀྱང་དབེན་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་
 མེད་པ། །དག་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། །རེག་བྱའི་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། །
 རྒྱུན་དག་ལས་ནི་གྲོལ་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བརྟོག་པར་བྱ། །ཡིད་
 གཙོར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །རྟོག་དང་བརྟག་པ་རྣམ་སྒྲུངས་ནས། །ཆོས་

རྒྱལ་པོ་ལ་འཁོར་མེད་པ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །མཐོང་
 དང་ཐོས་དང་བསྐྱམས་པ་དང་། །མུངས་དང་རིག་པར་གྱུར་པ་དང་། །ཆོས་
 རྒྱལ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་འབྱོར་པས། །ཤེས་ན་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན། །མིག་
 དང་རྒྱ་བསྐྱ་དག་དང་། །ལྟེ་དང་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡིད། །སྤྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་
 རྒྱལ་དག་པ། །འདི་ཉིད་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དོ། །སེམས་ཉིད་རྒྱལ་པ་གཉིས་སུ་
 མཐོང་། །རི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས། །བདག་ཏུ་འཛིན་ལས་
 འཁོར་བ་སྟེ། །སོ་སོར་རིག་ན་དེ་ཉིད་དོ། །འདོད་ཆགས་ཟད་པས་མྱ་ངན་
 འདས། །ཞེ་སྤངས་གཉི་ལྔ་ག་ཟད་པ་དང་། །དེ་དག་འགགས་པ་སངས་རྒྱས་
 ཉིད། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཉིད་དོ། །ཤེས་དང་མི་ཤེས་པ་དག་ལས། །
 ལུས་འདི་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་དེ། །རང་གི་རྒྱལ་པར་རྟོག་པས་བཅིངས། །
 བདག་ཉིད་ཤེས་ན་གྲོ་ལ་བར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་རིང་མིན་ཉེ་བ་མིན། །འགྲོ་
 མིན་འོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་གཟེབ་གྱུར་འདི་ཉིད་ལ། །མཐོང་བ་
 དང་ནི་མ་མཐོང་ཡིན། །ཤེས་རབ་མར་མེ་ལ་གནས་ནས། །མཚོག་ཏུ་ཞི་བར་
 གྱུར་པ་ཡིས། །བདག་ལ་བརྟགས་པས་གནས་བྱ་ཞེས། །མདོ་སྡེའི་ཆོགས་
 ལས་གསུངས་པ་ལགས། །སྟོབས་བརྩེ་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྒྱམས། །བྱིན་
 རྒྱལས་ལྷ་བ་ཆོས་པ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་དོ། །རི་ལྟར་ཡི་དྲུགས་རྒྱལས་ཀྱིས་ནི། །རྒྱ་མཚོ་
 རྒྱམས་པར་མཐོང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྐྱིབས་པས། །སངས་
 རྒྱས་རྒྱལས་ནི་མེད་པར་བརྟགས། །དམན་དང་བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ། །
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བགྱིར་མཆིས། །རི་ལྟར་དཔུས་ལོང་ལག་པ་རྩ། །
 རིན་ཆེན་མཚོག་ནི་བཞག་པ་འདྲ། །སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་རྒྱམས་

ལ། །འོད་ཀྱིས་གསལ་ཞིང་དཔལ་ལྷན་པའི། །སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་མཚན་
 འབར་བ། །སངས་རྒྱུས་དེ་ཡི་མདུན་ན་གནས། །མགོན་པོ་དེ་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་
 སྒྲིམ། །བསྐྱལ་པ་མང་པོར་བཞུགས་ནས་ཀྱང་། །གཏུལ་བྱ་རྣམས་ནི་གཏུལ་
 བའི་ཕྱིར། །དབྱིངས་ནི་ད་ཐ་དད་གྱུར་བ་ལགས། །སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ངེས་
 རྟོགས་ནས། །དེར་ནི་ཤེས་པ་འཇུག་པར་གྱུར། །སོ་སོ་རང་རིག་རྣམ་དག་
 བ། །ས་རྣམས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་གནས། །དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་གནས་མཚོག་
 དང་། །འོག་མིན་ཉིད་དེ་རྣམ་མཛེས་པ། །ཤེས་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །
 འདྲེས་པར་གྱུར་ལ་བདག་སྒྲུའོ། །ཁྱིས་པའི་ནང་ན་ཡོངས་མཁྱེན་དང་། །
 འཕགས་པའི་ནང་ན་སྣ་ཚོགས་ཉིད། །དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཆོད་པག་མེད། །
 བསྐྱལ་པའི་ཆེ་ཡི་རྒྱ་གང་ཡིན། །ཁྱི་རོལ་སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཡང་། །
 དབག་ཏུ་མེད་པའི་བསྐྱལ་པར་ནི། །ཆོ་ཡང་གང་གིས་བསྐྱེད་སྐྱུར་ཅིང་། །
 རྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གནས་པའི། །རྒྱ་གང་མི་ཟད་པ་དེ་ཉིད། །གང་གི་
 འབྲས་ལུ་མི་ཟད་གང་། །སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཤེས་རབ་དོན་དུ་
 རབ་ཏུ་འཇུག། བྱང་རྒྱལ་རིང་བར་མི་བསམ་ཞིང་། །ཉེ་བར་ཡང་ནི་བསམ་མི་
 བྱ། །ཡུལ་དུག་སྒྲུང་བ་མེད་པར་ནི། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་རིག་གྱུར་པའོ། །རི་
 ལྟར་འོ་མ་དང་འདྲེས་ཀྱ། །སྟོད་གཅིག་ན་ནི་གནས་པ་ལས། །ངང་པ་འོ་མ་
 འཁྱུང་བྱེད་ཅིང་། །རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
 གཡོགས་ནས། །ཡེ་ཤེས་ལུས་འདིར་གཅིག་གནས་ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་
 ཡིས་ཡེ་ཤེས་ལེན། །མི་ཤེས་པ་ནི་འདོར་བར་བྱེད། །བདག་དང་བདག་གི་
 ཞེས་འཛིན་པས། །རི་སྟོད་ཁྱི་རོལ་རྣམ་བཏགས་པ། །བདག་མེད་རྣམ་པ་
 གཉིས་མཐོང་ན། །སྟོད་པའི་ས་བོན་འགག་བར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་སངས་

དེམ་གྱིས་འཁེལ་བར་མཐོང་། རིལ་རྩེ་ཡར་ངོའི་བཙོ་ལུ་ལ། རྒྱ་བརྗོགས་
 བར་འགྱུར་བ་ལྟར། རྟེན་གཞི་ནས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། ཚུལ་གྱི་སྒྲུ་ཡར་རྗོགས་
 ཤིང་གསལ་ལ། སངས་རྒྱུས་ཚུས་དང་དགེ་འདུན་ལ། རྟག་ཏུ་མོས་པ་བརྟན་
 བོ་ཡིས། ཁེམས་དེ་ཡང་དག་སྦྱོང་བྱས་ནས། སྦྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཡང་ཡང་
 འབྱུང་། འགག་པོའི་གཞི་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། དཀར་པོའི་གཞི་ནི་རབ་
 བཟུང་བས། རྟེན་ཆེད་ནི་དེས་རྟོགས་པ། དཀར་པོ་ཁེས་ནི་མངོན་པར་
 བརྗོད། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི། རྟིམས་རྟག་ཏུ་བྲི་མ་ཅན།
 རྟིམ་མེད་པར་གང་དག་པ། རྟིམ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། རྟོན་མོངས་བྲ་
 བ་རབ་འགགས་ནས། རྟིམ་མེད་ཤེས་རབ་རབ་གསལ་བས། རྟོན་མེད་པ་ཡི་
 ཐུན་པ་དག། ཁེལ་བར་བྱེད་པས་འོད་བྱེད་པའོ། རྟག་ཏུ་དག་པའི་འོད་གྱིས་
 གསལ་ལ། འདུ་འཛིན་མ་པར་སྤངས་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་རབ་བསྐྱར་
 བས། སྐད་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཏུ་འདོད། རིག་དང་སྒྲུ་ཙམ་བཟོ་གནས་ཀྱང་།
 བསམ་གཏན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཉིད། རྟོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དགའ་ལས།
 རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་སྦྱང་དགའ་འདོད། བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དང་།
 ཐུན་སུམ་ཚོགས་ཀྱན་བསྐྱུ་བ་དང་། སྦྱོང་ངའི་ག་པ་ཟད་པ་ལ། སྐད་
 མངོན་ཏུ་འགྱུར་བར་འདོད། འཁོར་ལོའི་བཀོད་པ་རྣམ་ཀྱན་ཏུ། འོད་གྱི་བྲ་
 བས་ཅེ་བ་དང་། འཁོར་བའི་མཚོ་ཡི་འདམ་ཀླལ་བས། རྟེན་པ་རིང་ཏུ་སོང་
 ཞེས་བྱ། སངས་རྒྱུས་གྱིས་དེས་འདི་བཟུང་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་
 བ་དང་། འབད་མེད་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་གྲུབ་པ། བདུད་གྱི་འཁོར་གྱིས་མི་
 གཡོས་པའོ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ཀྱན་ལ། ཚུལ་སྟོན་པ་ཡི་འཁེལ་བའི་
 གཏམ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་མཐར་སོན་པས། སྐད་འགགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་

འདོད། །ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འདི་ཡི་སྒྲ། །དྲི་མེད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ། །
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལས། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ནི་ཀུན་དུ་འབྱུང་། །
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གནས། །སྦྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་འཛིན་པ། །
 གནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །བག་ཆགས་
 ལས་གྲོལ་བསམ་མི་བྱུང་། །འཁོར་བའི་བག་ཆགས་བསམ་དུ་ཡོད། །ཁྱོད་ནི་
 ཀུན་དུ་བསམ་མི་བྱུང་། །གང་གིས་ཁྱོད་ནི་ཤེས་པར་བྱས། །ངག་གི་སྦྱོད་ལུལ་
 ཀུན་ལས་འདས། །དབང་པོ་ཀུན་ཀྱི་སྦྱོད་ལུལ་མིན། །ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་
 རྟོགས་བྱ་བ། །གང་ཡང་རུང་ལ་བྱག་འཆལ་བརྟོད། །རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་
 ལུགས་ཉིད་ཀྱིས། །སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་པོ་གྲགས་ཆེན་རྣམས། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། །གང་ཆོ་སེམས་ནི་རབ་
 བརྒྱས་པས། །འཁོར་བའི་གཟེབ་ལས་འདས་གྱུར་ནས། །བརྒྱ་ཆེན་པོའི་རང་
 བཞིན་གྱི། །སྟོན་ལ་དེ་ནི་རབ་གནས་འབྱུང་། །འདབ་མ་རིན་ཆེན་དུ་མའི་
 འོད། །འདོད་པར་བྱ་བའི་ཟེ་འབྱུ་ཅན། །བརྒྱ་བྱེ་བ་དུ་མ་ཡིས། །རྣམ་པ་ཀུན་
 དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར། །སྟོབས་བརྒྱ་པོ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གང་། །མི་འཛིགས་པ་
 ཡིས་གང་དག་རོམས། །བསམ་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱལ་ཆོས། །སྦྱོས་མེད་
 རྣམས་ལས་ཉམས་མི་མངའ། །ལེགས་པར་སྦྱང་བའི་ལམ་ཀུན་གྱིས། །
 བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རབ་བསམས་པའི། །རྒྱ་བ་ཉ་ལ་སྐར་མ་ཡིས། །
 འཁོར་དུ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་བསྟོར། །སངས་རྒྱལ་བྱག་གི་ཉི་མ་དེར། །དྲི་མེད་
 རིན་ཆེན་འབར་གྱུར་ཏེ། །སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་པོར་དབང་བསྐྱར་བས། །དབང་བསྐྱར་
 བའི་ཀུན་དུ་སྦྱོལ། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དེར་གནས་ནས། །མྱོངས་པས་དཔམན་
 པའི་འཛིག་རྟེན་རྣམས། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཡེངས་འཛིགས་པ་ལ། །ལྟ་ཡི་

སྟེན་གྱིས་གཟིགས་གྱུར་ནས། །དེ་ཡི་སྒྲུ་ལས་འོད་ཟེར་རྒྱུ་ས། །འབད་པ་
 མེད་པར་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། །སྒྲོངས་པའི་མུན་པར་ཞུགས་དེ་ཡི། །སྒྲོ་རྒྱུ་ས་
 འབྱེད་པར་མཛོད་པ་ཡིན། །ལྷག་བཅས་བྱ་ངན་འདས་པ་རྒྱུ་ས། །ལྷག་མེད་
 བྱ་ངན་འདས་པར་འདོད། །འདིར་ནི་བྱ་ངན་འདས་པ་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པར་
 སེམས་གྱུར་པའོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དངོས་མེད་པའི། །དོ་བོ་དེ་ཡང་དེ་
 སྟོད་ལུ། །དེ་མཐོང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་པོ། །ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཚཱ་ཁྱི་སྒྲུ།
 དྲི་མ་མེད་པའི་ཚཱ་ཁྱི་སྒྲུ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གནས་གྱུར་ནས། །སྒྲུ་ཚོགས་
 བོར་བུ་རི་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་རབ་མཛོད།

ཚཱ་ཁྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྲུ་རྒྱལ་གྱིས་མཛོད་པ་
 རྟོགས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གྲིལ་པ་རྟེན་དང་། །ཡོ་རྣམ་པ་རྒྱལ་བེམས་
 རྒྱལ་བས་བསྐྱར་བའོ། །

༡༡། །དབུ་མ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ ནམ་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ཐུ་མ་དང་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུག་
འཚལ་ལོ།།

སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྟོག་པ་རབ་ཞི་ཞིང་།།
རི་ལྷ་རི་སྟེང་གཟིགས་པ་མཐར་སོན་པ།།
བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་རང་བཞིན་ཅན།།
དཔལ་ལྷན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཐུག་འཚལ།།

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྲས་གྱི་ཐུ་བོ་དང་།།
ཡང་དག་དོན་གཟིགས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།།
མ་ནོར་སྟོན་མཛད་འཕགས་པ་ཐུགས་རྟེན་ཅན།།
ལྷ་སྐྱབ་སྟེང་པའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཚལ་ནས།།

སྟོད་ལུལ་མིན་ཡང་མོས་པ་ཆེར་སྟེས་ཏེ།།
ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་རྩུང་བཤད་ནམ་པར་དབྱེ།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་མི་འཕྲོག་པའི་མཆོན་པ་དང་
ཐུགས་རྟེན་མོད་ཏུ་བྱུང་བ་མངའ་བ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་

གྱིས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ། རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་ལོ་བཞི་
བརྒྱན་སྒྲུབ་ལྟམས་ཤིང་། ལོ་དུག་བརྒྱའི་བར་དུ་བསྟན་པ་གསལ་བར་
མཛད་ནས། བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས་ཤིང་། རབ་ཏུ་དང་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་
བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི་
ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ཡིས་སྟོན་ལམ་ལྟར་བསྟན་
པ་ཡུན་རིང་དུ་གསལ་ལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགྲོ་བའི་མ་རིག་པའི་སློབ་པ་བསལ་
ནས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཚུལ་སྣང་བར་མཛད་པའི་དོན་དུ་བསྟན་བཅོས་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་མཛད་པ་རྣམས་ལས་བྱུང་བར་དུ་མདོ་སྟེའི་དོན་འགྲེལ་བར་མཛད་
པ་རྣམས་རིགས་གསུམ་དུ་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་འབྱུང་བར་བྱེད་པ།
སྣང་བྱ་དང་སྣང་བྱ་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་བཏགས་པ་རྣམ་བར་
བཞག་པ་དང་མི་འགལ་བར་མཛད་པ་རྣམས་ནི་གཏམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་
བྱེ་བ་རྣམས་སོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ལྷན་དང་། སྒྲིམ་བུ་དང་། གཉིས་
ཀ་དང་། (མ་དཔེ་ཤོག་གངས་གཅིག་ཚང་མེད་མཆན།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། རྩམ་རྒྱ་ཏུ་སྟེ་བེ། བོད་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
བསྟོད་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ།)

གང་ཞིག་ཀྱན་དུ་མ་ཤེས་ན།

སྟོན་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ།

སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་པའི།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་འདུད།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏེ། གང་ལ་
ལས་རང་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་པོ། མ་ཤེས་ན་དེ་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ལའོར་ལོར་རྒྱན་ཆད་མེད་
པར་ལའོར་བས་སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་ལའོར་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་
ལམ་དང་། རྒྱ་མ་ལུ་ལུ་འབྱུང་བར་མ་ཤེས་པས་འདྲ་བྱེད་དང་སེམས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ལས་རྒྱུར་
པ་དེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དབྱིངས་ལ་ངའོ་ཞེས་འཛིན་ཅིང་བག་
ཆགས་ཐམས་ཅད་འཛོག་པར་བྱེད་པས། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱའི་རྒྱུན་དུ་རྒྱུར་པས་ན་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་།
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་བསྐྱུབ་པའི་སྤྱིད་པ་འཛིན་
པ་ན་ལུས་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པས་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། རྩེ་མཆོད་ཀྱི་
བྱེད་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། སེམས་དེས་བསྐྱུབ་པ་འཕམ། དེ་
དང་ལྡན་པས་ན་སེམས་ཞེས་བྱའོ།

སྤྱིབ་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པར་
བཞུགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ནི་དེ་ཡིན་པས་ཐུག་འཆའ་
ལོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་གྲུ་རྒྱུབ་གྱིས་མཛད་
དུ་བྱུང་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཐུག་འཆའ་
ཞིང་བཏུད་ནས། འདིའི་དོན་གསལ་བར་མཛད་པའོ།

འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་དག་པ་དང་། དྲི་མ་
སེལ་བཞིན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་
བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིས་བསྟན་པའི་དོན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ལུ་འདི་

བརྗོད་པས། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གནས་སྐབས་གསུམ་དང་
འབྲེལ་བ་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཞུང་གི་དོན་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་
དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པས། སྒྲན་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡུལ་
རྟོགས་ཤིང་བསྐྱབ་པས། ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་ཡི་ཡང་དགོས་པ་ཞེས་
བྱའོ།།

དེ་ལྟར་བསྐྱན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་བཤད་ནས། ད་ནི་གནས་སྐབས་
གསུམ་དུ་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཅི་ལྟར་གནས་པ་སྟོན་པ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་
གནས་སྐབས་ན་ཅི་ལྟར་གནས་པའི་སྒྲུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་མདོར་བསྐྱན་པ་
དང་། དཔེ་དང་སྒྱུར་ཏེ་རྒྱུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི།

གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།།

དེ་ཉིད་སྒྱུར་བ་བྱས་པ་ལས།།

དག་པ་དེ་ཉིད་བྱ་ངན་འདས།།

ཚེས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དུ་འཁོར་བ་ནི། སེམས་ལུང་བོ་དང་།
ཁམས་དང་། སྒྱུ་མཆོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པས་
ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྒྱུར་
པ་ལས། རིམས་ཀྱིས་དག་པར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལ་མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་དེ་ཉིད་
ཡིན་ནོ།

ཅི་འོན་འདིར་འཁོར་བའི་རྒྱ་དེ་དག་པས་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་
བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་རི་ལྟར་རུང་། འདི་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་
གནས་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། གཞན་ཡང་འདིར་འཁོར་བ་དང་མུ་རན་
ལས་འདས་པ་ཡོད་པར་ཅི་ལྟར་རུང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
རིགས་པའི་ཆོགས་ལས། རྣམ་གངས་དུ་མར་བཀག་པར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེན། འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་མཐོང་བ་
ལ་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་ནི། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། བདག་
ཏུ་ལྟ་བའི་སྐྱེ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱལ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་
པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
བྱིས་པ་ལོག་སྟེད་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྣང་བ་དང་། གཉིས་
པ་སྐྱེ་སྟེགས་རྣམས་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། གསུམ་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་
འཁོར་བ་ལ་འཛིགས་པ་དང་། བཞི་པ་རང་སངས་རྒྱལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ལ་རྒྱལ་གྱིས་སྟོགས་པ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཡོད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཆེན་
པོ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།

162 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཚོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བདག་ལྟ་དང་།

ལ་ཁོང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་དང་།

སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་པ།

འདོད་ཆེན་མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་།

རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་རྣམ་བཞི།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་གཉེན་པོ་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལ་མོས་པ་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། བཅས་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོན་པ་དང་། ལ་ཁོང་བ་ཇི་སྟེད་དུ་འཇུག་པའི་སྟིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་སྟེ།

དག་རྒྱ་ལྟག་པར་མོས་པ་ལ།

སོགས་པའི་ཚོས་ནི་རྣམ་བཞི་ཉིད།

ཅེས་བྱའོ།

འདི་རྣམས་ནི་ས་བོན་དང་། མ་དང་མངལ་གྱི་གནས་བདེ་བ་དང་། འཚོ་
སྟོང་བྱེད་པའི་མ་མ་ལྟ་བུར་རྒྱ་མཐུན་པའི་རབ་དུ་ཟབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱབ་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།

ཚོས་ལ་མོས་པ་ས་བོན་དང་།

པ་རོལ་ཕྱིན་མཚོག་མ་ལས་སྟེས།

བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་བ་དེ་བ་མང་ལ།

སྒྲིང་རྗེས་བསྐྱེད་བ་མ་མཐོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་འབྲས་ལུ
རྟོགས་པའི་མཚན་མས་མ་དག་པ་ས་བདུན་པ་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི
སྐབས་སུ་སྒྲིབས་ཏེ། དེ་ནས་མ་གྱི་གང་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དེ་སྒྲུང་བའི
ཕྱིར། སྒྲུང་བྱ་དང་གཉིན་པོའི་ནུས་པར་བཞག་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདི་ཡང་སྒྲུ་མ་པ་ཚབ་ལོ་རྩ་བའི་དབུ་མའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱེས་པ་ལས།

བདེན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཡུལ་ནི་ཤེས་བྱ་དང་།

ཡུལ་ཅན་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ལམ་དང་ནི།

སྐྱུ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་འབྲས་ལུའི་དབུ་མ་སྟེ།

འཕགས་དགོངས་གསལ་མཛད་སྒྲུ་གསལ་གཞུང་ལ་གནས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ནི་ཤེས་བྱའི་གཞིའོ། །ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་སྒོ་ཡང་དག་པ་ས་འཇལ་བ་ནི་ཐ་སྙད་ལ་རག་ལས་པས། ཐ་སྙད་
པའི་བདེན་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཏེ།
དེས་སྒྲུང་བྱ་དང་སྒྲུང་བྱ་རྟོགས་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
མཐར་ཕྱིན་པས། འབྲས་ལུ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མ་མེད་པའི་ཚོས་སྐྱུ་དང་།
དེའི་རྩ་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་ཟབ་པའི་ཚོས་སྐྱུ་སྟེ། གཞུགས་སྐྱུ་གཉིས་འབྲུབ་པ་
ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྟ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཞི་ལམ་འབྲས་
ལུའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་

164 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པའི་རྣམ་བཤད།

གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་རང་ངོ་ཆུ་ཁྲ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
ལ། སྒྲུང་བ་ཙམ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་
བཞུགས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ལས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུམ་རྩ་བ་ལས།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གང་ཡིན་པ།

དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།

དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གང་གས་པ་སྟེ།

དེ་ཉིད་དབུམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ།

གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི།

ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི།

ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེ་
བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཉིད་དོ།

དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ཟུ་
རན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་གཞན་སྒྲོམ་པའི་མཐའ་
བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ལ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལས།

འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ནི།

གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས་ཀྱང་།

ཀུན་རྫོབ་ནི་གཉིས་སུ་སྤང་བའོ། །བདེན་པ་ནི་ཚུ་ཟླ་ལྟ་བུའོ།།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་

ཉི། དེའི་གནས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བཙུང་དོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདི་ནི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་།

འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར། ཐ་སྙད་པའི་བདེན་གཉིས་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ།།

བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།།

འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་།།

དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ།།

གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི།།

རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པས།།

དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡི།།

ཟབ་མའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས།།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ནས། འཇིག་

རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་

པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་བར་

མཐོང་བ་གང་ཡིན་པས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་ཚེས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་གཟིགས་པ་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

འདི་ནི་འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར།
གཉིས་དང་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ན་ཡང་དག་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ། ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཟུང་
བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྗོད་པར་
བྱེད་པ་བྱུང་པར་མེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་བརྗོད་
ལ། རོ་པོས་ནི་ཚེས་ཐམས་ཅད་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་
དོན་ནི་གཅིག་པུ་འོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་གྲང་།

ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་ཁོ་ན།

ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་ཡིན།

ཞེས་བསྟན་ཏོ།

ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་གྲང་བཤད་ལ། དོན་དམ་པར་ཐ་དང་ཏུ་

བྱར་མེད་པའི་དོན་ཉིད་འགལ་ལོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ན་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལ་ནི་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་། བདག་མ་དམིགས་པས་བདག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་སྟེ། བདག་
 བརྗོད་པ་ནི་མེད་པ་དང་། འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོབ་
 དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་།

གཅིག་དང་དུ་མ་སྤང་པ་ཡི།
 དངོས་པོ་གང་ཡང་མི་གནས་ཏེ།
 ཡན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་ཕྱིར་རོ།
 མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་ཞེ་ན།
 མ་ཡིན་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བ།
 དེ་ནི་བདག་གིས་བཀག་པ་མེད།

ཞེས་བཤད་དོ།

འདི་ལྟར་དོན་དམ་པར་གནས་པ་དང་། དེའི་རྒྱལ་མཐོང་བས་དོན་དམ་
 པ་དང་། བསྐྱབ་པས་དོན་དམ་པ་དང་། དེམ་དང་བུལ་བས་དོན་དམ་པ་ཞེས་
 གཞུང་འདིར་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

ལའོར་བ་དང་ནི་ཕྱ་ངན་འདས།
 ཟུང་པར་རྩུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པས་ཏེ་དོན་དམ་པའོ།

ཞེས་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་པས་རིགས་པ་ལས་གྲགས་པ་དང་།
འཛིག་རྟེན་ལས་གྲགས་པའི་དོན་དམ་ཡང་བསྟན་ཏེ། འདི་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་
རྣམ་གྲངས་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དབྱས་མཐའ་ལས་ཀྱང་།

དོན་དང་ཐོབ་དང་སྦྱབ་པས་ནི།

དོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད།

འགྲུར་མེད་ཐུན་ཅི་མ་ལོག་པ།

ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས།

གཅིག་གིས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་སྟེ།

གསུམ་གྱིས་རིགས་པའི་གྲགས་པ་འོ།

རྣམ་དག་སྟོད་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ།

གཅིག་ཕུ་ཁོན་ར་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་རྣམས་ཀྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་
གསུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དང་པོ་གསུམ་མོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་འགྲུར་བ་མེད་པ་དང་ཐུན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་སོ། །

འཛིག་རྟེན་པ་དང་རིགས་པའི་གྲགས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བྱེ་
བྲག་སྟེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས།

སྤང་དུ་འབྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག།

བྱས་པའི་བྱིར་དང་དོན་བྱེད་དག།

ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི།

ཀྱན་རྫོང་གི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས།

ཞེས་བདེན་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། རོན་བྱེད་རྣམས་པ་ནི་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་
པའོ། རོན་བྱེད་མི་རྣམས་པ་ནི་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་ལས་ནི་བསྐྱུ་བ་དང་
མི་བསྐྱུ་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟག་པ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་སྟོན་ལ། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པ་དང་། དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི། དབུམ་འི་
དོན་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་བསྟན་པའི་གོ་རིམ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས།

ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡོད་པ་དང་།

འགོ་བ་དག་ཀྱང་གིན་ཏུ་བརྫོད།

དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་དང་།

རྣམ་པར་དབེན་པ་དག་ཀྱང་བསྟན།

ཞེས་གསུངས་སོ།

འདི་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་གོ་
རིམ་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པར་སྟོགས་གཅིག་དག་ཏུ་བརྫོད་པས་སྐོལ་བ་དང་ཕྱིར་
སྐོལ་བ་དག་ནི་བ་སྐྱང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུ་ལ་མི་སྐྱེན་པོ་དག་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་
ཁོ་བར་བྱེད་པ་དང་མ་ཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག དེ་ལྟར་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ལམ་བསྐྱུ་བ་པ་ནི་ཚོགས་གཉིས་
ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་སྒྱུན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཤེས་
རབ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ། བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་
གསུམ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཟུང་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སྒྱུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི།

ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།

གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀས་ཏེ།

ལྷ་ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་།

ཞེས་བཤད་དོ།

འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་ནི་དབུ་མ་ཅིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་
དཔའ་བོས་པ་ལོ་ཏུ་ཐིན་པ་བསྐྱས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ལ་ལོ་ཏུ་ཐིན་
པའི་སྐབས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་ནས་མདོ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་གཞི་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འབྲས་བུ་སྒྲུ་གཉིས་
ཟུང་འབྲེལ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རང་གི་
རོ་བོས་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་ཚོས་སྒྲུ་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་དེ་གི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པ་
ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་གཟུགས་སྒྲུ་ཞེས་
དབུ་མའི་གཞུང་ལས་གྲགས་ཏེ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲུ་འདི།

བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ།

ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་མདོར་བསྐྱས་ན།
 རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས།
 དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚོགས་འདི་གཉིས།
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱ།

ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེར་རྒྱད་ལྔ་མ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྔ་བ་གྲགས་པས་
 གྲང་། དབུ་མ་འཕྲུག་པར་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་འདིས་ཀྱུན་རྫོབ་ནི་བརྒྱུན་བ་མི་
 ཏྲག་པ། སྐྱ་བར་བྱེད་པ་སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་
 དང་དོན་དང་ལུས་སྐྱ་སྒྲུང་བ་རྣམས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱུན་ཏུ་རྟོག་
 པ་ཅམ་མོ། །འདི་ནི་དབུ་མ་མཐའ་ལས་གྲང་།

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱུན་རྟོག་ནི།
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ།
 དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས།
 དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་།

གཅིག་ནི་ཤྱེན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས།
 གཉིས་པ་ཉི་བར་སྟོན་པ་ཅན།
 ཉི་བར་སྟོན་དང་ཡོངས་གཅོད་དང་།
 དེ་ཡི་འཕྲུག་བྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས་སོ།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
ཞིང་སྤྱང་བའི་སྤྱིར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་གཞན་དབང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བརྗོད་པའི་དོན་དང་། དེའི་འདུ་ཤེས་དང་། བག་ཆགས་
དང་། དོན་ལྟར་སྤྱང་བ་སྤྲིག་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བརྟགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་འབྲུལ་བའི་རྩ་བ་
ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོས་དབྱིངས་རང་གིས་རང་མ་རིག་པ་ཅམ་ལས་བདེན་པར་
གྱུབ་པ་བྱུང་བཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་། རིགས་པ་དྲུག་རྩ་བ་ལས།

མ་རིག་འགག་པར་གྱུར་ན་ནི།

གང་རྣམས་འགག་པར་འགྱུར་ན་ནི།

དེ་དག་མི་ཤེས་ཀུན་བརྟགས་པར།

ཅིའི་སྤྱིར་ན་གསལ་མི་འགྱུར།

ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།

ཀུན་བརྟགས་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་།

ཡོངས་སུ་གྱུབ་པ་འདི་ཉིད་ནི།

སྟོང་ཉིད་བདག་ཉིད་གཅིག་སུ་ཡི།

ངོ་བོ་སེམས་ལ་གདགས་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་ངོ་།

འོ་ན་ཡོངས་སུ་གྱུབ་པ་རི་ལྟར་སེམས་ལ་བརྗོད་ཅེན།

174 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཚོས་ལ་བདག་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད།

སེམས་ནི་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་ཏེ།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མདོར་བསྐྱེས་གསུངས།

ཞེས་པ་དང་།

དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག།

སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི།

རབ་ཏུ་སྐྱེ་བོ་དེ་དོན་མེད།

དེ་མེད་པས་ན་དེ་དོན་མེད།

ཀྱན་བརྟགས་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་།

ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱང་ནི།

དོན་ཕྱིར་ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཕྱིར།

གཉིས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ།

ཞེས་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་བརྟན་པས། གང་གི་ཆེ་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དག་
ཅིང་ཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྣང་བར་མཛད་དོ། །བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།

དེས་ན་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།

དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས།

དམ་པའི་ཚོས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས།

ཚོས་དབྱིངས་དེ་ནི་དོན་དམ་དང་།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་བཞེད།

དེ་ནི་ཡང་དག་མི་བསྐྱབ།

དེ་རྟོགས་པས་ན་སངས་རྒྱས་བརྗོད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་དག་པས། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་
རྒྱར་བརྗོད་པ་འདི་འགལ་བ་མེད་དོ།

རིགས་པའི་ཚོགས་ལས། མཚན་མར་ཞེན་པ་འགོག་པར་མཛད་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་དང་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམས་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དགག་པ་མི་མཛད་མོད་
ཀྱི། སྔ་སའི་སྐྱེ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་ལྟོངས་པ་གཞན་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ།

འཁོར་བའི་གནས་ལྷགས་འཁོར་བ་དང་། གང་དུ་འཁོར་བ་དང་། དེ་
ཉིད་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡན་ཚུན་རྟོན་འབྲེལ་ཆེན་པོར་བསྟན་པ་དག་པ་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ནི། འཕགས་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་
བཤད་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས་འདིར་མ་བྲིས་པས་དེ་ཉིད་ལས་རྟོགས་
པར་གྱིས་ཤིག །འདིར་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མདོར་བསྟན་པའི་
ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་སྤྱི་དོན་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དཔེ་དང་སྒྱུར་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་བརྟུན་ཏེ།
དང་པོ་མར་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མི་སྣང་བ་དང་། སྣང་བའི་ཚུལ་ནི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ།

རི་ལྷ་འོ་མ་དང་འདྲེས་པས།།

མར་གྱི་སྒྲིང་པོ་མི་སྣང་བ།།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་པས།།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་།།

ཞེས་སེམས་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་ཚུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་འོ་མ་ལྷ་སུ་
སྟེ། ཚུ་ཡིས་གོས་པ་མེད་པའི་མར་ནི་མ་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། འོ་མ་ལ་
མར་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཞོད་པའི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་མ་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་ལ་
མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངེས་པ་ནི་ལལ་ཆེན་ལས།

གང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་མ་
ཞུགས་པའི་སེམས་ཙན་གྱི་རིས་ན་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འོན་
ཀྱང་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
མི་མཐོང་ངོ་། །འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་ཐམས་
ཙད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པ་
རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཞེས་སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་དཔེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར།

ཇི་ལྟར་འོ་མ་རྣམས་སྤངས་པས།།

མར་གྱི་སྤྲིང་པོ་དྲི་མེད་འགྱུར།།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤངས་པས།།

ཚོས་དབྱིངས་གིན་ཏུ་དྲི་མེད་འགྱུར།།

ཞེས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་དང་མར་སོ་སོར་སྤང་བ་བཞིན་དུ།
ལམ་རྣམ་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུན་ལས་བསྐྱིབ་པ་བསལ་བས། སངས་རྒྱས་སུ་
སྤང་བར་བརྟུན་གྱི། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱས་བཤད་གཉིས་པ་བྲམ་ནང་གི་མར་མེད་དཔེས་སེམས་ཅན་དང་།
ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ནི། ཚོགས་སུ་
བཅད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ནི།

ཇི་ལྟར་མར་མེ་བྲམ་ནང་ན།།

རྒྱང་ཞིག་སྤང་བར་མི་འགྱུར་བར།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་བརྟུན་པའོ།།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་བྲམ་ནང་ན།།

ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་།།

ཞེས་དོན་བསྟན་ཏེ།

178 དབུམ་ཚས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ཚུམ་བཤད།

འདི་ལ། ཁ་ཅིག་ཚས་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲུ་འདིས་སྟོང་བ་རྒྱུད་དུ་རྟོགས་པར་
སྤྲིད་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རྫི་ལྟ་བུ་དང་། རྫི་སྟེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
ཀ་ལ་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དགོངས་སོ། །འདིའི་ངེས་པ་ནི།

མདོར་ན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ལ་ནི།

དོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞི།

ཚས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་འདི།

ཚུམ་གྲངས་བཞིར་ནི་རིག་པར་བྱ།

སངས་རྒྱས་ཚས་དབྱེར་མེད་པ་དང་།

དེ་རིག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་དང་།

བརྟུན་མེད་བསྐྱེད་ཚས་ཉིད་དང་།

གདོད་ནས་རང་བཞིན་ཞི་ཉིད་དོ།

ཞེས་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་སུའི་ཆ་ནས། སངས་རྒྱས་ཚས་དང་
དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། རྒྱུའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་དང་། རྒྱས་འབྱུར་གྱི་རིགས་
དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས། མི་བརྟུན་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དམ་དང་།
སྤངས་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་དང་། སྟོ་བུར་གྱིས་ཞི་བ་ཞེས་
བརྟུན་གྱི། རོ་ཤོ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་ནི་འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་།
འཕེལ་བ་མེད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །

ལམ་པའི་གནས་སྐབས་བརྟུན་པའི་བྱིར།

ཕྱོགས་ནི་གང་དང་གང་དུ་གནས།
 བུམ་པར་བྱ་ག་བཏོད་གྱུར་པའི།
 དེ་དང་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ཉིད་ནས།
 འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་བུམ་པའི་ནང་གི་མར་མེ་བྱ་གའི་བྱེ་བྲག་གིས་འོད་
 ཀྱི་སྒྲང་བ་ཚུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྒྲང་བ་ལྟར། མཐོང་ལམ་མ་
 དག་ས་བདུན་དང་། དག་པའི་ས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་
 བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འོད་ཟེར་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་
 གཉིས་ཚད་མེད་པའི་བར་དུ་རྗེ་ཆེར་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འོག་ནས་བཤད་
 པ་བཞིན་ནོ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནི།

གང་ཆེ་ཉིང་འཛིན་དོ་རྗེ་ཡིས།
 བུམ་པ་དེ་ཉིད་བཅག་གྱུར་པ།
 དེ་ཆེ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡིས།
 མཐར་ཐུག་བར་དུ་སྒྲང་བར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་ས་བཅུའི་རྒྱན་གྱི་ཐ་མར་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟག་མ་མ་རིག་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུ་བྱེད་པའི་ལས་དང་། སྒྲིབ་ཐུན་བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བུམ་པ་བཅག་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་

180 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གད།

དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་བ་ནམ་མཁའི་མཐར་
གཏུགས་པ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན།།

རྟོག་པས་མི་ཤིག་ཐོབ་ནས་ནི།།

གནས་གཞན་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པ།།

སྦྱིབ་པ་ཀྱུན་གྱི་དྲི་མེད་དང་།།

གང་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་དོན།།

ཕན་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་བྱེད་པ།།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡི།།

གོ་འཕང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ།།

ཞེས་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྦྱི་འགག་དང་བྲལ་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་གནས་
སྐབས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤང་བ་ལས། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གསར་དུ་སྦྱི་བར་འགྱུར་རམ་སྦྱུང་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྦྱི་མ་ཡིན།།

ནམ་ཡང་འགག་པར་འགྱུར་བ་མེད།།

དུས་རྣམས་ཀྱུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་མེད།།

ཐོག་མ་བར་མཐའ་དྲི་མ་མེད།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ནི་གསར་
དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མ་དམིགས་ཤིང་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་ཡང་
འགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པས་གོས་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཉེན་པོར་སྒྱུར་ཅིང་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་གསུམ་ཀར་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་སྟེ། གཙང་བ་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་བཞི་པོ་འདིས་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་མེད་པས་དག་པ་ནི། གཙང་བ་
དམ་པ་དང་། བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། བདག་མེད་པར་རྟོག་པ་སྟེ་སྟགས་དང་།
ཉན་རང་གི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་བདག་དམ་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་དང་།
ཀྱན་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དམ་
པ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་འགག་མེད་ཅིང་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
རྒྱུན་ཆད་མེད་པས་རྟག་པ་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་དང་
ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
(ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་)འཁོར་བ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ལ། གཙང་བ་དང་།
བདག་དང་། བདེ་བ་དང་། རྟག་པར་འཛིན་པ་བཞི་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་མི་
སྟག་པ་དང་། བདག་མེད་དང་། སྟག་བསྐྱལ་བ་དང་། མི་རྟག་བསྐྱོམ་པའི་
མཚན་མ་བཞི་དང་། བརྒྱད་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་སྐྱད་ཅིག་པ་
(མ་)མི་བདེན་པས་ན། འདི་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར།

བདེན་པ་བརྒྱད་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུབ་པར་དཔལ་འབྲེང་གི་
མདོར་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་བསྟུས་ནས།

182 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་ཉིད་ཀྱི།

ཡོན་ཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་འབྲས།

ཞེས་པ་དང་།

རི་ལྷ་ར་སྤར་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན།

འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དོ།

ཞེས་སྐད་བྲམ་མར་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟ་བུ་དེ་དབེས་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སེམས་ཅན་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་མེད་པར་ནོར་བུའི་དབེས་བཤད་པ་
ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས་དཔེ་ཉིད་ནི།

རི་ལྷ་ར་རིན་ཆེན་བེ་རྒྱུ།

དུས་རྣམས་ཀྱང་ཏུ་འོད་གསལ་ཡང་།

རྩོ་ཡི་ནང་ན་གནས་གྱུར་ན།

དེ་ཡི་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བེ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འོད་དང་། ཁ་དོག་དང་། དགོས་འདོད་
སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་རྩོའི་ནང་ན་གནས་པ་དང་རྩོ་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་སྦྱང་ཞིང་
ཕྱིས་པ་གཉིས། རོ་བོ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། རྩོ་བའི་ནང་ན་གནས་པའི་ཆོ་
འོད་དང་། ཡོན་ཏན་མི་སྣང་ངོ་།

དཔེ་དེ་བཞིན་བྱ།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི།

ཆོས་དབྱིངས་དྲི་མ་མེད་པའང་།

འཁོར་བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དྲུས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་བྱེ་བ་མཐའ་
ཡས་པས་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དྲི་མས་ངོ་བོ་ལ་མ་གོས་ཀྱང་མི་
སྣང་ལ། ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་ཀྱང་མི་གསལ་ལོ། །གང་གི་ཆོ་
སྤྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་སྣང་ཞིང་གསལ་པའི་བྱིར།

ཟྱ་ངན་འདས་ན་འོད་གསལ་འགྱུར།

ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆོ་གིན་ཏུ་
དག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས།

བྲག་གི་དབུས་སུ་གནས་པའི་རྫོང་ཁུའི་དབེས། ས་དང་།
དུལ་དང་། གསེར་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་པ་ལྟ་བུའི་རྩོ་
བ་རྣམས་བསལ་ནས་བེ་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྤང་བྱ་དང་།
གཉེན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འབས་སུ་རྟོག་པའི་
མཆོན་མ་བཞི་དག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་
པར་གསུངས་སོ།

དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུ་པ་ལས་ཁམས་སྒྱུང་བ་བེ་རྒྱུའི་དབེས། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

184 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ལྷ་པ་ཁམས་དེའི་ངོ་བོ་གསེར་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་ནི།

ཁམས་ཡོད་པས་ནི་ལས་བྱས་པས།།

ས་ལེ་སྤྲུམ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར།།

ཁམས་མེད་པས་ནི་ལས་བྱས་ཀྱང་།།

ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་སྟེ་བར་ཟད།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ས་སྤྱོད་གས་གང་ན་གསེར་གྱི་ཁམས་ཡོད་པ་དེར་
ལས་བྱས་པས་ས་ལེ་སྤྲུམ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི། གསེར་མེད་པའི་ས་ལ་
ཀོས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སའི་ནང་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོད་པས་སྤང་བར་འགྱུར་གྱི་མེད་ན་
ཉོན་མོངས་པ་བསལ་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དོན་ལ་མདོ་ལས་ཀྱང་།

རི་ལྟར་དོ་ཡི་བྱེ་མ་ལ།།

ས་ལེ་སྤྲུམ་ནི་མི་མཐོང་བ།།

ཡོངས་སུ་སྤྲུངས་པས་དེ་མཐོང་བཞིན།།

འཛིག་རྟེན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

དུག་པ་འབྲས་ཤུན་གྱི་དཔེས་ཚོས་ཀྱི་སྤྲུལ་བའི་རྩྭ་ལ་ནི། ཚོགས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་དཔེ་ཉིད་ནི།

རི་ལྟར་སྒྲུབ་པས་གཡོགས་གྱུར་པར།

སོ་བ་འབྲས་བུ་མི་འདོད་ལྟར།

ཞེས་སྒྲུབ་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་ལ་འདི་ནི་འབྲས་སོ་བའོ། །ཞེས་མིང་དུ་
བརྗོད་པ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པས།

དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་བརྟག།

ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུབས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བཞུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
ཞེས་འདོགས་སོ། །གང་གི་ཆོ།

རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལས་གྲོལ་བས།

འབྲས་ཉིད་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་ན།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཉིད་རབ་རྒྱ་གསལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་བྲལ་
བས་དག་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། ཡོན་ཏན་སྟོབས་བརྩ་དང་། མི་འཛིགས་
པ་བཞི་དང་། མ་འབྲས་པའི་ཆོས་བཙུང་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ།
དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་

186 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གདང་།

མོངས་ལ། སེམས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱིར་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་
དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོར་གསུངས་གིང་། དབུམ་མཐའ་ལས་ཀྱང་།

གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་དེ་མ་གྱུར།

ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་འགྱུར།

གལ་ཏེ་རྣམ་དག་དེ་མ་གྱུར།

འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣིང་པོ་དང་།
ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ཏེ་རྒྱས་པར་རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས་
རྟོགས་པར་བྱའོ།

བདུན་པ་རྒྱ་གིང་གི་དཔེས་རྒྱུ་མཐུན་པ་རབ་རྩ་ཟབ་པའི་ཚོས་ནི། ཚེགས་
སྲ་བཅད་པ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་དཔེ་ནི།

རྒྱ་གིང་སྣིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས།

འཇིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེར་བྱེད་ཀྱང་།

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སྣིང་པོ་ཉིད།

དང་པོར་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལྟར།

ཞེས་བསྟན་ནས། དོན་ནི།

སྣིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལས།

ཉོན་མོངས་གཟེབ་དང་བྲལ་གྱུར་ན།

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད།

ལུས་ཅན་ཀྱང་གི་བདུད་ཅིར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་གང་དང་བྲལ་བས་གང་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། རི་ལྟར་རྒྱ་ཤིང་སྤྱིང་པོ་བྱེན་མེད་ཀྱང་། དེའི་འབྲས་བུ་
དང་པོ་སྤྱིན་ནས་ཟ་བ་ལྟར། བརྟགས་ན་སྤྱིང་པོ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ནི་
ལཞོར་བ་ཡིན་ལ། ལཞོར་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་
ལས།

མ་རིག་རྒྱེན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཞེས།

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་།

དེ་མྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ཀྱང་།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅིས་མི་འཐད།

ཅིས་འབྱུང་བ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་སྦྱུ་མ་དང་། སྤྱི་གཞུ་ལྟ་
བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཉིད་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱུ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་མྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་་
པ་ཉོན་མོངས་པའི་བྲ་བས་འབྲས་པ་ལཞོར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་
བྲལ་བས་བྲ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདུད་་
ཅིར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་་
པའི་རིམ་པ་འདི་ཡང་མར་གྱི་དཔེས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་འོ་མ་ལ་རྒྱ་དང་

མར་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་སྒྲུང་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཉིད་སྒྲུང་གིས། སངས་
 རྒྱུ་ནི་མི་སྒྲུང་ལ། སངས་རྒྱུས་པར་གྱུར་པ་ན་དྲི་མ་དང་འབྲེས་པ་མེད་དེ།
 མར་རྒྱལ་གཏན་མི་འབྲེ་བར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ལོ། །མར་མེད་
 དཔེས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་འོད་ལ་མ་དག་པ་དང་། དག་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
 བྱད་མེད་ཀྱང་། སྒྲིབ་གཡོག་གི་རྒྱུན་གྱིས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུང་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་པའི་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །ཞོར་བུའི་དཔེས་ནི་ཆོས་
 སྒྲུང་གི་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་བསྟན་ནོ། །གསེར་གྱི་
 དཔེས་ནི། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དག་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཡིད་གྱི་
 རང་བཞིན་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སྟོན་ཏོ། །འབྲས་ལྱན་གྱི་དཔེས་
 མ་རིག་པ་བག་ཆགས་གྱིས་མ་གྲོལ་གྱི་བར་ལ་གྲོས་མི་མཐོང་བར་བསྟན་ནོ། །
 རྒྱ་གིང་གི་དཔེས་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གནས་གྱུར་པའི་རྒྱལ་པའི་
 སྒྲུའི་འབྲས་བུའི་དཔེ་སྟེ།

མདོར་བསྟན་པས་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་
 པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་། བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ། མར་དང་། འོ་
 མ་དང་། ཞོར་བུ་དང་། གསེར་དང་། འབྲས་དང་། རྒྱ་གིང་གི་འབྲས་བུས་
 བསྟན་ལ། དེ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་པ་དང་། ལུས་པས་བསྒྲིབ་པ་
 དང་། ལྷན་པས་གཡོགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་གིང་རྣམས་ནི།
 རིམ་པ་ལྟར། ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་དང་། སེམས་དང་། ཡིད་དང་།
 འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སྒྲུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ལ་
 མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུང་མང་དུ་ཡོད་མོད་གྱི་མ་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་པའི་གནས་སྐབས་བརྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གྲིམ་སྒྲུང་བ་
འཐད་པའི་ཆུལ་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ལྟར་གཤམ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་
པའི་ཆུལ་དང་། ཐོབ་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཚོས་སྒྲུའི་
ཁམས་དེ་ཉིད་རིགས་སུ་འཐད་པའི་ཆུལ་ནི། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ།
ནི་ལྟར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་བརྟན་པའི་རོ་བོ་ལ་གྲིམ་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཐ་སྟོད་ལ་བརྟེན་ནས་གྲིམ་དང་བཅས་པ་ནི་རྒྱ་དང་། གྲིམ་མེད་པའི་
འབྲས་བུར་བརྟན་པའི་མྱིར།

དེ་བཞིན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ལས།།

རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་།།

ས་བོན་མེད་པར་འབྲས་ཡོད་པར།།

གཤམ་ལྟན་གང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱས།།

ཞེས་བརྟན་ཏོ།།

འདི་ལ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་སོ་སོར་དམིགས་
སོ། །འདིར་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་ས་བོན་ནི་ཀྱན་གཞིའི་
རྣམ་པར་གཤམ་པ་སྟེ། དེས་རྒྱའི་རྒྱེན་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་ཚོགས་
གཞན་བདུན་པོ་འབྲས་བུར་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་སྟུག་
བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་སྒྲིན་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པ་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འབྲས་བུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ཉིད་དེ། འདི་ལ་ནི་ཐོག་བསྡུས་ལས། རོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟུག་པ་དང་མི་སྟུག་

པ་འབྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲིབ་
 པ་ལོ། །ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་དེ་མ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་ཟབ་པའི་
 ཚེས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མེ་ལོང་
 ལྷ་བུ་ནི་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མི་འབྱུང་བས།
 འདིར་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཚེས་རྣམས་པར་དཀར་
 བ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཚེས་དཀར་པ་རྣམས་ཀྱང་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའོ། །འདི་ལྟར་འཁོར་བ་དང་
 ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ངོ་བོས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་སྤངས་གཉེན་
 ཏུ་སྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚེས་ཐོས་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱང་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟེན་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་ཚུལ་བསྟན་
 པའི་རྗེས་ལ་འོན་ཀྱང་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཉན་མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 བ། དེའི་གཉེན་པོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གང་ལས་
 བྱུང་བ་བརྟེན་དགོས་སོ་ཞེན། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་
 མཐུན་པའི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ས་བོན་པ་ལས་དེ་བྱུང་ངོ་།།

དེའི་གཉེན་པོའི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། ཅི་ཀྱན་
 གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཀྱན་
 གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ན། ཇི་ལྟར་འདིའི་གཉེན་པོའི་ས་
 བོན་ཏུ་རུང་། ཇི་སྟེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་ཐོས་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་དེའི་གནས་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་ལྟ་ཞེན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་
 ཚུབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་སུ་སྐྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ། གནས་

གང་ལ་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་འོ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོའི་ས་བོན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་
བག་ཆགས་རྒྱུད་ཅུལ་བརྟེན་ནས་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས། ཆོས་ཀྱི་
སྒྲུའི་ས་བོན་དུ་བལྟ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་
ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
རྒྱ་མཐུན་པ་ཡིན་པས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་
པའོ།།

དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་མ་སྤྱད་དུ་ཟེན་ཀྱང་། ཉོན་
མོངས་བས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རན་སོང་གི་འགྲོ་བའི་
གཉེན་པོ་དང་། ཉེས་པར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དེངས་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་ཕྱད་པའི་རྗེས་
སྤྱུ་མཐུན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
པ་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུར་བསྐྱས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་སྤྱུ་མཐུས་པར་ཡང་བལྟ་འོ།།

དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལུས་སྤྱུ་མཐུས་ཏེ། རྒྱུད་དང་། འབྲིང་པོ་དང་། ཆེན་པོ་རི་ལྟ་བུར་
རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འབྲི་
ཞིང་གནས་ཀྱང་འགྱུར་རོ། །གནས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་། ས་བོན་

192 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་པའད།

མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་ཐ་སྟོད་བསྟན་པའི་གྱིར།

ས་བོན་གྱུར་པ་ཉིད་དེ་ཁམས།།

ཚོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། ས་བོན་དང་ཁམས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པར། འདིར་དབྱིངས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབས་ནས།

དེ་ལྟར་རྒྱ་མིན་ནམ་མཁའ་ནི།།

གཟུགས་མཐོང་བ་དང་སྒྲ་དང་དྲི།།

རོ་དང་རེག་བྱ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི།།

ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལྟར།།

དེ་བཞིན་སྒྲ་གཉིས་སྒྲིབ་མེད་པའི།།

སྒྲོར་བ་བསྟན་པའི་དབང་དོན་ལ།།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དག།

སྒྲེབ་ཡི་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྒྱལ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་གྲེས་པའི་སྦྱིབ་པ་
དེམ་གྱིས་དག་པ་ལས་རང་གི་གྲིམ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུང་བས། བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེམ་གྱིས་སྒྲུངས་པར་གྱུར་པ་ལས།།

སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་བསྟན་གྱི། འོགས་གཅིག་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། རང་གི་
འདུ་གེས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་གཞན་གྱི་སྦྱིབ་པ་སྤང་དུ་མེད་པས། འདུ་གེས་
རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲིག་སྒྲུ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་གནས་ལུགས་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི། བྱིས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོས་གཞལ་བར་མི་ལྷན་པས། བཟོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྦྱོབ་
དཔོན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ལས།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།།

བཞག་པར་བྱ་བ་རྩེད་ཟད་མེད།།

ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ།།

ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་སོ།།

དེ་ཉིད་ལ་སྦྱིབ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་དང་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི།

ཚོགས་མུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་ཏེ། དེ་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་དཔེ་ནི། དག་པའི་
སེམས་འོད་མཚོན་པའི་བྱིར།

དྲི་མེད་ཉི་མ་ལྷ་བ་ཡང་།།

ཞེས་པ་ཉི་ལྷ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་། མུན་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱིབ་པ་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་། མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་
སྟོ་བྱང་གི་སྐྱིབ་པ་བསྟན་པའི་བྱིར།

སྒྲིན་དང་དུ་བ་ཁྱུ་སྣ་དང་།།

སྒྲི་གཙན་གཤོང་དང་དུ་ལ་ལ་སོགས།།

སྐྱིབ་པ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱིབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་བསྟན་ཅིང་། རོན་ནི།

དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས།།

འདོད་དང་གཞོད་སེམས་ལེ་ལོ་དང་།།

གོད་པ་དང་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཏེ།།

སྐྱིབ་པ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱིབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་
ཡང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྒྲིང་པར་རྒྱན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་ལྷ་བྱ་དང་།
ཞེ་སྣང་གི་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་གཞོད་སེམས་དུ་བ་ལྷ་བྱ་དང་། གཏི་ཁྱུག་གིས་
མི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཁྱུག་སྣ་ལྷ་བྱ་ལེ་ལོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྣང་བ་

བསྐྱེད་པ་སེམས་མྱོད་པ་ར་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་སྐྱ་གཅན་གཤོར་ལྷ་བྱ་དང་།
 ལྷ་བསྐྱ་ཚོགས་པའི་འཛུབ་མས་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་ལྷ་བྱ་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། རྣམ་པ་ལྷ་
 ཡིས་རང་གི་རང་བཞིན་མི་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 འོད་གསལ་བ་མཐོང་བར་མ་ཟུར་རྟོ། །འདི་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་།
 བསྐྱེད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་སྟོན་པར་མཛད་
 རོ།།

དེ་ནས་གསུམ་པ་སྤང་གཉེན་གྱི་རྒྱལ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། གྲིམ་
 རྒྱུངས་པས་རང་བཞིན་དག་པ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་གཉེན་པོར་བསྟན་པ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོང་པའི་རྒྱལ་དང་། སྤང་གཉེན་གྱིས་རྟོང་པའི་རྒྱལ་དང་།
 དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས། དཔེ་
 བློ།

རི་ལྷར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས།།

སྐྱ་ཚོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན།།

རི་ལྷར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན།།

དྲི་མ་འཚོག་ཁྱུར་གོས་མིན་ལྷར།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེས་བུལ་པའི་རས་སམ། རྟོ་རྒྱས་ལས་བྱས་པའི་གོས་དྲི་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་གོས་པ་དེ། མེའི་ནང་དུ་བཅུག་པས་དྲི་མ་འཚོག་ཅིང་གོས་དག་
 བསྐྱེད་པ་ལྷར་འོད་གསལ་བར་འབྱུང་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དོན་ནི།

དེ་བཞིན་འོད་གསལ་པ་ཡི་སེམས་།།

འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་དྲི་མ་ཅན་།།

ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་བསྐྱེད།།

དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་
སེམས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་རྟོག་པས་ར་དང་ར་ཡི་ཞེས་བརྟག་ནས་འདྲ་
བྱེད་པས་བྲལ་བ་དང་དོར་བའི་རྟོག་པས་གནས་ལ་ཆགས་ཤིང་ཡུལ་རྣམས་
འདོད་པ་རྒྱ་དེས་འཛིན་པ་ཅན། རྒྱ་རྩོད་ས་པར་ཡུར་པ་སྟེ། དྲི་མ་ནི་དེ་ཡིན་
པས་དེ་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་། གང་ལ་ཆགས་དང་། གང་གིས་ཆགས་པ་
དང་། རྩལ་རི་ལྟར་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟགས་ཤིང་། ཤེས་
རབ་གྱིས་དབྱུང་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་
མ་སྐྱེས་པ། མ་འགག་པ། སྒྲིང་པ། དཔེན་པ། ཞི་པ། འོད་གསལ་པར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་ཡིན་ནོ།།

རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་
དག་པའི་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་ལམ་དུ་བཞག་མོད་ཀྱི། དེ་
ཉིད་མཚན་མ་ཡང་བྲལ་བའི་ཆེ་འོད་གསལ་པའི་སངས་རྒྱལ་མཛོན་དུ་ཡུར་པ་
སྟེ། དྲི་མ་དང་མེ་ཞི་བར་ཡུར་པ་ན་གོས་གསལ་བར་ཡུར་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་དྲི་མ་རི་སྤྲིད་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་མེ་འབར་བ་ལྟར་སྤང་བྱའི་རྟོག་པ་

ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་གཉེན་པོའི་རྟོག་པ་འབར་བར་གྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ནི་བས་འོད་
གསལ་བར་གྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉེན་པོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤང་བྱ་དང་
གཉེན་པོ་གཉིས་ཀ་ནི་བར་གྱུར་ན། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་
ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན།

སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ།།

རྒྱལ་བས་ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་དེ།།

དེ་དག་ཀྱང་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྟོག།

ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་ནི།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརློག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། གང་དག་རང་བཞིན་དང་། སྤྱིས་སྤྱད་དང་། རྒྱས་དང་། དབང་ལྷན་
དང་། རྒྱལ་སྟན་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམས་བརློག་པའི་བྱིར་
སྤང་བོ་དང་། ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་དང་། འཇགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་དང་། འབྲས་སྤྱད་དང་། འཁོར་བ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་
བསྟན་པ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྟན་ནས། དེ་ཡང་འཁོར་བ་
སྤང་བྱར་བརྟག། གཉེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་སྤང་བྱར་བདེན་པར་རྟོག་པས།
ཆོས་ལ་བདག་འཛིན་པར་གྱུར་པ་དེ་གཞོན་པའི་བྱིར་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་

198 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གདང་།

ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པས་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དགོས་
པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིང་པོ་འོད་གསལ་པའི་ཁམས་སྟོང་པ་དང་། དངོས་པོ་
དང་གཉིས་ཡིན་དང་གཉིས་མ་ཡིན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉམས་པ་སྟེ། མེད་པར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་།

བདག་དང་བདག་མེད་བདེན་མིན་ཏེ།།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་བརྟགས་པ་ཡིན།།

བདེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལྟོས་པ་སྟེ།།

ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་གྲོལ་ཏེ་བཞིན།།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ།།

མེད་པས་སྲིད་པ་འདི་ལ་མིན།།

དངོས་དང་དངོས་མིན་ཡོངས་ཤེས་པས།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ།།

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

ས་ཡི་དགྱིལ་ན་ཡོད་པའི་ཚུ།།

དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར།།

ཉོན་མོངས་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་།།

དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སའི་དགྲིལ་ན་རྒྱུ་འོ་བོ་དེ་རྒྱན་པ་དང་། དྲངས་
པ་དང་། དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། དྲི་མ་
མེད་པར་གནས་ཤིང་ཡོད་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། རྒྱུན་དང་བྲལ་
བས་འོ་བོ་ཉིད་སྒྲུང་པ་འབྱུང་ངོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་སྟོང་པར་
རྟོགས་པ་ས་དང་འབྲ་བ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། རྟོག་མ་ཞི་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་མདོ་
ཞེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

ཇི་ལྟར་རྒྱ་རྟོག་པ་ལས་དྲངས་པ་ནི།།

དྲངས་པ་ཉིད་དེ་དེ་ལས་སྦྱེ་མིན་ཏེ།།

དེ་ནི་དེ་ལས་དྲི་མ་བྲལ་བར་ཟད།།

དེ་བཞིན་རང་སེམས་དག་ལ་རྒྱལ་དེ་བཞིན།།

སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདོད།།

དེ་ནི་སྒོ་བྱར་ཉེས་པས་མ་རུངས་བྱས།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་སྤང་གཉེན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་བདག་
མེད་པར་བསྟན་པའི་ཐྱིད།

ཆོས་དབྱིངས་གང་ཕྱིར་བདག་མ་ཡིན།།

བྱད་མེད་མ་ཡིན་སྐྱེས་པའང་མིན།།

བཟུང་བ་ཀྱན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ།།

ཅི་ལྟར་བདག་ཅེས་བརྟག་པར་བྱ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་ཡོད་ན། སྤྱི་
སྤྱེགས་པའི་བདག་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ།
འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་བདག་མ་ཡིན། བྱད་མེད་མ་ཡིན་སྐྱེས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གང་གཟུང་འཛིན་དུ་མ་གྱུབ་པ་ལ་བདག་ཅེས་ཅི་ལྟར་དུ་བརྟག་པར་བྱ་
སྟེ། བྱད་པར་དུ་བྱ་བ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་ན་སེམས་འོད་གསལ་བ་དང་ལྷན་པའི་འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་ཅི་
ལྟར་དོན་ལ་བདེན་པར་མ་གྱུབ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ལ་སོགས་
པ་བཟང་འགྲོ་དང་། བན་འགྲོ་རྣམས་ཅི་ལྟར་སྣང་ཞིང་གདགས་པར་བྱ་ཞེ་ན།

ཆགས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱན་ལ།།

བྱད་མེད་སྐྱེས་པ་དམིགས་མ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་
དང་། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལམ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱེས་ཏེ། འདི་
གཉིས་ཀྱི་ཡང་རང་གི་རོ་བོས་དག་པ། གསལ་བ་གཉིན་པོར་གྱུར་བ་སྟེ། རྒྱ་
འདི་གསུམ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གོས་པ་དང་། རྒྱིབ་པའི་ཐུན་

པ་འཛིམས་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ།
སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱིས་
དོན་མཐོང་བ་ལ་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་བྱིས་པ་འདྲུ་གཤམ་གྱིས་འཆིང་བས་
བཅིངས་པ་རྒྱལ་ལ་ཆགས་པ་དང་། དེ་ཡོད་ན་བྲལ་བའི་ཐ་སྙད་བསྟན་པའི་
བྱིར་དུ།

འདོད་ཆགས་གྱིས་གསུང་འདུལ་བྱའི་བྱིར།།

བྱུང་མེད་སྐྱེས་པ་ཞེས་རབ་བསྟན།།

ཞེས་ཀྱུན་རྫོབ་གྱི་ཐ་སྙད་རྟོག་པ་རི་ལྟ་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་སྤང་
བྱའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྤང་དོར་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ནི་མ་དེག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་སྤིང་པའི་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། བདག་ལ་རྟོག་
ཅིང་ཆགས་པས་གཞན་ཏུ་རྟོག་ཅིང་ལེན་པར་གྱུར་པ་སྟེ། འདི་ནི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། བྱིས་སུ་འདྲུ་གཤམ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་ཅིང་ཆགས་པ་གནས་ལ་དགའ་
བ། ཡུལ་འདོད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡིན་ནོ། །མཚན་མ་དེ་དག་གཞིམ་པའི་
བྱིར།

མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱད་པ་ཞེས།།

བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྤྱོད་བྱེད།།

མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྦྱོང་བྱེད་པའི།

ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོས་ཏེ། རྒྱལ་བས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། སྤྱིད་པར་སོང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟག་བསྐྱལ་
པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། རྩ་རན་ལས་འདས་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་ཞི་བའོ། ཞེས་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་དུ་
གསུངས་ཏེ། དེས་ན་མི་རྟག་པ། སྟག་བསྐྱལ་སྐད་ཅིག་མ། འཛིག་པ་མི་
བདེན་པས་སྦྱོང་ལ། བདག་མེད་ཞི་བས་སྦྱོས་པ་དང་བྲལ་བས་ཏེ། འདིར་
སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོའི་མཚན་མ་འགའ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ལ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་
པའི་འོད་གསལ་བའི་རོ་བོ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བཞུགས་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་
མདོ་ལས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཡང་རུང་། མ་བྱོན་ཡང་

རུང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

ལྷ་པ་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། རང་ལ་གནས་ཀྱང་
མ་མཐོང་བ་དང་། སྤྱིབ་བྱེད་བསྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་།
ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་དོན་དང་། གཞན་དབང་གི་དོན་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་

འབྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི།

རི་ལྟར་སྤྱུམ་མའི་ལྟོ་ན་བ།
ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེས་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དོན་ནི།
དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པས།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་།

རི་ལྟར་དབུལ་མོ་མགོན་མེད་པའི་ལྟོ་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་
ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ལྟར། རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་
པའི་སྤྱབས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ་
ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ཏོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།
དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བསྟན་བ་ནི།
བདག་དང་བདག་གི་རྣམ་རྟོག་དང་།
མིང་གི་འདུ་ཤེས་སྤྱུ་མཚན་གྱིས།

རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་།།

འབྱུང་དང་འབྱུང་ལས་གྱུར་བས་སོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་ལ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་པ་ཡང་སྤར་གོང་དུ་བསྟན་པ་
ལྟར། སྤང་བ་དང་སྟོང་བ་དབྱེར་མེད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་ལ་འགག་པ་མེད་པའི་ཡིད་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བདག་གི་
བར་རྟོག་པས། འདུ་བྱེད་གྱིས་འཁེན་པ་དང་འདུ་ཤེས་གྱིས་མཚན་མར་
འཛིན་པ་དང་། ཚོར་བས་བདེ་སྟུག་ཏུ་དབྱོད་ཅིང་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མིང་
བཞིའི་རྒྱ་མཚན་མ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་སྟུམ་པ་
དང་། སྟུག་བསྟུལ་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་
དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་
གི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་རྒྱའི་ཆ་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་
བུའི་ཆ་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་
རྟོགས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་སྟེ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཡང་།།

སྤང་བ་མེད་ཅིང་མཚན་ཉིད་མེད།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་
དང་། དེ་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་། འགོག་པས་བསྟུས་པ་ཡང་སྟུག་

བསྐྱེལ་དང་། གྲུག་འབྱུང་བ་སྒྲུང་བ་མེད། རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུག་རྒྱ་
བརྟགས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཁུན་ནས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུག་སྟེ། དེའི་ཐྱིར་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐབས་དང་སྒྲོན་ལམ་ཡང་འདི་ལྟར་འབྱུག་སྟེ།

སོ་སོར་རང་རིག་སྒྲོར་ལྟ་ཉིད།

སངས་རྒྱས་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མཚན་མ་འཛིན་པའི་འདུ་གཤེས་ཀྱི་
འཕྲིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས། སོ་སོར་རིག་པའི་ལ་སྒྲོར་བར་
མཛད་པ་དང་ལྟ་བུ་ཉིད་དེ། འདིར་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པ་རབ་རྒྱ་ཐབ་པའི་རྣམ་པར་
དཀར་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་སེལ་བ་ཙམ་ཉིད་རྒྱ་
ཐོག་མར་མཁུན་ཅིང་བར་རྒྱ་མཛོན་རྒྱ་ཐུར་ནས། མཐར་དྲི་མ་མེད་པར་ཡེ་
ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ལ་བཞུགས་པ་ནི། རང་བཞིན་
དང་རྒྱན་དང་རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་རྟག་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའོ། །དེ་
ལྟར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

རྒྱ་གསུམ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི།

རྒྱ་བསྐྱེས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ།

རྒྱ་གསུམ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི།

དོན་ནི་རྟོན་དང་བཅས་པར་བསྟན།

དེ་ལྟར་མ་དག་པའི་ཀྱན་གཞིའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་སྟེ།
 གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་རྗེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ནི། གཏན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོག་པས་འབྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཚུང་ཟད་ཡོད་ན་
 འབྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་ཏུ་བརྟག་པ་ནི་གཏན་མེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཏུ་བརྟོན་དོ།

གཞན་དབང་གི་དོན་ནི།

སྤྲ་རབ་རྩལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིས།

སྤྲང་གི་རྩ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོན་པར་བརྟགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཀྱང་། སྤྲང་གི་རྩ་
 ཡོད་པར་སྤྲང་བ་ལྟར། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྲང་བ་
 ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་གས་པའི་ཚོགས་ལས་ཀྱང་། སྤྲང་བ་ཅམ་འགོག་
 བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་གིས་ཚོས་ནི་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །མེད་
 ན་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་པར་ཁས་སྤངས་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྤྲང་དང་རྩ་ལྟར་སྤྲང་ཏུ་ཚུགས་པོད་ཀྱང་། དཔེས་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པ་དང་། བེམ་པོར་བྱས་ན་བེམ་པོའི་རྩ་ཡང་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལྟར་བྱས་ལ། དེ་
 ཡང་ཕྱོགས་གྱི་དབྱེ་བས་ཆ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་བེམ་པོ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རྩ་
 ལྟར་སྤྲང་བ་ཡང་རྩའི་དོན་ཏུ་རྗེ་ལྟར་རུང་། གཞན་ཡང་མགོ་བོར་གནས་པ་རྩ་
 རུ་མི་རུང་སྟེ། སྤྲ་ཡང་རྩར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱིབས་ཀྱང་རྩར་མི་རུང་
 སྟེ། ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འདྲ་བར་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་དོག་དང་

སྒྲ་བ་དག་ལ་ཡང་རྩེ་མི་རུང་སྟེ། མིག་པ་དང་དོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རྩེ་
འདྲ་བར་སྒྲ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་སྒྲ་བ་ལ་ཡང་མི་ལམ་ལྟར་མི་བདེན་
པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པར་བརྟགས་ན་སྒྲ་བ་གི་རྩེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་རྩེ་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མཆན་ཉིད་
དབང་པོ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ལུས་གསུམ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་བ་ཡོད་མོད་
ཀྱང་། བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་ལྟའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་
ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་ལས་ཀྱང་།

ཆ་གས་ཅན་ཞེས་བྱར་མེད་ཅིང་།

ཕྱ་རབ་རྩལ་རྣམས་མེད་པ་དང་།

སོ་སོར་སྒྲ་བ་དམིགས་སུ་མེད།

ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མི་ལམ་འདྲ།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ།

ཚུལ་དེས་ན། ཀྱན་བརྟགས་ནི་དོན་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་ནི་སྒྲ་
ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་དང་
བདག་གི་བ་མེད་པས་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བཤད་དེ། འདི་ནི་གདོད་མ་
ནས་དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་ཕྱིར།

རི་ལྟར་སྟོན་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན།

དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བརྟག་པར་བྱ།

ཞེས་སྟོན་མ་སྟེས་པ་མི་སྟེ་ལ་སྟེས་པ་ནི་སྟེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་མི་སྟེ་ཏེ། དེ་

བཞིན་དུ་འགག་པ་འད་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་
དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད། རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲུང་བ་དང་སྟོང་བ་དབྱེར
མེད་པར་བཞུགས་པ་ལ། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་རྟག་པ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ནི་ཚིག་ཀྱང་བདུན་ཏེ།
ཐོག་མར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དང་།།

རྟེན་ནས་འགག་པར་འབྱུང་བས་ན།།

ཞེས་བསྟན་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་རིམ་
བརྟགས་པ་དེ་ལྟར་དྲི་མ་ཡོད་ན། དེ་མ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་དྲི་མ་ཞེས་
བརྟགས་སུ་རུང་བ་ལྟ་བུར་ངོ་བོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། འདི་
ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་སྟག་པ་དང་མི་སྟག་པ་འབྱེད་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡོད་ན་འཁོར་བ་
འབྱུང་ལ། དེ་འགག་ན་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་ཆད་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་
ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ། གསལ་
བ་ཉིད་དུ་མ་རིག་པའི་རྟོག་པ་གཡོ་བ་སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་
ལས་བདེན་པའི་རྩ་བ་གཞན་མེད་ཅིང་། རྟོག་པ་དེ་ཡང་བདག་དང་གཞན་
དང་། གཉིས་ཀ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་སྐྱེས་པས་མི་
འགག་མི་འགག་པས་མི་གནས་པ་ཏེ། དཔེར་ན་སོས་ཀའི་དུས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུལ་

ཆུར་རྟོག་པ། འབྲུལ་བ་འཇུག་ཅིང་ཆུར་མཐོང་ཡོད། སྒྲིབ་དང་། འགག་པ་
དང་། གནས་པ་མེད་དེ། གཏན་ནས་ཆུར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །མེད་ཀྱང་
སྤང་བ་ཡང་དབང་པོ་དང་གེས་པ་འབྲུལ་བ་དང་། ཉི་མའི་འོད་དང་། ས་
རྒྱུངས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བས་སྒྲིག་སྒྲུ་སྤང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚུངས་ཏེ།

གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།

བྱིས་པས་རི་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིབ་འགག་གནས་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བྱིས་པ་འབྲུལ་
བས་སྒྲིབ་དང་འགག་པ་དང་། གནས་པ་ཅི་ལྟ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། འདི་
ལ་རི་སྒྲིད་རྟོག་པའི་དེ་ལྟར་གཅོད་པར་བྱེད། དབྱུང་ནས་སྒྲིད་རྒྱ་དེས་ལེན་
པར་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་བྱིས་མཐར་འཛིན་པར་འགྱུར་ངོ།

དེས་ན་སྤང་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ།

རི་བོང་བ་གྲུང་རྩ་ཡི་དཔེས།

རི་ལྟར་བདེར་གཤེགས་ཆོས་རྣམས་ཉིད།

དུམ་མ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རི་བོང་ལ་རྩ་མེད་པར་ཞེན་པ་དང་། བ་
གྲུང་ལ་རྩ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ལ་གནས་ནས། འདི་ནི་བདེན་གྱི། གཞན་ནི་
བརྟུན་པའོ། །ཞེས་རྟོག་ཅིང་མཚན་མར་འཛིན་ཀྱང་བརྟག་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་
བདེན་པ་མེད་པར་མཚུངས་ལ། ཡོད་མེད་གཉིས་རྟོག་པ་ཅོམ་དུ་སྤང་བ་ཡང་

མཚུངས་ན། རྟོག་པས་མཐར་འཛིན་པ་དང་། ཞེན་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། མཁས་པས་རི་ལྟ་བུར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བརྟན་པའི་ཚོས་
 དང་མཐུན་པར་སྒྲུབ་ནུས་ནི་མཐར་འཛིན་པ་དོར་ནས། དབུ་མ་ཉིད་དུ་
 བསྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། སྒྲུབ་གཉེན་དུ་རྟོག་པ་ཀྱུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་
 དག་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་བཞི་ཡིན་ལ། བདེན་པར་སྒྲུབ་སྟེ་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྲུང་བ་ནི་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །འདི
 ལྟར་དབུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་།

ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་མཐའ་དང་།
 མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་གཉིས་ཀ་དང་།
 གང་ཟག་ཚོས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་།
 སྒྲུབ་འདེབས་མཐའ་ནི་གཉིས་གཉིས་དང་།

བཟུང་དང་འཛིན་དང་ཀྱུན་ཉོན་མོངས་།
 རྣམ་པར་བྱང་ལ་གཉིས་དང་གསུམ་།
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་།
 དེ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་འདོད་།

དངོས་ཡོད་དངོས་མེད་ཞི་བྱ་དང་།
 ཞི་བྱེད་སྒྲག་བྱ་དེ་ལ་འཛིག་།
 བཟུང་དང་འཛིན་དང་ཡང་དག་མིན་།
 ལོག་པ་ཉིད་དང་བྱེད་པ་མིན་།

212 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

སྒྲིབ་མེད་དང་མཉམ་དང་དུས།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

འདི་ལྟར་མཐའ་འཛིན་པ་ཉི་ཤུ་སྟངས་ནས་དབུམ་ལ་འཇུག་ཏེ། རིགས་
པ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དཔལ་ས་ར་ཉ་པས་ཀྱང་།

ཐུང་ན་འདས་པ་བསྟོམ་བྱེད་པ།

དེ་དག་འགགས་ཀྱང་དོན་དམ་ནི།

གཅིག་ཤོས་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

ད་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རྩལ་བསྟན་པ་ནི། ཚེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་
ལས། ཐོག་མར་དཔེ་བསྟན་པ་ནི།

རི་ལྟར་ཉི་མ་སྐར་མའི་གཟུགས།

དྲུངས་པའི་སྟོད་ཀྱི་ཚུན་དང་།

གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ལྟར།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་མཐར་མ་ལྟར་
བ་ཉིད་བརྟོག་ནས།

མཚན་ཉིད་བརྟོག་པའང་དེ་དང་འདྲ།

ཞེས་བསྟན་ཏེ། རང་གི་ངོ་པོས་ཀྱན་རྫོང་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་འབྲུལ་པ་ཡིན་

ཀྱང་གཉིས་སུ་སྒྲུང་ལ་ཚུ་སྒྲུ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ནི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་
མཆོག་ནམས་ཀྱིས་ཐིམ་ཅི་མ་ལོག་པའི་བདེན་པ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

རྒྱལ་བས་གང་དག་སྦྱ་ངན་འདས་པ་ཀུན་༥

ཐམས་ཅད་ཚུ་སྒྲུ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པས་ནི༥

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །འཇིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

མིད་པ་སྒྲིག་སྒྲུ་སྒྲུ་འདྲ་ལ༥

སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་པས་ནི༥

སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ཡི་ཕྱི་མའི་མཐར་༥

ལྟ་བུས་གཡོགས་སུ་འཕྲོག་མི་འགྱུར་༥

གང་དག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་ནམས་༥

སྒྲེ་དང་འགག་པར་རྟོག་བྱེད་པ༥

དེ་དག་རྟོན་འབྱུང་འཁོར་ལོ་ཡིས་༥

འགོ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་ཤེས་སོ༥

དེ་དང་དེ་རྟོན་གང་བྱུང་བ༥

རང་གི་ངོ་བོས་དེ་མ་སྒྲེས་༥

དེ་ནི་སྒྲེས་ཞེས་ངེ་ལྟར་བརྗོད་༥

རྒྱ་ཐད་པ་ཡི་སྒྲེ་བ་ནི༥

ཟད་ཞེས་མངོན་པར་བརྟོད་པ་སྟེ།

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གང་མ་ཟད།

དེ་ནི་ཟད་ཅེས་ཅི་ལྟར་བརྟོད།

དེ་ལྟར་གང་ཡང་སྟེ་བ་མེད།

གང་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་རོ།

ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ལ། ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་བརྟོད་པ་ལས། དོན་དུ་
སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དཀར་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་
རྒྱ་མཐུན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་དང་འདྲེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། དོན་ནི་མ་
འདྲེས་པར་དགོ་བར་བཞུགས་ཏེ། དེས་ན།

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགོ་བ།

བསྐྱེད་པ་མེད་ཅིང་རྟག་པ་ཡི།

གང་ཞེས་དེ་ལྟར་བདག་མེད་ལ།

དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གིར་བརྟག།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་མ་ནས་དགོ་བ་ལ། བར་དུ་དེའི་རང་བཞིན་གཤམ་གྱིས་
སྐྱེ་བ་པ་འདྲོམ་པའི་གཞེན་པོ་ལྟར་སྣང་བས་ན་བར་དུ་དགོ་བ་དང་། མཐར་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མིང་ཅན་ཡེ་གཤམ་འཁྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་འཁོར་
བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་པས་མཐར་དགོ་བ་སྟེ། དོན་འདི་ནི་མི་བསྐྱེད་
པའི་མཚན་གྱིས་ཚད་མར་གྱུར་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པའོ། །རྟོག་
པའི་བྱ་བས་སྟོང་གདགས་སུ་མི་རུང་བས་བདག་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་

གི་བར་སྒྲོས་གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། རྟོག་པས་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོས་
ནི་དཔེ་དང་། ཕྱི་མས་ནི་བརྗོད་པ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་སོས་གའི་དུས་སུ་ཆུ།

དྲོའ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།

དེ་ཉིད་གང་བའི་དུས་སུ་ནི།

གང་ངོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཉོན་མོངས་དྲ་བས་གཡོགས་པ་ན།

སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།

དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྲལ་གྱུར་ན།

སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་དང་། ལཱོར་བ་དང་ལྷ་ངན་
ལས་འདས་པ་དང་། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད། ཀྲུན་
རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་རྣམས་ནི། མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་རིག་
པར་བྱའོ། །དོན་འདི་ནི།

རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།

སྒྲོ་བྱུང་དག་གི་ཁམས་སྟོང་གིས།

རྣམ་དབྱིང་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།།

སྒྲ་མེད་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་བ་མིན།།

ཞེས་རྒྱུད་སྒྲ་མར་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འདིས་ནི་སྟོང་འདོགས་
བ་དང་བསྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་གང་དག་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
རྒྱལ་འདི་ལས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེངས་གིང་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་
ལ་མཉམ་པར་མི་འཛོག་ཅིང་རྩ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན། སྟོང་བ་ཉིད་
ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་མེད་པའི་
དབྱིངས་ཤེས་གིང་མདོན་དུ་བྱ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པ་ནི།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤར་མ་མཐོང་མ་རྟོགས་པའོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་དང་གང་བའི་ཐ་སྟོད་སོ་སོར་བརྟགས་
བ་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དཀྱུགས་པས་སེམས་ཅན་དང་། རྟོག་བ་དང་
བྲལ་བའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་
བར་བྱསྟེ། དེ་ལྟར་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་ལ་ངོ་ཐོ་ལ་སྒྲིབ་
བས་མ་གོས་ཀྱང་སྟོང་བ་མི་འགལ་བའི་རྒྱལ་བཤད་ནས།

དེ་ནས་སྒྱི་དོན་གཉིས་པ་ཚོགས་སྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་དང་། རྒྱུན་
དགོན་མཚོགས་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བརྟན་ལས། སྒྲོ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི་
མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི།

མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།

དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་།

སྒྲེ་མེད་འགག་པ་མེད་ཉིད་ལས།

ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་ཤེས།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲེས་བྱ་དེ་གང་དག་སྒྲུར་བསྟན་པའི་ཚས་དབྱིངས་རང་བཞིན་
གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཐེག་པ་སྐྱབས་མེད་པ་བསྟན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
དད་ནས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། བསྐྱེད་པ་ལ་གཞིལ་བ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་
སྒྲུང་བྱ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མཚན་མ་དང་བཅས་པས།
བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་། དབྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་
མེད་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་སྒྲོང་ལེན་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ཐེག་པ་སྐྱབས་མོང་ལྟར་
ལེགས་པར་སྒྲུངས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་ནས། ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་ལྟར་ལྟག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་མཐོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པར་འབྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་ན། བསམ་གཏན་དང་
འདྲེས་པ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་། དེ་ལས་ལངས་

ནས་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དུས་ནི། བརྟག་ཅིང་དབྱད་ནས་བྲན་པ་དང་ལྷན་པས་
བསྟོམ་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་མིག་གི་དབང་པོ་ཟར་མའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་
དང་བས་བདག་རྟེན་བྱས། སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་
ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྤང་བས་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱས། སེམས་ལ་གནས་པའི་ཡིད་
གཡོ་བ་སྐད་ཅིག་མས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་བྱས་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྐྱེ་བར་སྤང་ངོ་། །དེ་ལས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་
ཞིང་མ་འབྱུལ་པའི་མངོན་སུམ་འབྱུང་ངོ་། །དྲི་མ་ནི་འབྱུལ་བ་སྟེ། ཤེས་པ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། འདྲེར་རུང་བ་སྤང་བ་ཞེས་བྱའོ། །གང་གཟུགས་སྤང་ལ་སྟོ་
བདགས་པའི་རྟོག་པ་མ་ཞུགས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་སྤང་བ་ཡང་ཡིན། སྟོང་
པ་ཡང་ཡིན། དེ་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་རྣམས་
བར་རིག་པ་ཙམ་སྟེ། འདི་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཞེས་ཀྱང་
བྱ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་ལ། ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིས་དོན་འདི་སྤང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡིད་
ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། འདི་ནི་ཀ་བའོ། །བུམ་པའོ། །དཀར་རོ། །
ནག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་དང་། ཕྱི་དང་ནང་
དུ་རྟོག་པར་བྱེད། ཞེན་པར་བྱེད། རྒྱ་དེས་ལེན་པར་བྱེད་པས་སྐྱེ་བ་དང་།
འགག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱའི་ཐ་སྟད་དང་། འབྲས་ལཱའི་ཐ་
སྟད། དུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་ལ་སོགས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་ལྷང་
བས་བསྐྱེད་པ་སྟོང་ཞིང་ཕྱི་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟོག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་
བྱེད་པས་འབྱུལ་པར་བྱེད་ངོ་།།

གང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་ལྡན་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མ་འབྲུལ་
པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ཤིང་རྟོག་པའི་དྲ་བ་མི་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པའི་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་རྣམས་ནི། ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དམིགས་པའི་རྣམ་རིག་མ་འབྲུལ་བ་
ནི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དང་
འབྲུག་བ་དེ་ཉིད་དེའི་ཚད་མ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པར་རབ་རྒྱུ་བ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དོན་ནི་རང་གསལ་པའི་ཤེས་
པའི་ཆ་སྟེ། ཕྱི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣལ་ལྟ་རབ་
ལ་སོགས་པར་བདེན་པ་མེད་པས། རང་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་སྦྱེ་འགག་
མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་
གཞུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པར་
ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲུ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲ་དང་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ནས།

རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་པ་གསུམ།

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས།

རྟེན་དང་བཅས་པ་ཐོས་པར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྣ་བའི་དབང་པོ་གོ་གའི་མཛེས་སུ་ལྟ་སུ་གཞུགས་ཅན་
དང་བས་བདག་ཀྱིན་བྱས་ནས། ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་སྒྲུང་
པའི་སྒྲ་ཡིས་དམིགས་ཀྱིན་བྱས་ཤིང་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དང་གསུམ་ལས་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་ལུལ་པ་སྦྱེས་ཏེ། དེ་ཡང་
རང་གི་ངོ་བོས་མཚན་ཉིད་མེད་པ། སྦྱེ་ལག་གཞན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །སྦྱེ་ལ་མཚན་མར་ལཱིན་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་ལུལ་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པས་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ནི་དེ་མ་དང་བཅས་པའོ།

དེ་ལྟར་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་།

སྦྱ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོམ།

དེ་ནི་གཞུགས་སུ་མེད་པའི་དཔེ།

དེ་བཞིན་སྦྱ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱའི་དབང་པོ་ཟངས་ཁབ་གཤིབ་པ་ལྟ་བུ། གཞུགས་ཅན་
དང་བས་བདག་སྟེན་བྱས་ཤིང་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པ་དང་གྱུར་པ་ལས་གྱུར་བའི་དེ་
ཡིས་དམིགས་སྟེན་བྱས་ནས། དེ་མ་ཐག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་སྦྱའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མ་ལུལ་པ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་
གཞུགས་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྟན་པའི་དཔེ། དེ་ལྟར་སྦྱེ་བ་མེད་ཅིང་ལག་
པ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྩ་ཡང་བསྟན་པ་ནི།

སྦྱེ་ཡི་རང་བཞིན་སྦྱོང་བ་ཉིད།

རྩ་ཡི་ཁམས་ཀྱང་དབེན་པ་སྟེ།

ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིས།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་མེད་པའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟེན་དབང་པོ་སྒྲ་བ་ལྟེན་བལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་དང་བས་
བདག་རྒྱུན་བྱས་དམིགས་པའི་རྒྱུན་མངར་སྒྱུར་ལ་སོགས་པའི་རོ་བྱུག་གིས་
བྱས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པས་བསྐྱེད་ནས། ལྟེན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་པ་སྦྱེས་ཏེ།
དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། དཔེན་པ་དང་། ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་
བོ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པར་
བྱའོ།

དེ་ལྟར་རེག་བྱ་ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར།

དག་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།

རེག་བྱའི་རྒྱུན་གྱིས་མཚན་ཉིད་དག།

རྒྱུན་དག་ལས་ནི་གོ་ལ་གྱུར་བ།

ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བྱ་རེག་འཇམ་གྱི་ལྷགས་པ་ལྟ་བུ་
གཟུགས་ཅན་དང་བས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས། འཇམ་རྩལ་གྲང་དྲོ་ལ་སོགས་
པའི་རེག་བྱ་དམིགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པ་དང་གསུམ་ལས་ལུས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ངོ་བོས་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་གྱིས་རང་བཞིན་
ལས་རྣམ་པར་གོ་ལ་བ། སྒྲ་བ་དང་སྟོང་པ་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལྟར་གསུམ་པོ་ཡང་རྒྱུ་ལྟར་སེམས་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི།
 རྒྱུ་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་རྣམ་པར་གྲུབ་པས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་རྒྱུ་ལྟར་
 བས་པས་ཚུན་དུ་མཁུང་ཁྱིམ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་པས། ལུལ་དང་།
 དབང་པོ་དང་། ཡིད་དེ་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ལྟར་དུ་སྤང་མོད་
 ཀྱི། དོན་དམ་པ་འདི་ལ་སུས་ཀྱང་སྟེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྟེ་
 མའི་སྟེས་ལུ་མ་ལ་ལ་ནི་སྟེ། ལ་ལ་ནི་འཆི། ལ་ལ་ནི་འགོ། ལ་ལ་ནི་འོང་
 བར་བྱེད་པ་སྤང་ཡང་། དེ་ལྟར་བདེན་པའི་སྟེ་འགག་དང་འགོ་འོང་མེད་དེ།
 སྟེས་ལུ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གཞན་
 བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་སྤང་མོད་ཀྱི།
 དེའི་འོད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་སྟེ་འགག་མེད་པར་གྲུབ་ཤིང་རྟོགས་པས་ཡང་
 དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་འགྱུར་རོ། །

ད་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཚེས་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསྟོན་པ་བསྟན་པ་ནི།

ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་ཚེས་རྣམས་ལ།

རྟོག་དང་བརྟག་པ་རྣམས་སྤང་ནས།

ཚེས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད།

ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོན་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གྲུག་གཞི་ལ་གནས་པ་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་ནས་བདག་དུ་རྟོག་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་སྤྲུམ་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་སྟེ་བ་དང་།

འགག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། བདག་པོའི་སྐྱེན་ཡིན་ནོ།

དམིགས་པའི་སྐྱེན་ནི་ཆོས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལས། འདུས་བྱས་ནི་བསྐྱེད་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་བ་བཅོམ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཀྱམ་བརྟགས་པ་དང་། དབང་འབྱོར་བ་དང་། ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཏེ་བརྒྱད་པོའོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི། ཆོས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། བཅས་མཁའ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། སོ་སོར་བརྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྟེ། བརྒྱད་དང་། བཞི་དང་གསུམ་དུ་འང་འདུ་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་མ་ཐག་པ་ནི། ཡིད་དང་ཆོས་སྒྲིམ་མ་འགག་ནས། བྱི་མ་འབྱུང་བ། དེ་མ་ཐག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱེན་གསུམ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཆོགས་དུག་གི་ཡ་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི། འདུ་ཤེས་ལུབ་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་དུས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཞུགས་ཟིན་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་། གཉིད་འབྱུག་པོ་དང་། བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། སུམ་རྩུབ་པ་ལས།

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི།

རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་།

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཆུ་གཉིས་དང་།

སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས།

ཞེས་གསུངས་སོ།

དེས་ན་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྒྲེའོ། །གང་གིས་འགོག་པ་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན། ཆུ་བར་གེས་པ་སྒྲེ་བ་འགག་པའི་ཉེན་དང་།
གནས་གྲུ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གཞི་ལ་གནས་པ་ཡོད་དོ། དེས་ན།

དུག་པོ་འགག་མ་ཐག་པ་ཡི།

ཆུ་གེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ།

ཞེས་བྱ་བ་བཤད་པ་དང་། ཉེན་མོངས་མེད་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱ་
བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་འཛིན་པས་ན། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་།
ཆུ་བར་གེས་པའི་སྟོན་བྱེད་པས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཅེས་བཤད་པར་བྱའོ།
ཉེན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི། གང་གིས་ཡིད་ནི་མ་རྟོགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་རྒྱད་པས། མ་རིག་པ་དང་། ང་རུ་འཛིན་པ་ནས་བདག་ཏུ་རྟོག་པ།
བདག་ལ་ཆགས་པ། མེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་འདི་ཡིན་པས་ཀྱང་བརྟགས་དང་ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བ་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱང་རྟོག་ཅེས་གྲུང་བཤད་དོ། །འདི་ལས་
ཉེན་མོངས་པ་བསྟོམ་པས་སྤང་བ་འབྱུང་དོ། །འདིའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོགས་དུག་
གྲང་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉེན་མོངས་གྲང་
འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ།

རྒྱ་མཚན་འདིས་ཡིད་ལ་ཆ་གསུམ་སྟེ། དྲི་མའི་ཆ་ཉེན་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་

བ་དང་། ཡུལ་ཚོས་ལ་བྱེ་བྲག་རྩ་དམིགས་པ་བྱག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་།
རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པའི་གནས་སུ་རྒྱུར་བ་སྐྱད་ཅིག་མ
དེ་མ་ཐག་པའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ཀུན་བརྟགས་དེ་གཏམ་ནས་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྒོ་ལྷ་
དང་མཚུངས་ཏེ་སྒྲུང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྒྲུང་བྱ་
དང་། གཉེན་པོའི་ཤེས་པ་གཡོ་བའི་ཆ་ཙམ་སྟེ། རོ་བོ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པའི
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་པས། ཡིད་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ
ཡང་ཡིན་པས་ན། འདི་ལྟར་རྟོགས་ནས། མཚན་མས་རྟོག་པ་དང་། བརྟག་
པར་བྱ་བ་བྱི་དང་ནང་དུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་ལ་ཡིད་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱིར། ཚོས་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དཀར་བ་
དང་། བག་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ
རྟོག་པར་བྱའོ། །མོས་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །མཛོན་སུམ་དུ་སྟེ་འདི་ནི་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་རྩ་བྱིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

གང་ཚེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཚོས།།

ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཞིག་ནས་རྩལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཚོ།།

འཛིག་རྟོན་དག་ན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་གངས་འགོ།།

ཞེས་སྒྲུང་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། གྲུས་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལས་
གསུངས་སོ།།

འདི་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟུས་ནས། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་ལས་ཀྱང་།

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་རྒྱུ་རྟོག་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་
མེད་པ་གཉིས་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་གཞན་དེ་
བཞིན་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐྱིར་རྒྱ་དང་བཅས་
པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྒྲུང་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་
སྒྲུང་བ་ལས་ཆོས་ཉིད་མི་སྒྲུང་ཞིང་། འདི་མི་སྒྲུང་བ་ལས་ནི་
ཆོས་ཉིད་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཕགས་པ་བྱམས་པས་གསུངས་སོ།།

རང་གསལ་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ།

མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྟུམ་པ་དང་།།

ལྟང་དང་རེག་པར་གྱུར་པ་དང་།།

ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བས།།

ཤེས་ནས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལུལ་དུག་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུར་བསྟན་པ་ལྟར་རང་གི་
ངོ་བོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲུང་བ་ཙམ་སྟེ་འགག་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པའི་ཆོ། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྲུལ་པའི་
མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ།

མིག་དང་ན་བ་སྒྲ་དག་དང་།
ལྗེ་དང་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡིད།
སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རྣམ་དག་པ།
འདི་ཉིད་དེ་ཉིད་མཆན་ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲ་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆན་ཉིད་འདི་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་
དཔལ་ས་ར་ཉ་ཡིས་ཀྱང་།

མདུན་དང་རྒྱབ་དང་ཕྱོགས་བརྒྱ་བ།
གང་དག་མཐོང་བ་དེ་དེ་ཉིད།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་རྟོགས་མ་རྟོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི།
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ།

སེམས་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་།།
ཅི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས།།

ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། སེམས་ལ་ལྷང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པས་ན། འཁོར་བ་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ལ། བག་ཆགས་ཀྱི་
དྲི་མ་དག་ན་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། འདི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

བདག་ཏུ་འཛིན་པས་འཁོར་བ་སྟེ།

སོ་སོར་རིག་ན་དེ་ཉིད་དེ།

འདོད་ཆགས་ཟད་པས་མུ་ངན་འདས།

ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་ཟད་པ་དང་།

དེ་དག་འགག་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད།

ལུས་ཅན་ཀྱང་གྱི་སྦྱབས་ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་སེམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན། ལུས་དྲུག་ཏུ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱང་བསྐྱེད་པས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་རོ།

རྒྱ་དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་། གཏི་མུག་དག་པས་མཐོང་བའི་ལམ་མཛོན་དུ་འཐོབ་ཅིང་། དག་པའི་ཡིད་དང་ཀྱང་གཞི་ལ་སྦྱིབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཟད་པ་ན། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་ལ། ཀྱང་གཞི་ཉིད་སྤངས་ཤིང་དག་པ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྦྱབས་དམ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

སེམས་ནི་གཉིས་སུ་སྤྲང་བས་ཏེ།

ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྤྲང་བ་དང་།

དད་ལ་སོགས་པར་སྤྲང་བར་འདོད།

ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན།

སེམས་ནི་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲ་བ་དང་།
 རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཅན་དུ་འབྱུག།
 དེ་ལ་སྒྲ་བ་དེ་ཡོད་དང་མེད།
 དེ་སྤྱིར་ཚོས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

གཟུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ་ནི།

ཤེས་དང་མི་ཤེས་པ་དག་ལས།
 ལུས་འདི་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དེ།
 རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཅིངས།
 བདག་ཉིད་ཤེས་ན་གོ་ལ་བར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
 བར་རིགས་ཀྱི་ཐོག་པ་ཐུན་མོང་ལས། ལུས་ནི་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་
 རྒྱུར་བ་མི་གཙང་བ་འདིག་པ་སྟེ། དེས་ན་སྒྲ་བ་ཀྱི་ཉིད་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་
 རྒྱུར་པོ་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་སོས་དག་པ་མེད་དོ་སྒྲུལ་པའི་འབྲུལ་པ་བསལ་བའི་
 སྤྱིར། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་། ཤེས་
 པ་དང་མི་ཤེས་པའི་བྱུང་པར་ཅམ་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དང་། དྲི་མ་མེད་
 པའི་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་བརྟེན་ཀྱི། ལུས་འདི་ཉིད་ལ་གཟུགས་སྤྱིའི་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ལྷན་པ་དང་བཅས་པའི་བླུ་བ་ཞིན་
 རང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་འཆིང་བས་བཅིང་སྟེ་ཡོན་ཏན་མི་མཐོང་ངོ། །བདག་ཉིད་

230 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པའོ།

ཀྱི་འཛིང་བ་དང་བྲལ་བར་གཤམ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་
འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྒྱས་པར་ཐེག་བསྐྱས་ལས།

གནས་ཡོངས་སྐྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་། གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་གནས་སྐྱུར་པའི་ཕྱིར། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་
ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་པའོ།

བྱང་ཆུབ་ཉི་མེན་རིང་བ་ཡིན།

འགོ་མེན་འོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་།

ཉོན་མོངས་གཟེབ་སྐྱུར་འདི་ཉིད་ལ།

མཐོང་བ་དང་ནི་མ་མཐོང་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པས་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཐ་སྟོད་དུ་བཏགས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ནི་ཉི་མ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་འཛིང་བས་བསྐྱིབ་པ་ནི་ཐུག་རིང་ཉི་མ་ལྟར་
བཞིན་ལོ། །བྱང་ཆུབ་རིང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སེམས་ཀྱི་དག་པའི་ངོ་བོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ཁྱད་པར་ཉོན་མོངས་པའི་དྲ་བ་ཉིད་ལ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་
པའི་ཁྱད་པར་ཅུ་ཟད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་སྟེ། སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་བ་མེད་བ་སྟོས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་།

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས།།

སྟོང་བ་ཡིན་པས་དངོས་རྣམས་ཀྱི།།

རྟེན་འབྱུང་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས།།

མཚུངས་པ་མེད་པ་ཉེ་བར་བསྟན།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

མདོའི་དོན་བསྟན་པ་ནི།

ཤེས་རབ་མར་མེ་ལ་གནས་ནས།།

མཚོག་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་པ་ཡིས།།

བདག་ལ་བརྟག་པས་གནས་བྱ་ཞེས།།

མདོ་སྟེང་མཚོགས་ལས་གསུངས་པ་ལགས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་
ཅིང་། ཞི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་གི་རྒྱ་ཚོགས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོམ་པའི་
སྟོབས་ལས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་མར་མེ་སྟེ། དེ་ནས་
མཚོག་ཏུ་ཞི་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་འབྱུང་བ་ནི། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པ་ལ་བརྟག་པར་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཀྱིས་མདོ་
ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་

ལ་གནས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲུབ་ཞིང་མངོན་དུ་སྒྱུར་པའི་ཚུལ་
སྟོན་པར་བྱེད་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ཀྱིན་དཀོན་མཆོག་རི་ལྷར་སྣང་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། མདོར་
བརྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་དང་། མཐོང་བའི་ཚུལ་དང་།
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས། བྱང་ཚུབ་ཉི་མེད་མེད་པའི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོབས་བརྩའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྣམས།།

བྱིན་རྒྱབས་རྒྱ་བ་ཆོས་པ་བཞིན།།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་ངོ་།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆོན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྟོན་པ་མཆོན་པ་དང་། ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་པ་མཆོན་པ་དང་། མོས་པ་
མཆོན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཆོན་པ་དང་། དབང་
པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཆོན་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་དང་། ལྷའི་
མིག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མཆོན་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་མཆོན་པ་
སྟེ། འདི་ལྟར་སྟོབས་བརྩའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་ཀྱིས་རྒྱབས་པས་ཐོག་མར་རྒྱ་
བ་ཆོས་པ་ཅམ་དུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལྟར་སྣང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི། གང་དག་རང་གི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་ན།

ཐ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ནོ་སྟེ་མ་པ་ཡང་མི་མཐོང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ཡང་།

ཇི་ལྟར་ཚུའི་སྟོང་ཆགས་ན།
སྒྲེ་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མི་སྤྱད་བ།
དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་དཔན་པ་ལ།
སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱང་མི་སྤྱད་ངོ་།

ཞེས་བྱམས་པའི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

སངས་རྒྱས་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་ནི། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས།
སངས་རྒྱས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་དང་བྲལ་བ་མེད་ཀྱང་། སྒྲིབ་པའི་འཆིང་
བས་མི་མཐོང་བའི་དབེ་ནི།

ཇི་ལྟར་ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱིས་ནི།
རྒྱ་མཚོ་སྐམ་པར་མཐོང་བ་ལྟར།

ཞེས་བྱ་བ་གང་དག་ཡིད་དྲགས་སུ་སྦྱེས་པ་ན། སྐྱོམ་པས་གདུངས་ཏེ་སྤར་
མིར་སྦྱེས་པ་ན་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཟད་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་ཤེས་པས་དེར་ཕྱིན་པ་ན་
སྒྲིབ་པས་རྒྱ་མཚོ་སྐམ་པར་མཐོང་གི་རྒྱ་མཚོ་ནི་གར་ཡང་མ་སོང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་དུ།

དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྒྲིབས་པས།
སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་མེད་པར་བརྟག།

234 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་བྱིན་
རྒྱབས་མེད་ཅིང་མི་ཤེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུད་ཚིག་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲལ་བ་མེད་དོ།

དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ལ་ལར་མཐོང་བ་རིགས་སོ་ཞེན། མཐོང་ཡང་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྟེ། མ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་མཚུངས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར།

དམན་དང་བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ།

བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བགྱིར་མཆིས།

ཅི་ལྟར་དམུས་ལོང་ལག་པ་བྲ།

རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་བཞག་པ་འདྲ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་དམན་པ་ནི་སྒྲིན་པོ་རན་འགོ་རྣམས་དང་། བདེ་
འགོ་ཡིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་དམན་པ་གྲ་གྲོ་དང་། དམུས་ལོང་དང་། ལྟ་བ་
ལོག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ། བཙོམ་ལྡན་འདས་མཐོང་ཡང་ཅི་ཞིག་
བྱ་སྟེ། སྒྲར་ལོག་ཐོན་ཅན་དུ་རྒྱུར་ཅིང་མ་དད་པས་ལས་རན་པའི་རྒྱུ་དུ་
འརྒྱུར་བ་མིད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དམུས་ལོང་གི་ལྷག་དུ་བེ་རྒྱུ་བཞག་
པ་ལྟ་བུ། ཅི་ཡང་མི་ཕན་སྟོང་བར་བྱེད་པར་འརྒྱུར་དོ།

སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ་ཡང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་
ལས། འདི་ཡང་རི་ལྟར་སྒྲར་བ་དང་། མཛད་པ་དང་། རོན་གང་ཡིན་པ་དང་།
མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱལ་བཞི་ཡིས་ཡེ་ཤེས་རྟོག་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི།

སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་ལས།

འོད་གྱི་རང་བཞིན་དཔལ་ལྡན་པའི།

སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཚན་འབར་བ།

སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་མདུན་ན་གནས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་སེམས་ཅན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ལྡན་དང་ལྡན་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལས། འོད་གྱི་རང་བཞིན་
དཔལ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ། མཚན་དབུས་བརྒྱན་པ་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལ་མཚན་ནི།

བྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་རུ་སྤྲེལ་ཞབས།

བྱག་དང་ཞབས་སོར་བྱ་བས་འབྲེལ་བ་དང་།

བྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས།

འདི་ཡི་སྒྲ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་།

སོར་མོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྒྲ་ཆེ་བ་དང་།

ཞབས་འབྱུང་མི་མངོན་སྒྲ་ནི་ཁྱེན་དུ་ཕྱོགས།

ཕྱིན་པ་ཨོ་ན་ཡ་འདྲ་བྱག་རིང་མངོས།

འདོམ་གྱི་སྒྲ་བ་སྒྲུབས་སུ་བྱུང་པའི་མཚན།

ལྷགས་པ་གསེར་མདོག་ལྷགས་པ་སྤང་བ་དང་།

སྒྲ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འབྱུངས་དང་།

ཞལ་མཛོད་སྤྱུལ་བརྒྱན་རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ།

འདིའི་དཔུང་བའི་མགོ་རྒྱུམ་ཐལ་གོང་རྒྱས།

འདི་ལ་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་མཆོག་སྣང་།

སྤྱི་ནི་བྱ་གོ་ཏ་ལྟར་རྒྱ་ཞེང་གཤམ།

གཙུག་ཏོར་ལྟར་ལྟན་ལྟགས་རིང་མཛེས་པ་དང་།

ཚངས་དབྱངས་འགྲམ་པ་སེང་གེའི་འདྲ་དང་ཚེམས།

གིན་ཏུ་དཀར་དང་ཚད་མཉམ་ཐག་བཟང་དང་།

གྲངས་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཚང་བ་དང་།

སྤྱི་ནི་མཐོན་འཐིང་སྤྱི་རྩི་བ་མཆོག་གི།

འདྲ་བ་འདི་དག་སྤྱུལ་བྱ་ཆ་གཉིས་མཆོན།

ཞེས་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།

དེ་སྣང་བས་ཅི་མཛད་ཅེན།

མགོན་པོ་དེ་ཡི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱུལ།

སྐལ་བ་མང་པོར་བཞུགས་ནས་ཀྱང་།

གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་གདུལ་བའི་ཕྱིར།

དབྱིངས་ནི་ཐ་དད་གྱུར་མ་ལགས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་ཡུན་རིང་བ་དང་སྤང་བ་རྒྱུད་རི་ལྟར་སྤྱིན་པར་

འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བཞུགས་ནས་གདུལ་བར་སྣང་སྟེ། རང་གི་རྣམ་པར་དཀར་

བའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཆ་རྒྱུད་ཟད་ཡོད་པས་དེ་
ལྟར་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། རོན་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་དུ་ལྷུང་བ་ནི
མ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་མྱིར། རོན་གང་ཡིན་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ངེས་ཏྟགས་ནས།།

དེར་ནི་ཤེས་པས་འཇུག་པར་འགྱུར།།

སོ་སོ་རང་རིག་རྣམ་དག་ན།།

ས་རྣམས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་གནས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུ་མཐོང་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་
ཐོས་ལ། ཆུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་སྒྲོམ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་མུང་ནས། ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་རེག་བྱ་རེག་ཏེ། ཞིབ་མོར་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་དུག་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཡུལ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་ཡིན་པས།
དེར་ཤེས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅིང་། སོ་སོ་རང་རིག་པ་རྣམས་རང་དག་
པ་འདི་ལ་རི་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་ཞུགས་ཅིང་གནས་པས་ས་ལམ་ཐམས་
ཅད་ལ་རྣམས་རང་དག་པ་བཞུགས་པ་ནས་གནས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བརྒྱུད་དོ།།

མཐར་ཐུག་པའི་ཆུལ་ནི།

དབང་ཐུག་ཆེན་པོའི་གནས་མཆོག་དང་།།

འོག་མིན་ཉིད་དེ་རྣམ་མཛེས་པ།།

ཤེས་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ།

འདྲེ་བར་འགྱུར་བ་བདག་སྒྲུའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་
དག་པ་མཐར་མོན་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དབང་ཟུག་ཆེན་
པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ་ལོངས་སྟོང་
རྫོགས་པ་སྤང་བར་བཤད་པ་དང་། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་འོག་མིན་ཆེན་པོར་
སངས་རྒྱས་ཡལ་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་ལྟར་བཤད་མོད་
ཀྱིས་ཀྱང་། ཡང་དག་པར་ན་དེ་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་
རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤིང་པོའི་དྲི་མ་དག་པ་དང་། མ་དག་པའི་ཆ་ལས་ཡེ་ཤེས་
ཡལ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། ཡལ་ཅན་ལྟར་སྤང་བའི་ཆ་སྤང་བ་ཙམ་སྟེ། མཐར་
ཐུག་གི་དོན་དུ་ནི་ཤེས་པ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་ཤེས་
པ་ལ་སྤང་བ་ཡང་རང་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་
ཁྲུ་སྒྲུབ་བདག་སྒྲུའོ།

དེ་ལ་ཤེས་པ་གསུམ་ནི། དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དང་། གུན་
གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་དང་། གུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རི་ལྟ་བུ་
ཞིག་འདྲེ་ཞེ་ན། མོས་པས་སྟོང་པའི་ས་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོང་
བས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་སྟོན་ཏོ། །ལྟག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་ལ་ཞུགས་ནས་
ས་བདུན་གྱི་བར་ལ་གུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྟོང་བས་ལོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་སྒྲ་སྤང་ངོ་། །དག་པ་ས་གསུམ་ལ་གུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

དག་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་སྐྱེ། རི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་འཐོབ་པར་འགྱུར། ཐོབ་
པས་དབང་འབྱོར་བ་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པའི་ཐ་སྐད་དུ་བརྗོད་
བ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བྱིན་ཡོད་པ་
ལྟར་སྤང་བ་ཡང་ཡིན་ལ། བྱི་རོལ་ཏུ་བདེན་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་འོད་ཟེར་དང་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།
འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་སྤང་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས་
ཀྱང་།

དེ་བཞིན་དད་སོགས་དྲི་མེད་ཅན།
དད་སོགས་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ཡི།
རང་སེམས་ལ་སྤང་རྫོགས་སངས་རྒྱུས།
འཆག་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང་།
བཞུགས་པ་དང་ནི་གཟིམས་པ་དང་།
སྐྱོད་ལམ་སྤྲོ་ཆོགས་མཛད་པ་ཅན།
ཞི་བའི་ཆོས་ནི་གསུངས་པ་དང་།
མི་གསུངས་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་བ།

ཆོ་འབྱུལ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དང་།
མཛད་པ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར།
དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་འདོད་ལྡན་བ།

སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཅེས་རབ་སྦྱོར་ཏེ།

དེ་རྒྱལ་ཡང་དག་སྒྲངས་ནས་ནི།

འདོད་པའི་གོ་འཕངས་འཛོལ་བར་བྱེད།

སྒྲང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་།

རྟོག་མེད་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན།

དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས།

འདི་ནི་རང་སེམས་སྒྲང་བ་ཞེས།

ས་སའི་སྒྱུ་པོས་མི་ཤེས་མོད།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུགས་མཐོང་སྟེ།

དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཡོད་འགྱུར།

འཇིག་རྟེན་དེ་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས།

ཐེག་པ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས།

ནང་གི་དང་པོ་ཆོས་སྒྱུ་ནི།

ཡེ་ཤེས་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ནི། ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་

གསུམ་སྟེ། ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དོན་བརྟན་པའི་བྱིར།

བྱིས་པའི་ནང་ན་ཡོངས་མཁྱེན་དང་།

འཕགས་པའི་ནང་ན་སྣ་ཚོགས་ཉིད།

ཅེས་བྱ་བ་ནི། མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་
སྟོན་ཅིང་འདུལ་བ་དང་། འཕགས་པའི་ནང་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་། སེམས་དག་པ་དབང་འབྱོར་བའི་
མཐུའོ། །གཞན་ཡང་།

དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཆོ་དཔག་མེད།

བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ཡི་རྒྱ་གང་ཡིན།

ཞེས་བ་ནི། འོག་མིན་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དང་། འོག་མིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ནི།
བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་ཁྱི་རྒྱག་སྟོང་ཡིན་མོད་ཀྱིས། དེའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ཡང་སྟོན་
ཅིང་དེ་བས་ཀྱང་ཆོད་མེད་པ་འདིའི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉིན་ཞག་ཏུ་བགྱང་བ་དང་།
དེའི་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཉིན་ཞག་ཏུ་བགྱང་བ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དེ་བཅུ་གསུམ་
ལྟག་པར་ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་སྟོན་པའི་དབང་འབྱོར་
བས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ།

བྱི་རོལ་སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཡང་།

དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བསྐྱེད་པར་ནི།

ཆོ་ཡང་གང་གིས་བསྐྱུང་བ་ནི།

སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་གནས་པའི།།

རྒྱ་ཡང་མི་ཟད་པ་དེ་ཉིད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་ལས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བསྐྱལ་པ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པར་ཐོག་མ་དང་། ཐ་མ་མི་མངོན་པའི་བར་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚའི་རྒྱན་གང་གིས་བསྐྱུང་བར་འབྱུང་ཞིང་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་ནི། ཡུལ་ཁེས་བྱ་བ་སྒྲེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྟོག་གནས་པའི་ཚུལ་ཡང་། མི་ཟད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ལས་འདས་པར་དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

དེའི་བྱིར།

གང་གིས་འབྲས་བུ་མི་བཟད་གང་།།

སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས།།

ཤེས་རབ་དོན་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག།

ཅེས་སྟོས་ཏེ། འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལས། དེའི་འབྲས་བུ་ཟད་མི་ཤེས་པས་འཁོར་བའི་སྒྲུང་མཚུངས་པར་འདོད་པས། སྒྲུང་བ་སྟན་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་འཇུག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་འཁོར་བ་

ཟད་པ་མེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཟད་པ་མེད་པ་སྦྱེ་བ་མེད་པ་འགག་
པ་མེད་པ་འདི་མཛོན་སྐྱམ་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་
པ་ཉིད་བསྟན་དོ།

རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

སྤྱིད་པ་གང་གིས་ཤེས་པ་དེ།

མྱ་ངན་འདས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ།

སྤྱིད་པ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས།

ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཉི་འཛེད་པའི་ཚུལ་ནི།

བྱང་ཆུབ་རིང་བར་མི་བསམ་ཞིང་།

ཉི་བར་ཡང་ནི་བསམ་མི་བྱ།

ཡུལ་དུག་སྣང་བ་མེད་པར་ནི།

ཡང་དག་ཇི་བཞིན་རིག་གྱུར་པའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་རྟོགས་
པ་ཡིན་པས་རིང་བར་མི་བསམ་སོ། །གཟུང་འཛིན་ཅན་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་གཏན་
མེད་པའི་ཐྱིར་ཉི་བར་མི་བསམ་སོ། །དོན་དུ་ཡུལ་དུག་གི་མཚན་མ་སྣང་བ་
མེད་ན་མེད་དོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་སྣང་བ་མེད་ན་སྦྱེ་འགག་
མེད་པས་བདུན་པ་ཡིད་མེད་དོ།

ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་སྒྲམ་པོ་བསྐྱེག་པའི་མེ།

ཞི་དེའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྒྲེ།

དེ་ཆོ་སྒྲེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད།

སེམས་འགག་པ་དེ་སྒྲུའི་མངོན་སུམ་མཛད།

ཅེས་བྱ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས།

དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས།

སྒྲོ་དང་ལྷན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས།

དེ་མི་ལྷན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས།

ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་
བརྒྱད་པོ་དག་ཅིང་སྤང་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་
ངོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཡང་མེད་
དོ་ཞེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་སྤང་
ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

ད་ནི་དེ་ལྟར་གོམས་པ་ལས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་
འབྲུང་བས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྟ་སྟེ། སྤང་དོར་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་
བ་དང་། འཁོར་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཞི་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཁམས་རྒྱས་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། ཚུལ་རྗེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རི་ལྷ་འོ་མ་དང་འབྲེས་ཚུ།
 སྟོད་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ་ལས།
 རང་པས་འོ་མ་འབྲུང་བྱེད་ཅིང་།
 ཚུ་ནི་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་གནས།
 དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོག་ནས།
 ཡེ་ཤེས་ལུས་འདི་གཅིག་གནས་ཀྱང་།
 རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཡེ་ཤེས་ལེན།
 མི་ཤེས་པ་ཡིས་འདོར་བར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་རང་པས་ཚུ་ལས་འོ་མ་འབྲུང་ཅིང་འབྲུང་བ་ལྷ་པ།
 རང་གི་སེམས་དང་ལུས་ཉོན་མོངས་པའི་བྱ་བས་གཡོགས་པ་འདི་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རི་ལྷ་པ་དང་། རི་སྟོད་པ་གནས་ཀྱང་དྲི་མས་མི་གསལ་ཞིང་
 འབྲེས་པ་ལྷ་ར་སྣང་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་རྒྱན་རང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་དྲི་
 མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱ་མཐུན་པ། སྤང་བྱ་དང་སྤང་
 བྱ་རྣམ་པར་འབྲུང་པའི་ཚོས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣལ་འབྱོར་པས་ཡེ་ཤེས་
 ལེན་ཅིང་མི་ཤེས་པའི་དྲི་མ་འདོར་བར་བྱེད་པ་འབྲུང་སྟེ། འདི་ནི་སྤང་བ་དང་
 དོར་བའི་རྒྱལ་སྣང་བ་ཡིན། འདི་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྟོགས་ཤིང་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་འཁོར་བའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ནི།

བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་འཛིན་པས།

དེ་མིན་ཕྱི་རོལ་རྣམ་བརྟག་པས།

བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་ནས།

མིན་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ན་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་རྣམས་ལ་བདག་གི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་ཞེན་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་གཉིས་ཇི་ལྟ་བར་རྟོགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིན་པའི་ས་བོན་འགག་ཅིང་། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་འདི་ནི་འཕགས་པ་བཞི་ཀ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཛིན་རྟོག་དང་བཅས་པ་དག་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྟེ། དེས་ན་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་གེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉན་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ཞེས་པའི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་

248 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཉིད་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་པའི་ཚོགས་ལས་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།།

དེའི་འོག་དུ་ཞི་བའི་མཐར་འགྲོ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་
དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་སློན་མེད་པ་
སྟོན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་གསུམ་པ་ཞི་བའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ནི།

གང་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་རྩ་འདས།།

གཙང་བ་རྟག་པ་དགེ་བ་བཞི།།

གང་ཕྱིར་གཉིས་ནི་བྱིས་པས་བརྟགས།།

དེ་ཡིས་གཉིས་མེད་རྣལ་འབྱོར་གནས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་།
མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པས།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཅུང་ཟད་མ་སོན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གཙང་བ་དམ་
པ་དང་། བདག་དམ་པ་དང་། བདེ་བ་དམ་པ་དང་། རྟག་པ་དམ་པའི་པ་རྩལ་
དུ་ཕྱིན་པ་བཞིས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལྟོས་
ནས། མི་རྟག་སྟོང་པ་སྟུག་བསྐྱེད་བདག་མེད་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་འོག་གི་རྟོག་པར་
གསུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་དོན་ནི་ཟབ་པར་གནས་སོ།།

དེ་ཡང་གང་གི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འཁོར་བ་དང་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་གཉིས་

གྱི་བྱིས་པས་བརྟགས་པ་སྟེ།སངས་རྒྱས་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པས། དེའི་ནལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

འདི་ཡང་རྒྱས་པར་འདི་སྐད་དུ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། མ་རིག་པ་བག་
ཆགས་གྱི་ས་མ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་ར་བའི་བག་ཆགས་དང་ལྡན་
པའི་བྱིར། གཙང་བའི་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མི་འཐོབ་པོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
མཚན་མའི་སྒྲིམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་ཕྱ་མོ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། བདག་གི་ཕ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདུས་མ་བྱས་མི་འཐོབ་པོ། །རྒྱ་དང་རྒྱེན་དེས་ཀུན་ནས་
སྤངས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
འབྱུང་བའི་བྱིར་དེ་འགག་པའི་ཤིན་ཏུ་བདེ་བའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མི་འཐོབ་
པོ། །རི་མིད་དུ་དེ་རྣམས་འགག་པའི་དེ་བཞིན་གཤམ་པའི་ཁམས་མངོན་དུ་
མ་བྱས་པ་དེ་མིད་དུ། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་དང་།
མི་འབྲལ་བའི་བྱིར་འཁྱར་བ་མེད་པའི་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མི་འཐོབ་
པོ། །ཞེས་དཔལ་འབྱེད་གི་མདོ་ལས་བྱུང་བ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་གྱིས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་དངོས་པོའི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སྟོང་བ་ཉིད་
བརྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་སྟེ། དེ་ལ་རང་རིག་དང་། གཞན་རིག་དང་། སྐྱ་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱང་བདག་དང་། གཞན་དང་། གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལ་སོགས་པར་
སྒྲོས་སྒྲོ་བརྟགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པས་སྒྲིས་ནས་འབྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་མཚན་ཏུ་བཟུང་

250 དབུམ་ཚུལ་དབྱིངས་བསྟོད་བའི་རྣམ་བཤད།

ནས། སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདོར་ན་བརྒྱུ་
བར་འབྱུང་ཏེ། དབུམ་ཅུ་བ་ལས།

སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན།

ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྡན་སྤང་བར་འབྱུང་།

དཔེར་ན་སྦྱལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང་།

འཇམ་ལྷགས་བསྒྲུབ་པ་ལོག་པ་བཞིན།

ཞེས་བ་དང་། འཇམ་པ་དུག་རྩུབ་པ་ལས་ཀྱང་།

རྣམ་པར་དཔེན་དོན་མི་ཤེས་པར།

ཐོས་པ་ཅུམ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་།

གང་དག་བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པའི།

སྒྲིས་སུ་ཐ་གཤམ་དེ་དག་བརྒྱུ།

ཅེས་གསུངས་སོ།

གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཡིན་ཡང་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་གཅིག་ཏུ་དགའ་བ་
ཉན་རང་རྣམས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་དང་། འཁོར་བས་དུབ་པ་དལ་
བསོ་བའི་བྱིར་བསྐྱོད་དཀར་པོར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་མཐོང་
ལམ་བ་དང་། ས་དུག་པ་དང་། ས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡང་ཞི་བར་མི་ལྟོང་བར་བྱ་
བའི་བྱིར། སངས་རྒྱུ་བཙུན་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་གཅིག་ལ་
བསྒྲུལ་བའི་དོན་ཡང་སྟོང་པོའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
དེས་ན།

སྒྲིན་མཐོང་མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདིར་ཁྱོད་ཕྱོགས་གཅིག་སྒོ་གྲོས་ཅན།
 སྒོ་མིག་དག་པའི་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་མ་ལང་།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཆོས་སྐུ་གང་དག་སྒོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་པ།
 ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་མཁའ་དབྱིངས་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱན་མཐོང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོས་པ་ཆོག་གོ།
 མདོར་བསྟུས་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྟོང་བ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་མི་བྱའོ།

དེ་ནས་བཞི་པ་ཁམས་རྣམས་གནས་བྱུང་བར་དག་པ་དེ་རྒྱས་པར་བྱ་བ་
 བསྟན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཁམས་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་
 བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པ་དང་། རྒྱལ་བས་བསྐྱང་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་གསུམ་ལས། འདི་རྣམས་ཀྱང་ལ་འོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྩའི་རང་གི་ངོ་
 བོས་དག་པ་དང་། ཐོབ་པའི་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་
 ཡང་འོར་བ་ཤུན་པ་གསལ་བས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤིང་འབྲས་ལས་ལྡོན་པ་འམ་ས་
 བོན་ལས་ལོ་ཐོག་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཞེས་ཐ་སྟད་བྱས་ཏེ། འདི་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཆོས་སྐུ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན།

དཀའ་སྤྱད་སྙེ་ཆོགས་སྒྲིན་པ་དང་།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདུན་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཟང་
 ཟང་གི་སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱབས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཆགས་
 པ་མེད་པའི་ཚུལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེད་པའོ།

ཚུལ་ཁྲིམས་སེམས་ཅན་དོན་སྤྲད།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
དགེ་བ་ཆོས་སྤྲད། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རང་ཉིད་སྤྲད་པའི་
བདེ་བ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའོ།

སེམས་ཅན་ཕན་བྱེད་བཟོད་པ་སྟེ།

གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཁམས་རྒྱས་འགྲུལ་།

ཞེས་པ་ནི། གང་དག་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་བའི་
ཚུགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
མི་སྤྲུག་པ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་སྟེ། སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་འདི་ནི་བཟོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲིབ་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གསུགས་སྒྲིའི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
སོ།

ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་།

བསམ་གཏན་སེམས་ལ་འཇུག་པ་དང་།

རྟག་ཏུ་ཤེས་རབ་བརྟེན་པ་སྟེ།

འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བྱེད་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོ་ཆ་དང་འཇུག་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་ནི་འཇིག་

རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་
གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འབྲེལ་བ་གཞུགས་མེད་པ་ཡངས་མལ་འཇུག་པ་
དང་། ཤེས་རབ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་རྣམས་
རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དང་། འཁོར་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་
པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། འདི་ནི་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་
ཅན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ། རྒྱ་གཉིས་ཀའི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི། གང་ཆེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ལ། རོ་བོ་ནི་ཐྱིན་པ་དང་རྩལ་
ཁྲིམས་གཉིས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །ཤེས་རབ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་སོ། །བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་གསུམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ།

ཐྱིན་དང་རྩལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི།

ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།

གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ།

ལྷ་ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས།

ཞེས་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་སོ།

ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་དང་།

སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་སྦྱངས་པ་དང་།

སྟོབས་ལ་ངེས་གནས་ཡེ་ཤེས་ཏེ།

ཁམས་རྒྱས་བྱེད་པའི་ཚོས་བཞིའོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་མཁས་པ་ནི་བསྟོད་བ་དང་། མོས་བ་དང་། ཡི་རང་
 དང་། ལུན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྦྱར་བ་དང་། རྒྱ་ཆེར་བྱེད་པའོ། སྟོན་ལམ་
 བྱི་ཟད་མི་ཤེས་པར་སྟེལ་བ་དང་། སྟེ་བའི་ཐབས་མཁས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 དག་དང་འབྲེལ་བའོ། །སྟོབས་ནི་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་བསྟོམ་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པས་རང་
 གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདི་བཞི་ནི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་རྒྱས་པར་
 བྱེད་པའོ། །འདི་རྣམས་ཚོགས་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་དུ་ནི། གོ་ཆ་དང་འཇུག་
 པའི་བསྐྱབ་པས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ནི་ཡང་དག་པར་
 སྦྱོད་པ་སྟེ་མ་དག་པའི་ས་བདུན་ལ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །གསུམ་པ་
 ལ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 བརྟེན་དོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི། སྦྱོན་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་
 སུ་འཛིན་ཏོ། །རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱེད་དོ། །
 བཟོད་པས་ནི་ཐམས་ཅད་བཟོད་ལ། བརྟེན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་འཕེལ་
 བར་བྱེད་ལ། བསམ་གཏན་གྱིས་རྩ་འཁྲུལ་ལ་སོགས་པས་འཇུག་པར་བྱེད་
 དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོལ་བར་བྱེད་ལ། ཐབས་ཀྱིས་མི་
 ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟོན་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པ་ལ་རྟག་ཏུ་འཇུག་
 བར་བྱེད་ལ། སྟོབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་ལས་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པ་ལས།

ལས་ནི་རྗེས་སུ་འཛིན་བྱེད་དང་།
གཞོད་མི་བྱེད་དང་དེ་ལ་བཟོད་།
ཡོན་ཏན་འཕེལ་དང་འཇུག་ཁུས་དང་།
རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང་།
མི་ཟད་པ་དང་ཏག་འཇུག་དང་།
ངེས་པར་ཡོངས་སྤྲོད་སྤྲིན་པར་བྱེད།

ཅས་གསུངས་སོ།

འདིར་ངོ་ཐོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ལས་བསྐྱུས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱས་པར་
ནི་རིན་ཆེན་སྐྱེད་པ་དང་། མདོ་ཀླན་ལས་བཏུས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་
པོས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱུས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
སྐབས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཉོགས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་པས་ཁམས་རྒྱས་
པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་
ལས། དང་པོས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱར་བསྟན་ཏེ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་བྱུག་མི་བྱ་ཞེས།
སྤྱོད་པ་ངན་པས་སྤྱོད་པས་སྟེ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་བྱུང་བར།།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན།།

ཞེས་བྱང་ཆུབ་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པ་དང་འདུན་པས་མང་དུ་བྱུང་
བའི་སྟོན་པ་འབྲུག་པ་ནི་སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཏེ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།།

ཡང་དག་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།།

ཞེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་གིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པ་སོ་
སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་སྟོང་བ་དང་སྟོང་ཇེ་དབྱེར་མེད་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་འདི་ལ་འཇུག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། སུ་དག་འདི་ལ་མི་
གྲས་གིང་བྱག་མི་བྱེད་པ་ནི་བན་པར་སྐྱབ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྟོང་
བར་བྱེད་པའོ།།

དེའི་ཕྱིར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་བྱུང་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་སངས་
རྒྱས་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་མེད་པར་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོན་འཇུག་རྟོག་པ་ཡིན་པས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྤར་མེད་པའི་གསར་དུ་ཐོབ་ཐོ་སྒྲམ་དུ་རྟོག་ན་མི་
རུང་བས་བཤད་པ། སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །འཇུག་པ་ནི་དེ་
འདོད་ནས་རྒྱ་ལ་འཇུག་པའོ། །རྒྱ་གཉིས་ཏེ་རྒྱ་དང་སྟེན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱའོ། །དེ་ལ་
རྒྱ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་སེམས་ཉིད་དེ་ཁམས་ཞེས་བྱའོ།།

རྒྱུ་གི་རྒྱ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་འཕྲིན་ལས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དད་ཅིང་མོས་ནས་
 བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་ཡ་ཤོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ངེས་པར་རྟོགས་པ་དང་། རེག་པ་དང་
 རྗེས་སུ་བྲན་པའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཅིག་མེད་ན་
 གཅིག་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་ངོ་བོ་

མེད་གཟིགས་པ།།

གང་དག་འགྲོ་ཀུན་བདག་མེད་མཐའ་ཞི་ཡང་དག་རྟོག་ནས་

ཐམས་ཅད་ལ།།

རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་རྗེས་ཀྱང་གཟིགས་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་

པའི་སྒྲོ་མངའ་བ།།

སེམས་ཅན་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་མཐའ་ཡས་གཟིང་

མངའ་དེ་ལ་འདུད།།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེས་ན་གཉིས་པ་འདིས་དབེ་བསྐྱབ་པ་སྟོན་ཏེ།

ལུས་ཤིང་ས་བོན་ལ་སོགས་གང་།།

ཁ་ར་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས།།

ལུང་གིང་ས་བོན་མེད་པར་ནི།

ཁ་ར་འབྱུང་བར་འབྱུང་མ་ཡིན།

ལུང་གིང་ས་བོན་གང་བསྐྱུང་ན།

ཉེ་བར་གནས་གིང་བསྐྱུང་བ་ལས།

ལུང་མ་ཁ་ར་སོགས་རྣམས་ནི།

དེ་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ལྟར།

ཞེས་བརྟན་ནས། དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལུང་གིང་ལྟ་བུ་བསྐྱུང་ན། ཡོན་
ཏྱན་གྱི་འབྲས་ལུ་ཐམས་ཅད་འབྱེན་པར་བརྟན་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་སྐྱུང་ན།

ཉེ་བར་གནས་གིང་བསྐྱུང་བ་ལས།

དགྲ་བཙེམ་སྐྱེན་རྟོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས།

དེ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བར་འབྱུང་།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལ་བརྟེན་ནས། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཟད་པས་ན་དགྲ་བཙེམ་པ་དང་།
སྐྱེན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ནས་རང་ཉིད་གྲོལ་བས་རང་སངས་རྒྱས་དང་།
མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ། །འདི་ལྟར་སྒྲོ་བ་
དཔོན་ལྷ་བ་བྲགས་པས་ཀྱང་།

ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས།
 སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྲུངས་ཤིང་།
 རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ནི་གཉིས་མེད་ཤེས་རབ་དང་།
 སྤྱིང་རྗེ་དང་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་བྱུང་།

ཞེས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།
 གཞན་ཡང་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཉན་རང་ཡང་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཡིན་སྙམ་དུ་སེམས་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས།
 རྗོགས་སྐྱེ་རྒྱལ་པོས་རྗོགས་དཀར་བཞེད།

ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་དབང་པོ་དམན་པས་དག་བཅོམ་པ་དང་། འབྲིང་པོས་
 རང་སངས་རྒྱལ་དང་། རྣོན་པོས་སངས་རྒྱལ་འཕྲོ་བ་པོ་ཞེས་ཤུགས་ཀྱིས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལ་
 ཉན་རང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བྱུང་བར་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཉི་མེ་བ་མ་ཡིན་
 པ་དང་། མི་གནས་པ་དང་། གཏན་དུ་བ་ཉིད་དང་། སྤྱོད་མེད་པ་ཉིད་དེ་བྱུང་
 བར་རྣམ་པ་ལྟ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཉན་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཁོར་བ་
 སྤང་བྱ་དང་། ཞི་བ་སྤང་བྱར་རྟོག་པ་དང་། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པས་
 ཉི་མེ་བ་དང་། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། སྤང་པོ་ལྟག་མེད་དུ་རྒྱུན་ཆད་པ་
 དང་། སྤྱོད་ཡང་སངས་རྒྱལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

སངས་རྒྱལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་རྣམས་
 རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་འདྲ་མོད་ཀྱི། བྱང་པར་དུ་འཁོར་འདས་མཉམ་པས་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 སྤྱིད་ཞིག་ཉིས་ཀར་མི་གནས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ནས་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་
 ལས་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་མི་ཟད་པས་རྟག་པ་དང་། དེ་ལས་གོང་ན་སྤྱི་ཡང་མེད་
 པས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །འདི་ནི་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་
 གསུངས་སོ། །

དེའི་བྱང་པར་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ངེས་པ་ཡང་། མདོ་ལས།
 ཁྱེད་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་
 ལྟར་ན་དཔེའི་དོན་ནི། མི་གཙང་བའི་དོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་
 ཚིག་སྒྲ་དྲུགས་སོ། །ཁྱ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་
 རྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁྱ་གཅིག་པ་
 ལྟར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་དང་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་འཁོར་བའི་
 སྤྱུག་བསྐལ་མཐོང་ནས་ཐུ་ངན་དང་སྟེ་སྤྱུགས་འདོན་གྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་
 དེ་ལས་འདོན་པའི་སྦྱོར་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ནི་ཉན་རང་གི་ཐེག་པར་ཞུགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་གོ། ཚོང་དཔོན་ཁྱིམ་བདག་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་གཙང་
 བ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ལ། དྲི་མ་མེད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་ཚོས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 བསམ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་པར་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཚིག་སྒྲ་དྲུགས་སོ། །སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་གྲོལ་ཡང་གྲིད་པར་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་གཤམ་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
 ཟིན་པས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་མི་གཞོད་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་
 འཕྱིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་དགོལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱང་
 ཉོན་པའོ། །ཞེས་སྟོ་གོས་སྐྱུ་མཆོའི་མདོར་གསུངས་ཏེ།

སྐྱེད་སྐྱེན་ཀྱིས་པས་བསྐྱུང་བར་འབྱུང་བ་བསྐྱེན་པ་ནི།

རི་ལྟར་ས་ལུང་ས་པོན་ཆོགས།།

ཞིང་པས་བསྐྱུང་བར་བྱེད་པ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་ཐེག་མཆོག་ལོས་རྣམས་ལའང་།།

འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བར་མཛད།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་ས་ལུང་ས་པོན་ཞིང་ལ་བཏབ་ནས་ལེགས་
 པར་བསྐྱུངས་པ་ལས་འབྲས་ལུ་འབྱུང་བ་བཞིན། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ལོས་པ་ནི་
 ས་པོན་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྡན་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་མ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བསྐྱེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཚུལ་རི་ལྟར་
 རྒྱས་པའི་རིམ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། མོས་པས་སྟོད་པས་མཐོང་ཚུལ་དང་། ས་ལ་
 ལྷགས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱས་པའི་དཔེ་དང་། མཐར་ཐུག་པར་དཔེ་མདོར་བསྐྱེན་
 དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཇི་ལྟར་མར་ངོའི་བཅུ་བཞི་ལ།

ཟླ་བ་ཅུང་ཟད་མཐོང་བ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ཐོག་མཚོག་མོས་རྣམས་ལའང་།

སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་ཅུང་ཞིག་མཐོང་།

ཞེས་གསུངས་པས། ཇི་ལྟར་མར་ངོའི་ཉི་ཤུ་དགའི་ཟླ་བ་སྣང་བ་ཙམ་འགྲིབ་
བ་དང་བཅས་བ་སྣང་བའི་དབེས་ལས་དང་པོ་བའི་མོས་པའི་ས་རྣམས་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། ཡང་མི་སྣང་སྟེ། ལྷ་པོ་ལས་
འདས་པར་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། རང་གི་དད་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་ཅུང་
ཟད་སྣང་ཡང་། ཉོག་པའི་སྒྲིབ་པས་རང་གི་ཁམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རྟོག་
པར་མ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྣང་ངོ་།

ས་ལ་ཞུགས་ནས་རྒྱས་པའི་དབེ་ནི།

ཇི་ལྟར་ཚེས་པའི་ཟླ་བ་ལ།

སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་རྒྱས་པར་མཐོང་།

དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱང་།

རིམས་ཀྱི་རིམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཚེས་དང་པོ་ལ་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྣང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཚེས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐུས་རྗེས་
ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བརྒྱ་

མཐོང་བ་དང་། ཚོས་གསུངས་པ་ཡང་ཐོས་ཤིང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྣང་
བར་འགྱུར་རོ།

དེ་བཞིན་ས་གནིས་པ་ལ་སྟོང་སྒྲག་བརྒྱ་དང་། ས་གསུམ་པ་ལ་འབུམ།
ས་བཞི་པ་ལ་འབུམ་སྒྲག་བརྒྱ་དང་། ལ་པ་ལ་ཁག་ཁྲིག་སྒྲག་བརྒྱ་དང་། ལྷག་
པ་ལ་དེ་ཉིད་སྟོང་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ས་བདུན་པ་ལ་ཁག་ཁྲིག་འབུམ་དུ་
བསྒྱུར་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་སྒྲག་བརྒྱ་སྟོང་གི་རྩལ་སྒྲ་རབ་ཀྱི་
གངས་དང་། དགུ་པ་ལ་དེ་ཉིད་གངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་གི་གངས་དང་། བརྒྱ་
པ་ལ་དེ་ཉིད་གངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་གི་སྣང་བར་གསུངས་སོ།

མཐར་ཐུག་པའི་དབེ་བརྟན་པ་ནི།

རི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཙོ་ལྷ་ལ།

ལྷ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན།

ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡང་རྫོགས་ཅིང་གསལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ལྷ་བ་གང་པ་རང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་ཤིང་
འོད་ཟེར་འབྱེད་པ་ལྟར། གང་གི་ཚེ་ས་བརྩའི་མཐར་ཐུག་པར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་དྲི་
མ་མེད་པ་རྫོགས་ཤིང་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་བཟོ་དང་སྐྱེ་བ་དང་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དང་། མཉམ་
པར་འདྲེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་
མཉམ་པར་འགྱུར་རོ།

ད་ནི་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟུག་ཅིག་སྟེ། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་དང་།
རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། སྤི་མ་མེད་པ་དང་། འོད་བྱེད་པ་དང་། འོད་འཕྲོ་
བ་དང་། སྦྱང་དགའ་བ་དང་། མཛོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་དང་།
མི་གཡོ་བ་དང་། ལེགས་པའི་སྒོ་གོས་དང་། ཚས་ཀྱི་སྒྲིན་བཤད་པའོ། །དང་
པ་ནི།

སངས་རྒྱལ་ཚུལ་དང་དག་འདུན་ལ།

རྟག་ཏུ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཡིས།

སེམས་དེ་ཡང་དག་བསྐྱེད་བྱས་ན།

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡང་ཡང་འབྱུང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རི་ལྟར་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན། སྒྲ་ན་མེད་
པའི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྦྱབས་སུ་སོང་ཞིང་། འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་
དུ་ལྟོག་པ་མེད་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོས་སྦྱོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཡང་དག་པར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་ཆ་
དང་འཇུག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱས་པས། ཚོགས་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་ཐོབ་པར་འབྱུར་ཞིང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉེ་བའི་
རྟགས་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། འདི་རྣམས་ནི་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་།
ཡང་དག་པར་སྦོང་བ་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་དང་། དབང་པོ་ལྡན་དང་།
སྦྱོབས་ལྡེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འཇུག་པ་བརྟན་པ་ནི།

ནག་པོའི་གཞི་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས།

དཀར་པོའི་གཞི་ནི་རབ་བཟུང་བས།

དེ་ཆེ་དེ་ནི་རབ་རྟོགས་པས།

དགའ་བ་ཞེས་ནི་རབ་རྟུ་བརྗོད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ནག་པོའི་རབ་བཞིན་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་སྟེ། དེ་ལ་
ལྟ་བ་ལ་ནམ་པ་ལྡར་འགྱུར་བས་བཙུ་པོ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པས་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དཀར་པོའི་གཞི་ནི་རེས་པར་
རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་པ། ཚུལ་བཞིན་རྟུ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་ལྟག་གི་རྒྱ་སྟེ། དེ་བཟུང་བས་དེའི་ཆེ་རེས་པར་རྟོགས་པ་
ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཛོན་གྱི་ཚུལ་རྟུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་། ཉམས་སུ་
སྤྱང་བ་སྟེ། འདི་རྟོགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་དགའ་བ་བྱེད་པར་
ཅན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། ས་དང་པོ་རབ་རྟུ་དགའ་བ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བྱང་ཚུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དང་།

སེམས་ཅན་དོན་གྲུབ་མཐོང་བ་དང་།

རབ་རྟུ་དགའ་བ་སྟེ་འགྱུར་བས།

དེ་སྤྱིར་རབ་དགའི་ས་ཞེས་བརྗོད།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རབ་དགའི་དོན་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཉིད་གྱིས་
འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། མིང་དོན་དང་། རོ་བོ་དང་། ཡོན་ཏན། ས་

266 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པའད།

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིན་པའི་འབྲས་ལུ་
རྣམས་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་བྱེད་ཅིང་།།

ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་གིང་།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྒྲེས་བྱིར་།།

དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།།

སྒྲིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཚོག་འགྱུར་།།

འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་།།

འཛམ་གླིང་དབང་ལྷག་ཆེན་པོར་འགྱུར་།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནས་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ་ནི།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི།།

དྲི་མས་རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཅན།།

དྲི་མ་མེད་པར་གང་དག་པ།།

དྲི་མ་མེད་ཅིས་བརྗོད་པ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འཆལ་བའི་རྩལ་

ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ།

འཆལ་ཚུལ་ཚུལ་བའི་དྲི་བལ་བས།

དྲི་མ་མེད་བའི་ས་ཞེས་བརྗོད།

ཞེས་བ་དང་།

གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་ཅེས་བ།

ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་ལས།

བཅུ་ཆར་དྲི་མ་མེད་བའི་བྱིར།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་བ་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་མཆོག་འགྲུར།

དཔལ་ལྷན་རིན་ཆེན་བདུན་གྱི་བདག།

འགོ་པན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་འགྲུར།

ཞེས་འབྲུང་ངོ་།

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་བ་ནི།

ཉོན་མོངས་དྲི་མ་རབ་འགག་ནས།

དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་རབ་གསལ་བར།

ཆད་མེད་པ་ཡི་སྤྲོན་བ་དང་།

སེལ་བར་བྱེད་པས་འོད་བྱེད་པའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་འདི་ལ་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་

མའང་པལ་ཆེར་འགག་ནས་ཡོངས་སུ་འཛིན་བ་མེད་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་

268 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

གྱིས་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྒྲིའི་ཐུན་བ་སེལ་བར་བྱེད་པས། ཆོས་
གྱི་སྣང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་།

ཆོས་གྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ནི།

བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་བྱེད་པའོ།

ཞེས་པ་དང་།

ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པའོ།

ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་དབང་འབྱུང་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྣང་ཡོངས་ཟད་ཕྱིར།

དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན།

བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུས་ལྷག་པར་སྒྲིད།

ལྷ་ཡི་དབང་ཆེན་མཁས་པ་སྟེ།

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་བསྐྱོག་པ་ཡིན།

ཞེས་སོ།

ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ནི།

རྟག་ཏུ་དགའ་བའི་འོད་གྱིས་གསལ།

འདྲ་འཛི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཡི།

ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་རབ་བསྐྱོར་བས།

ས་དེ་འོད་འཕྲོ་ཅན་དུ་འདོད།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་གྱིས་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་གི་འདུ་འཛི་རིང་དུ་བྱས་པས་ཐ་དད་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ནོ། །དེ་ཡང་།

འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚོས།

རབ་ཏུ་བསྐྱེད་བྱེད་འོད་ལྟ་བུ།

དེ་དང་ལྡན་ཕྱིར་ས་དེ་ནི།

གཉིས་པོ་བསྐྱེད་པས་འོད་འཕྲོ་ཅན།

ཞེས་པ་དང་།

བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཞེས་པ།

ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་མ་ལུས་པ།

ཁྱད་པར་དུ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

འཐབ་བྲལ་ལྟ་ཡི་བདག་པོར་འགྱུར།

འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བར་རབ་འབྱུང་བ།

ཀྱན་ནས་འཛོམས་བྱེད་མཁས་པ་ཡིན།

270 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པའད་།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

ས་ལྡ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ་ནི།

རིགས་དང་སྦྱ་རྩལ་བཟོ་གནས་དང་།།

བསམ་གཏན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་ཉིད།།

ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་ལས།།

རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་སྦྱང་དཀའ་གསུངས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་ཐབས་བཟོའི་གནས་
ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ཞི་བའི་བསམ་གཏན་འགོག་
པ་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པ་དུས་གཅིག་ཆར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡང་
སྦྱང་དཀའ་བ་ཡིན་ཀྱང་། གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྦྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྤྲིན་བྱ་དང་།།

རང་གི་སེམས་ནི་བསྦྱང་བའི་ཕྱིར།།

སློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱངས་དཀའ་བ།།

དེ་ཕྱིར་སྦྱང་དཀའ་ཞེས་བྱའོ།།

ཞེས་པ་དང་།

ལྡ་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བ།།

བདུད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་དཀའ་ཕྱིར།།

འཕགས་པའི་བདེན་སོགས་ཕྱ་མོའི་དོན།

ཤེས་ལ་མཁས་པ་འབྱུང་བ་ཉིད།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

དག་འཕྲན་གནས་པའི་ལྟ་རྒྱལ་འབྱུང་།

མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།

ཉོན་མོངས་ལ་གནས་བརྒྱུག་བྱེད་པའོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ནི།

བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དང་།

ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཀྱིན་བསྐྱུ་བ་དང་།

སྒྱེ་དང་འཛིག་པ་ཟབ་པ་ལས།

ས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་འདོད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོས་

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པས་སྤྱིད་དང་ཞི་བ་བྱེད་མེད་དུ་

མངོན་དུ་གྱུར་ནས། སྒྱེ་བ་དང་འགག་པ་རབ་ཏུ་ཟབ་པ་རྟོགས་པ་སྟེ།

ཤེས་རབ་པ་པོལ་ཕྱིན་བརྟེན་ནས།

འཁོར་བ་དང་ནི་ཕྱ་ངན་འདས།

གཉིས་འདིར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད།

272 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཞེས་པ་དང་།

དུག་པ་མངོན་ཚྭ་གས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལ་མངོན་ཚྭ་གས་བྱིར།
ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས།
འགོག་པ་ཐོབ་པར་རྒྱས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།
ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕུལ་འགྱུར།
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པས།
ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞི་བྱེད།

ཞེས་གསུངས་སོ།

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ནི།

འཁོར་ལོའི་བཀོད་པས་རྣམ་ཀུན་ཏུ།
འོད་གྱི་དྲ་བས་ཅེ་བ་དང་།
འཁོར་བའི་མཆོ་ཡི་འདམ་བཤུལ་བས།
དེ་ལ་རིང་དུ་སོང་ཞེས་བྱ།

ཞེས་གསུངས་པས། གང་གིས་འདི་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསང་བའི་གནས་ལ་
ཞུགས་པའི་རྣགས་སུ་འཁོར་ལོའི་བཀོད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་འདྲ་བའི་འོད་གྱི་དྲ་བས་ཅེ་ཞིང་སྐད་ཅིག་ལ་འགོག་པ་ལ་ཡང་སྟོམས་

པར་འཇུག་པས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་ནས་རིང་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ན་འདས་
ལས་བརྒལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་།

བཞོད་ཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།།

རིང་ཏུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དོ།།

ཞེས་དང་།

བདུན་པ་རིང་ཏུ་སོང་བ་དང་།།

གྲངས་ནི་རིང་ཏུ་སོང་ལྟ་ཞིང་།།

གང་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ།།

དེ་ནི་འགོག་པར་སྟོམས་པར་འཇུག།

དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།།

དབང་བསྐྱར་ལྟའི་བདག་པོར་འགྱུར།།

འཕགས་པའི་བདེན་རྟོགས་ཤེས་པ་ཡིས།།

སྟོབ་དཔོན་བྱ་མཆོག་ཆེན་པོར་འགྱུར།།

ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཐབས་མཁས་པའི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཏུ་གསུངས་སོ།།

ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་བཤད་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངེས་འདི་བརྒྱད་ཞིང་།།

ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་པ་དང་།།

འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་གྲུར་པས།

བདུད་ཀྱི་འཁོར་གྱིས་མི་གཡོ་བའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་པ་ན་ཡིད་དང་འཛིན་པ་དང་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གནས་པར་གྲུར་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ངེས་པ་བཟུང་བ་
ནི། གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། འདི་ཐོབ་ནས་འདོད་ན་
ཞག་བདུན་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་སྟོན་པར་གསུངས་
པས། འདིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསང་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་
གནས་པར་གྲུར་པ་སྟེ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ། བདུད་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱེད་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ཡང་།

འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར།

མི་གཡོ་བ་ཞེས་ངེས་པར་བརྗོད།

ཞེས་འདུ་ཤེས་གཉིས་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ། གཉིས་ཀྱི་དག་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་བརྒྱུད་པ་གཞོན་ནུའི་ས།

མི་རྟག་སྟགས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར།

མི་གཡོ་དེ་བཞིན་ལུས་དང་ནི།

ངག་སེམས་སྦྱོད་ཡུལ་བསམ་མི་བྱུང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

སྟོང་གི་བདག་པོའི་ཆངས་པར་འགྱུར།

སེམས་ཅན་བསམ་པ་དྲིས་པ་ལས།

དག་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོག་པ་མེད།

ཞེས་བྱང་བཤད་དོ།

ས་དགྲ་པ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་བཤད་པ་ནི།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ཀྱན་ལ།

ཆོས་སྟོན་པ་ཡི་འབྲེལ་བའི་གཏམ།

རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་མཐར་སོན་པས།

ས་དེ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་འདོད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཚུགས་སོ་སོ་ཡང་དག་
བར་རིག་པ་ཀྱན་མཐར་སོན་པ་སྟོན་པ་ནི། འབད་པ་མེད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པ་
སྟེ། སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སློ་བཟང་།

ས་དེ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་འདོད།

ཞེས་བྱ་བ་དང་།

ས་དགྲ་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡི།

སློ་གྲོས་ཞེས་བྱ་རྒྱལ་ཚབ་བཞིན།

276 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

གང་ཕྱིར་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག།

ཐོབ་པ་འདི་ལ་སྟོ་གྲོས་བཟང་།།

དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན།།

སྟོང་གཉིས་བདག་པོའི་ཚངས་པར་འབྱུང་།།

ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

ས་བརྩུ་བ་ཚེས་ཀྱི་སྒྲིན་བཤད་པ་ནི།

ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འདི་ཡི་སྒྲ།།

དྲི་མེད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ།།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལས།།

ཚེས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་།།

ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་མཐར་མོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད། སྒྲ་མཉམ་པའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་བརྩུ་གཉིས་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་སྟོབ་མ་དུལ་པའི་ཚོགས་
མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་བ་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེའང་།

སྒྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཚོས།།

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ནི་ཚེས་ཀྱི་སྒྲིན།།

ཞེས་པ་དང་།

བཙུ་བ་ཚོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཡིན་ཏེ།
དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་ཕྱིར།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི།
འོད་ཟེར་དབང་གིས་དབང་བསྐྱར་ཕྱིར།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ནི།
གནས་གཙང་ལྷའི་བདག་པོར་འགྱུར།
བསམ་ཡས་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་བདག།
དབང་ཡུག་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་རྣམས་མ་རྣམས་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་གིང་། ཕྱི་
མ་རྣམས་ནི་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིབ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

ས་བཙུ་བ་འདི་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་བ་འདི་རྣམས་ལ་སྤྲིབ་
པར་བྱེད་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
བཙུ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་བཙུ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྤྲིབ་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་།

ཀྱན་ཏུ་འགོ་དོན་མཆོག་གི་དོན།
རྒྱ་མཐུན་དོན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དང་།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་།

རྒྱ་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པ་དང་།

ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་མིན་དོན་དང་།

ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དང་།

འབྲི་མེད་འཕེལ་བ་མེད་དོན་དང་།

དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་གནས།

ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མ་རིག་པ།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་སྒྲིབ་པ་བརྟ།

ས་བརྩའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་བརྟ།

གཉེན་པོ་དག་ནི་ས་ཡིན་ནོ།

ཞེས་དབུམ་མཐའ་ལས་གསུངས་པ་ནི་གཤམ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། འདི་སྦྱོད་པ་ལ་
ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ།

མདོར་བསྟུས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་མུག་གིས་ཀླན་ནས་ལྷང་བ་དྲག་པོ་ནི། མི་སྟག་པ་
ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དྲག་གསུམ་བག་ལ་ཉལ་
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་བསྐྱབ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
ཀྱི་སྤང་བར་བྱའོ།

ཉན་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་།
མཐོང་བས་སྤང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པས་སྤང་བ་དང་། མ་དག་པའི་ས་བདུན་

དང་། དག་པའི་ས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ། ཉེན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་།
སྒྲིམས་འབྲུག་གི་སྤྱི་བ་པར་བསྐྱས་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྤང་བྱ་དང་།
གཉེན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད། འབྲས་སུའི་མཚན་མ་བཞིའི་རིམ་པས་གཉེན་
པོར་བསྟན་ཏོ།།

དེ་ལ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱས་པའི་ཐ་སྟད་དེ་
དང་སྐྱེ་མ་ལྟ་སུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཞུགས་སྐྱེ་བྱས་པའི་ཐ་སྟད་དུ་གསུངས་ཏེ།
རང་གི་ངོ་པོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དབྱེར་མེད་དུ་བརྗོད་དོ།།

གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ནམས་ལ་རྒྱལ་པོ་ནམས་ཀྱི་ལུས་དང་མཚུངས་པར་
བསྟན་པ་ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཁམས་གསུམ་དུ་སྤྱང་བའི་ཆ་ལ་
དགོངས་ནས་བསྟན་པར་རྟོགས་ཏེ། རྟོབས་ལྡན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཚན་པོ་ཆེ་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་ཞུས་པ་དང་། འཕྲ་
པ་རྟོ་འཕངས་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་དང་། སངས་རྒྱུ་ནམས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཚོགས་
བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དང་། ལུས་དག་པའི་རྟོབས་ཏེ་བཞི་གསུངས་པ་
ལས། ལུས་ཀྱི་རྟོབས་ཀྱང་། སྤྱང་པ་ལ་པ་དང་། སྐྱེ་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་།
པད་མ་དང་། ཀྱུ་སྐྱ་ཏ་དང་། བལ་སྤྱང་དང་། སྒྲོས་སྤྱང་དང་། རི་འཁྱིགས་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་དང་། མཚོན་ཆའི་སྤྱང་མོ་ཅན་དང་། སང་གོ་ཤལ་པ་དང་། ཆེན་
པོ་དང་། ས་སྤྱི་ལྟའི་སྤྱང་དང་། སྤྱང་ཐོགས་དང་། གཞོང་ཐོགས་དང་། རྟག་
ཚུས་དང་། བི་ཤང་ཅན་དང་། ལུས་ངན་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་དང་། དེ་
ནམས་བརྩ་འཁྱུར་དང་། བདུན་འཁྱུར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་
དང་། ཡང་འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་

འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་འི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བུ་ན་འབྲུར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བུད་
 ཀྱི་ལྷ་གཅིག་དང་མཉམ་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་སྲིད་མེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་
 གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་དེ་བཅུ་དག་བཅོམ་པ་སྲིད་པ་
 ཐམ་པ་དང་། དེ་བརྒྱ་རྒྱུད་གིས་རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྷ་སྤྲུལ་གཅིག་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་བསྐལ་བ་བརྒྱ་ལོན་པ་གཅིག་
 ལ། རང་སངས་རྒྱས་བཅུ་འཛོལ་སྤྲོ་བས་དང་། དེ་བཞིན་རུ་བསྐལ་བ་རྒྱུད་དང་།
 ཁྲི་དང་། འབྲུམ་དང་། ས་ལ་དང་། བྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་བརྒྱ་དང་། རྒྱུད་དང་།
 ཁྲི་དང་། འབྲུམ་དང་། བྱངས་མེད་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་། དགྲུ་བ་
 དང་། བཅུ་བ་དང་། སྲིད་པ་ཐམ་དང་། བཅས་པའི་འབྲུར་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་
 གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་བསོད་ནམས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀྱན་བསོད་
 བམས། །འཛིག་རྟེན་བཞིན་རུ་དཔག་མེད་གང་། །དེ་བརྒྱར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་
 པ་ཡིས། །བ་སྤྲུའི་སྤྲུག་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡི་གེས་འཛིགས་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དོ། །ས་བཅུ་བརྒྱུན་
 པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་རྩི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་གྱི་སྐྱུ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བཞི་
སྟེ། གནས་སྐྱུར་པའི་ཚོས་སྐྱུ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་།
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་གནས།

སྒྲོག་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་འཛིན་པ།

གནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ།

ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཚེས་བརྒྱུ་པོ་མཐར་ཐིན་ནས། རྡོ་རྗེ་ལྷ་ལུང་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱིས་ཀླུ་གཞིའི་རྣམ་པར་གྲུས་པ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་
བཅོམ་པར་གྱུར་པ་ན། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་
སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལང་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་
སྐབས་ས་དུ་མར་སྐྱུད་པ་སྐྱོད་པ་དབག་ཏུ་མེད་པས། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་
དང་། ཞེས་ལུང་སྐྱིབ་པ་སྐྱིག་གྱུ་དང་འབྲུ་བ་སྐྱུངས་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་
འོད་གསལ་པའི་ཡོངས་སུ་གྱུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ནི་གནས་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞོ།

དོན་འདི་རྒྱས་པར་ཐེག་བསྟུས་ལས་གསུངས་པ་སྟེ། རི་ལྷར་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་
འདི་འཐོབ་ཅེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚེས་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ལུ་ལེགས་པར་བསྐྱོམ་པས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཚོགས་ལེགས་པར་བསགས་པ་དང་། སྐྱིབ་པ་སྐྱབ་མོ་བཞིག་
པར་དཀའ་བ་བཞིག་པའི་ཕྱིར། རྡོ་རྗེ་ལྷ་ལུང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས། ཉིང་རེ་
འཛིན་དེའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་པའི་ཕྱིར། དེའི་
གནས་གྱུར་པས་ཐོབ་པོ།

ཡང་དབང་འབྱོར་པའི་དུས། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེའི་དབང་འབྱོར་ཐོབ་ཅེ་ན།
མདོར་བསྟུས་ན་རྣམ་པ་ལྷན་ཐོབ་སྟེ། ༡) གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། ཞིང་དང་། ལུས་དང་། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དང་།

ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་གནས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱལ་པའི་སྐྱ་སྐྱ་ཚོགས་
ཀྱིས་གནས་པ་ནི་ཡལ་ཆེར་ཉན་ཐོས་ནམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་མཛད་པའི་
ཕྱིར་རོ།

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་དུ་ཞིག་གིས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱ་
ན། མདོར་བསྐྱས་ན་རྣམ་པ་དུག་གིས་བསྐྱས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་རྣམ་
པར་དག་པས་ནི། ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་ཀྱང་ནས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྒྲིབ་པས་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གནས་ཀྱང་
ནས། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པས་ནི་འདོད་པ་
ལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་ཀྱང་ནས། ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པས་གནས་པ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་འབྱོར་པས་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལས་སྐྱ་ཚོགས་
གནས་ཀྱང་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སོགས་པ་མེད་པའི་
མདོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་
པས་ནི་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པར་གྱུར་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཚིམ་
པར་བྱེད་པའི་བསྟན་པ་མཁྱེན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སེལ་བས་ནི་གཞོད་པ་དང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་གྱུར་ནས། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་འདི་དུག་གིས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱས་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ནི། ཚེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས།

བག་ཆགས་ལས་གྲོལ་བསམ་མི་བྱལ།

ཅེས་བྱ་བ་ནི། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བག་ཆགས་ཡིན་པས། དེ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་
བསམ་པར་བྱ་བ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར།

བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཞེས་བསྟན་ནས། རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་བའི་བག་ཆགས་བསམ་དུ་ཡོད།

ཁྱེད་ནི་ཀུན་ཏུ་བསམ་མི་བྱལ།

གང་གི་ཁྱོད་ནི་ཤེས་པར་བྱས།

བག་གི་སྟོད་ཡུལ་ཀུན་ལས་འདས།

དབང་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོད་ཡུལ་མིན།

ཞེས་གསུངས་སོ།

འཁོར་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་སྟེ། དེའི་བག་ཆགས་ནི་བསམ་
པས་གཞལ་ན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་སྟེ། འདི་ནི། སོ་སོའི་སྟེ་བོ་སྟོ་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་། བརྟག་ཅིང་བསམ་དུ་
ཡོད་མོད་གྱི། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཁྱོད་ནི་ཀུན་ཏུ་སྟེ། ཐོག་མར་དྲི་བཅས།
བར་དུ་དྲི་མ་སེལ་བ་ཞིན་པ་དང་། མཐར་དྲི་མ་བྲལ་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་པ་
གསར་དུ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པ། འདུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ། དྲི་མས་གཏན་མ་ཡིན་པ།
བྱས་པ་དང་ཐུགས་རྟེན་མཐའ་མེད་པ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ།

དེས་ན་གང་གིས་ཁྱོད་ནི་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད་

མཉམ་པར་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད་ཐ་དང་པ་མེད་ན་
མིང་དང་། ཚིག་དང་། ཡེ་ཤེས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ངག་གི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་སེམས་དང་། གང་གི་སྒྲིབ་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི། ལུས་
ཀྱི་ཆ་མ་ཡིན་པས། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་
བར་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གྱུར་བྱ་མར་ཡང་།

ཕ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་།

དོན་དམ་ཕྱིར་ནི་བསམ་པའི་མིན་།

ཚུལ་ཉིད་ཟབ་མོ་འཛིག་རྟེན་པའི་།

བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན་།

གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་དཔུས་ལོང་བཞིན་།

བྱིས་པས་དེ་སྟོན་མཐོང་མ་ཐོབ་།

ཞེས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ན་གཏན་ནས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན།

ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་རྟོགས་བྱ་བ་།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་དྲི་མ་དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཏུ་གྱུར་པས་
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། སྤར་རི་སྐད་ཏུ་བསྟན་པ་
བཞིན་ནོ།

དེས་ན་བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་ལ་གང་གིས་བྱུང་བརྗོད་པ་དང་བསམ་ཏུ་མེད་

286 དུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

བ་ལ་བསམ་པ་བསམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་འཁོར་འདས་
བསམས་ཅད་བྱེད་པ་སྟེ།

གང་ཡང་རུང་ལ་བྱུག་འཚལ་བསྟོད།།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ།

བཙས་པའི་བྱིམ་གནས་སུ་རྒྱུད་གིས།།

ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་འཕགས་པས་ཀྱང་།།

ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབལ་ས་ར་ཉ་བས་ཀྱང་།

ཡིད་གྱི་རི་མ་དག་ན་ལྟན་ཅིག་སྦྱིས་པ་སྟེ།།

དེ་ཚེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་འཇུག་པ་མེད།།

ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི་བཞི་ལས།
སེམས་དག་པའི་རྩལ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་དང་། དག་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ལུས་ཉིད་གྱི།།

སངས་རྒྱས་ལྷན་པོ་གྲགས་ཆེན་རྣམས།།

ཆོས་གྱི་སྤྱིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི།།

ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་མཐོང་གྱུར་ན།།

གང་ཆེ་སེམས་ནི་རབ་དགྲས་པ།

ལའོར་བའི་གཟེབ་ལས་འདས་གྱུར་ནས།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྩེ་པོ་ལ་ལེགས་པར་རིམས་
 གྱིས་ཞུགས་ཤིང་ཐོབ་པས་དབང་བསྐྱར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ་དེའི་
 ཆེ། རྣམ་མཁའི་མཐས་གྲས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱགས་པས་ན།
 གྲགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་དཀར་པོའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པའི་ཐུགས་རྗེའི་སྒྲིབ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱི་ཆར་འབད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འབྲས་སུ་རྟོགས་
 པའི་མཚན་མ་སྟེ། བཞི་པོས་སྟོང་པར་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ། གང་གི་ཆེ་མ་རིག་
 པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྟེན་གྱི་སེམས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་
 ཅིང་གྲུབ་པ་སྟེ། འགག་པས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནི་
 སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སེམས་འགག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི།

བདུ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས།

བསྟན་ལ་དེ་ནི་རབ་གནས་འགྱུར།

འདབ་མའི་རིན་ཆེན་རྒྱ་མའི་འོད།

འདོད་པར་བྱེད་པའི་ཟེལ་འབྱུ་ཅན།

བསྐྱེད་བྱ་བ་ཏུ་མ་ཡིས།

ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཆེ་སེམས་འགག་པས་འཁོར་བའི་གཟེབ་ལས་གྲོལ་
བར་གྱུར་པ་དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་དེ་བཞུགས་པའི་གདན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ།
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ཚད་མེད་པ་ལས་གྲུབ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་
ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན། དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། བསམ་འཕེལ་
དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་ཐོགས་དང་། བེ་རྒྱུ་དང་། སྒྲོན་ཁ་ཆེན་པོ་དང་། བསྐྱར་ར་ག་
དང་། སྐར་མ་དོག་དང་། རྒྱ་དང་། ས་དང་། སྒྲུག་དང་། རྩི་སྒྲིང་པོ་དང་།
འཛམ་བུའི་རྒྱ་པོའི་གསེར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་
པ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པ་
རྒྱས་པར་འགོངས་པའི་འོད་ཅན། རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲས་པ། མདོར་
བསྡུས་ན་དེའི་བསྐྱེད་པ་དང་བཀོད་པ་ནི་ཁ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་རྟོང་གིས་
བསྐྱེད་པ་གང་གའི་གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཏུ་བརྩོད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་པར་མི་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་བྱ་བ་ཏུ་མ་ཡིས། ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་
ལ་བཞུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུའི་བཀོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་ཏུ་གཟིགས་པའི་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིར་བརྩོད་ཀྱིས་མི་
ལང་ངོ་།

ད་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི།

སྟོབས་བཅུ་པོ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གང་།
 མི་འཛིགས་པ་ཡིས་ཡང་དག་ངོམས།
 བསམ་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས།
 སྟོས་མེད་རྣམས་ལ་ཉམས་མི་མངའ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་ཏེ། སྟོབས་
 བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཙུན་བསྟན་
 ཏེ། འདི་རྣམས་འཕགས་པ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་རྒྱུད་སྒྲ་མར་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་
 འདིར་བརྗོད་པ།

གནས་དང་གནས་མིན་ལས་རྣམས་ཀྱི།
 རྣམ་སྒྲིབ་དང་ནི་དབང་པོ་དང་།
 ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་།
 གྲུན་འགྲོའི་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་སོགས།
 ཉོན་མོངས་ཀྱི་མ་མེད་པ་དང་།
 གནས་ནི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང་།
 ལྷ་ཡི་མིག་དང་ཞིབ་ནི།
 མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ།

ཞེས་སྟོབས་བཅུ་པོ།

ཆོས་ཀྱན་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་དང་།
 གཤམ་ནི་འགོག་པར་མཛད་པ་དང་།

290 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ལམ་སྟོན་པ་དང་འགོག་སྟོན་ལ།

མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་འཇིགས་པ་སྟེ། ལྟ་དང་། བདུད་དང་། དག་སྦྱོར་དང་། བཅ་
ཟེ་གཞན་གྱིས་འདི་མ་ཡིན་ཞེས་བརྟལ་དུ་མེད་པའི་བྱིར་མི་འཇིགས་པ་འོ།

འབྲུལ་དང་ཅ་ཅ་མི་མངའ་དང་།

སྟོན་པའི་དྲན་པ་ཉམས་མི་མངའ།

མཉམ་པར་མ་བཞག་སྤྲུགས་མི་མངའ།

འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་མི་མངའ།

མ་བརྟགས་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་སྟེ།

འདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང་།

ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་རྣམ་གྲོལ་གྱི།

ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་མི་མངའ།

ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་འགོ་དང་།

དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྦྱིབ་པ་མེད།

དེ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་འདི་དང་གཞན།

སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་ཡོན་ཏན་ཡིན།

ཞེས་བ་ནི་གཞན་དང་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཅམ་ཡང་འདྲེས་པ་མེད་པའི་མཚོག་ཏུ་
བརྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
བསྟན་པའི་མདོར་གསུངས་པས་ལྟ་བར་བྱའོ།

ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི།

ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་ཀྱན་གྱིས།

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རབ་ཚྫོགས་པའི།

ཁྲི་བ་ཉ་ལ་སྐར་མ་ཡིས།

འཁོར་དུ་ནམ་པ་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱོར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ནི་ནམ་པར་དཀར་པའི་ལས་བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྫོགས་རབ་ཏུ་བསགས་པའི་བྱིར་སྤྲང་ལ་མཚན་
བཟང་པོ་སྐུ་ཅུ་ཅད་གཉིས་ཏེ། ནམ་གངས་ནི་སྤྲང་བསྐྱོན་ཟེན་པ་ནམས་ཡིན་
ལ། འདིར་སྐོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་དང་སྤྱར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་བྲེང་བར་
གསུངས་པ་ནི།

མཚན་རྟེན་མཚན་བྱས་འཕགས་པ་དང་།

གན་རབ་ནམས་ནི་ལེགས་བཀྱར་བས།

དཔལ་ལྷན་བྱས་ཞབས་འཁོར་ལོ་ཡིས།

མཚན་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་འགྱུར།

རྒྱལ་པོ་ཚེས་ལ་རྟག་པར་ནི།

ཡང་དག་སྤངས་པ་བརྟན་པར་མཛོད།

དེས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཞབས་གནས་པས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགྱུར་བ་ལགས།

སྦྱིན་དང་སྦྱོན་པའི་ཆོག་དང་ནི།
 བཅ་དང་དོན་གཅིག་སྦྱོད་པ་ཡིས།
 དཔལ་ལྡན་ཕྱག་སོར་བྱ་བ་ཡིས།
 འབྲེལ་པའི་ཕྱག་རིང་ཅན་དུ་འགྱུར།

བཟའ་བ་དང་ནི་བརྟུང་བའི་མཆོག།
 རབ་རྒྱུ་མང་པོ་བྱིན་པ་ཡིས།
 དཔལ་ལྡན་ཕྱག་དང་ཞབས་མཉེན་ཅིང་།
 སྦྱ་ཆེ་བདུན་ཡང་མཐོ་བར་འགྱུར།

འཆོ་མེད་བསད་པ་ཐར་བྱས་པས།
 སྦྱ་མཛེས་བྱང་ཞིང་ཆེ་བ་དང་།
 ཆོམས་རིང་སོར་མོ་རིང་བ་དང་།
 རྟིང་བ་ཡངས་པ་དག་རྒྱ་འགྱུར།

ཡང་དག་སྒྲངས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམས།
 སྦྱེལ་བས་དཔལ་ལྡན་མདོག་བཟང་ཞིང་།
 ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མི་མདོན་དང་།
 བ་སྦྱ་ཁྱེན་དུ་ཚྭ་གས་མཆོན་འགྱུར།

རིགས་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་ལས།
 བྱས་པས་ལེན་དང་བྱས་སྦྱིན་པས།

ཨེ་ན་ཡ་ཡི་བྱིན་པ་དང་།

ཡིད་ལྷོ་གཤམ་རབ་ཆེན་པོར་འགྱུར།

རང་གི་ནོར་དག་སྒྲུངས་གྱུར་ན།

སྒྱུར་དུ་བཏང་བའི་བརྒྱལ་ཤྱགས་ཀྱིས།

ཕྱག་ལེགས་བདེ་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི།

རྣམ་པར་འབྲེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

བཤེས་གཉེན་པན་ཚུན་འབྲེད་པ་དག།

ཡང་དག་བསྐྱམ་པར་བྱས་པ་ཡིས།

དབལ་ལྡན་མདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་ནི།

སྤྲུམས་སུ་རྒྱབ་པའི་རྣམ་པར་འགྱུར།

ཁང་བཟང་དང་ནི་གདིང་བ་དག།

བདེ་ཞིང་བཟང་བ་དག་སྦྱིན་པས།

གསེར་ནི་བཙོ་མ་དྲི་མེད་པ།

ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་མདོག་འདྲར་འགྱུར།

སྒྲ་ན་མེད་པའི་དབང་བྱིན་ཅིང་།

རིགས་པས་སྒྲ་མའི་རྗེས་བཟུང་བས།

དབལ་ལྡན་བ་སྤྲ་ཉག་རེ་དང་།

ཞལ་ནི་མཛོད་སྤྲས་གྱུན་པར་འགྱུར།

སྟན་ཞིང་དག་པར་སྒྲ་བ་དང་།
 ལེགས་པར་སྒྲས་དང་མཐུན་བྱས་པས།
 དབུང་མགོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་བྱས་དང་།
 རོ་སྟོད་མེང་གོ་འདྲ་བར་འགྱུར།

ནད་པ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱོ་དང་།
 གསོས་པས་ཐལ་གོང་རྒྱས་བ་དང་།
 བདག་ཉིད་རྣལ་ཏུ་གནས་བ་དང་།
 རོ་བློ་བ་ཡི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར།

ཚེས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ལ།
 ཐོག་བྱངས་པས་ནི་དབུ་གཙུག་ཏོར།
 ལེགས་གནས་བྱ་གོ་ཏ་ལྟ་བུར།
 རྒྱ་ཞིང་ག་བ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར།

ཆོག་ནི་བདེན་པར་འཇམ་པོ་དག།
 ཡུན་རིང་དུས་སྡུ་བརྗོད་པ་ཡིས།
 མིའི་དབང་པོ་ལྷགས་ཡངས་དང་།
 ཚངས་པ་ཡི་ནི་དབྱངས་ལྟན་འགྱུར།

བདེན་པའི་ཆོག་ནི་མཁྱེན་བགྱེས་ནས།
 མེང་གོའི་འགྲམ་འདྲ་ཐུབ་དགར་འགྱུར།

ལེགས་པར་གྲུས་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་།

དེ་ལྟར་རིགས་པ་རྗེས་འཇུག་པས།

ཆོས་མཁོ་ནི་གིན་ཏུ་དཀར་བ་དང་།

མདོག་ལྡན་མཉམ་པའི་ཆོས་སྐུ་འགྱུར།

བདེན་དང་སྤྱ་མ་མེད་པ་ཡིས།

ཆོག་ནི་ཡུན་རིང་གོམས་པ་ཡིས།

དཔལ་ལྡན་ཆོས་མཁོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ།

མཉམ་པར་ཐགས་ཀྱང་བཟང་བར་འགྱུར།

ཆགས་དང་སྤང་དང་ཚོངས་མེད་ཅིང་།

བྱམས་པས་སེམས་ཅན་བལྟས་པ་ཡིས།

སྐྱོན་ནི་བཀྱག་ཅན་མཐོན་འཐིང་ལ།

རྗེ་མ་བ་ཡི་ལྟ་བུར་འགྱུར།

དེ་ལྟར་མདོན་ན་རྒྱ་བཅས་པའི།

སུམ་རྩ་ཅ་གཉིས་དེ་དག་ནི།

སྐྱེས་སུ་ཆེན་པོ་སེང་གེ་ཡི།

མཚན་རྣམས་ལགས་པས་མཁྱེན་པར་མཛོད།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིར་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་སེམས་ཀྱི་ཆ་དག་པའི་ཆ་ལུགས་

ལྟར། སྤང་བ་ལ་སྐྱེན་ཀྱི་རྒྱ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕགས་

པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བཤད་པ།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིན་ལས་བྱུང་དང་།
 སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་ལས་བྱུང་དང་།
 འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་བསྟོད་ནམས་ཀྱིན།
 འཇིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་།

དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས།
 བ་སྐྱའི་བྱ་ག་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ།
 བ་སྐྱའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ཀྱི།
 བརྒྱ་འགྲུར་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག།

དཔེ་བྱད་ཀྱིན་ཀྱང་བརྒྱར་བསྐྱུར་བས།
 མཚན་ནི་སྐུམ་ཅུའི་གཅིག་གི་རྒྱལོ།
 དེ་ཀྱིན་སྟོང་བསྐྱུར་མཛོད་སྟེ།
 དེ་འདྲ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བསྐྱེམས་པས།
 སྟོབ་པའི་གཙུག་རྟོར་བསྐྱེད་པར་བྱེད།

ཅེས་གསུགས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེར་བརྟན་བརྟོགས་པར་བྱལོ།
 འདིར་ཁླ་བ་ཉ་བ་ལ་སྐར་མས་བསྐྱོར་བཞེས་བཛོད་བ་ནི། འདི་ལྟ་བུ་
 སྐར་བའི་ཚུལ་ཏེ། རྒྱད་ཁླ་མ་ལས་ཀྱང་།

དེ་ལྟར་སྒྲིན་མེད་མཁའ་ཡི་ཁླ་བའི་གསུགས།
 སྟོན་པའི་ཚུ་སྟོན་མཚོར་ནི་མཚོར་བ་ལྟར།

དེ་བཞིན་རྒྱལ་མཉམ་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དག་གསུགས།
 རྫོགས་སངས་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར།

ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

རྒྱལ་པར་ནི་ཁྱེའུ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་དང་། སངས་རྒྱལ་རྗེས་
 སུ་དྲན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།

འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པའི་
 སྐུ་དབང་བསྐྱར་བར་བསྐྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ན་འཕྲིན་ལས་མཛད་ཚུལ་
 དང་། ཞི་བ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་དང་།
 འབད་བ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱལ་བྱག་གི་ཉི་མ་དེར།

དྲི་མེད་རིན་ཆེན་འབར་འགྱུར་རྟེ།

སྐུ་ཀྱི་སྤྱོད་དབང་བསྐྱར་བས།

དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱེད།

ཞེས་གསུངས་རྟེ། མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པར་གྱུར་བ་དེ་ལ་
 མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་དབག་ཏུ་མེད་མོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་འདི་ཡིན་རྟེ།
 ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེད་ལས་མ་གཡོས་པར་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་ཉིང་། །དེ་ལས་
 སྐྱེ་བའི་སྐྱེལ་བ་དག་འཕྲན་གྱི་གནས་སུ་དམ་བུ་ཉེག་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་སྐྱེན་རྟེ།

དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེལ་བ་གང་གིས་གྲིང་བཞི་པའི་འཛིན་རྟེན་
 བྱེད་པ་ལྟར་བསྐྱར་དུས་གཅིག་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དབག་ཏུ་

298 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གདུ།

མེད་པའི་དོན་མཛད་མོད་ཀྱིས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བྱམས་པ་སྤྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་དང་། བལ་པོ་ཆེ་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱི་བོར་བྱག་བཞག་སྟེ། དབང་བསྐྱར་
བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མར་བསྐྱིབ་
པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་རིན་ཆེན་འབར་བས་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རྒྱ་མཚོ་དབང་
བསྐྱར་བ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྟོལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་མ་གཏོས་པར།

སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས།

སྤྱི་བ་མངོན་པར་སྤྱི་བ་དང་།

དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་།

ལྷམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་།

བཟོའི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་།

བཅུན་མའི་འཁོར་གྱིས་རོལ་བ་དང་།

ངེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་།

བདུད་སྟེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་།

མྱ་ངན་འདའ་བར་གཤེགས་མཛད་རྣམས།

ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ།

སྤྱིད་པ་དེ་སྤྱིད་གནས་པར་སྟོན།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་རྒྱལ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དེར་གནས་ནས།

ཚྲོངས་པས་དམན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།

སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གཡེངས་འཛིགས་པ་ལ།

ལྷ་ཡི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་གུར་ནས།

དེ་ཡི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་རྣམས།

འབད་པ་མེད་པར་འབྱུང་པར་འགྱུར།

ཚྲོངས་པའི་སྤྱན་པར་ཞུགས་པ་དེའི།

སྒོ་རྣམས་འབྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞིགནས་སྤྱག་མཐོང་མཐར་སོན་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི། ཚྲོངས་པ་ནི་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མི་ཤེས་པ་དམན་པ་ནི་ངན་སོང་རྣམས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གཡེངས་པ་འཛིགས་སུ་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པར་གུར་ནས། མཆོག་གི་སྐྱེ་ལས་པ་ཆེན་པོ་དེའི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁག་ཁྲིག་བརྒྱ་ལྷོད་ལྷག་ལྷག་ལྷོད་པར་གྱུར་ནས་ཚྲོངས་པའི་སྤྱན་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་སྒོ་བྱེ་ནས། ཞི་བའི་ལམ་དུ་འགོ་བར་མཛད་དོ། །འདི་ཡང་རྒྱས་པར་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁག་ཁྲིག་བརྒྱ་ལྷོད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་བཞིན་གཤམ་པར་བྱའོ།

300 དབུ་མ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གདང་།

གསུམ་པ་ཞི་བ་རྣམས་བསྐྱེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་ནི།

ལྷག་བཅས་ཟུང་ན་འདས་པ་རྣམས།།

ལྷག་མེད་ཟུང་ན་འདས་པར་འདོད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ལྷག་བཅས་ནི། ཉན་རང་གི་དབང་བཙུགས་པ་དང་། རང་
བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ན་དེ་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་ཞེས། ས་བོན་ཐམས་
ཅད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་ན་ལྷག་མ་དེ་ཉིད་
ཡོད་དོ།།

འདི་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་ཅན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཤེས་རབ་
གྱིས་བཅད་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཞི་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཡིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷས་ཡོད་པས་ལྷག་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཟུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་ཐམས་འགྲེལ་ལས།

སྤྱིད་པའི་ལམ་ལ་སྐྱོ་རྣམས་ལ།།

ངལ་བསའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་ཆེར།།

འབྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡང་།།

གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་མིན།།

རི་རྒྱིད་སངས་རྒྱས་གྱིས་མ་བསྐྱེལ།།

ཉིང་འཛིན་ཕྱོགས་པས་བརྒྱལ་གྱུར་པ།

ཉན་ཐོས་དེ་དག་གནས་པར་འགྱུར།

བསྐྱལ་ན་སྤྲོ་ཚོགས་གཞུགས་ཀྱིས་ནི།

སེམས་ཅན་དོན་ལ་ཆགས་གྱུར་ཅིང་།

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསམས་ནས།

སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར།

ཞེས་བསྟན་ནས། འོ་ན་སྤྱིང་པའི་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་སྤྱད་པ་དེ་ཡང་སྤྱིང་པར་

ལུས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྒྱ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་དང་།

རྒྱུན་སངས་རྒྱལ་གྱི་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀྱིས་རུང་སྟེ།

གཉིས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བག་ཆགས་ས་བོན་བརྗོད་པ་ཡིན།

ས་བོན་དེ་དངོས་ཚོགས་པས་ནི།

སྤྱིང་པའི་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་།

མི་རྟག་སྟག་བསྐྱལ་བདག་མེད་དང་།

ཞི་བའི་སྐྱའི་ཐབས་མཁའ་ནས་།

ལྷ་པོ་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད།

ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པའི།

མི་རྟག་སྤྱག་བསྐལ་བདག་མེད་དང་།

ཞི་བའི་སྤྱི་འཕེལ་མཐུན་ནས།

བྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་འཕྱུག་མཛད།

ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པའི།

བྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན།

དེ་དག་སྤར་འཛིན་ལས་བསྐྱོད་ཉེ།

དམ་ཚེས་བསྟོད་དཀར་ལ་སོགས།

ཚེས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་བཟུང་ཉེ།

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་ནས།

བྱང་ཆུབ་མཚན་ཏུ་ཡུང་སྟོན་ཏེ།

ཟབ་དང་མཐུན་ནི་སྤྱི་ཚོགས་དང་།

བྱིས་པའི་དོན་མཐུན་ཉེར་འབྲེན་བས།

འདི་དག་གངས་བཞིན་ཟབ་བ་དང་།

རྒྱ་ཆེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱ།

ཞེས་གསུངས་པས། འདིའི་ལྷག་མེད་གྱི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སངས་རྒྱས་ཏེ།

འདི་ལ་འགོད་བ་ནི་འཕྲིན་ལས་སོ།

ཞི་བ་བྱང་འདས་དོན་བཤད་བ་ནི།

དེ་མཐོང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་པོ།

ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ནམས་ཀྱི་ཕྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ནི་འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དྲི་མ་
མེད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་
དགྱིས་པ་འདི། ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་བསམ་པ་དང་། གཞལ་
བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདི་ནི། ཚུ་ཟླ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་སྟེ།
སྒོ་མཆོག་དེ་ཡི་སྒྲོད་(ཡུལ་)ཡིན་པས། དེ་མཐོང་ནས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་
ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་།

སེམས་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད།

སངས་རྒྱས་གཞན་ཏུ་བསྟན་པ་མེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །སེམས་དང་ཡིད་དང་ནམ་པར་གཤམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ནི་
ནམ་པར་ཐམས་ཅད་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པས་དེ་མེད་པར་གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་
བྱའོ།

འབད་པ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ནི།

དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲུ་ལས།

ཡེ་གཤམ་རྒྱ་མཚོར་གནས་གྱུར་ནས།

304 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པའདྲ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲི་མ་མེད་པས་དེ་མེད་པར་གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་
བྱའོ།

འབད་པ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ནི།

དྲི་མ་མེད་པའི་ཚེས་སྐྱ་ལས།

ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་གནས་གྱུར་ནས།

སྐྱ་ཚོགས་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་དུ།

དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་རྣམས་མཛད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དྲི་མ་མེད་པའི་ཚེས་ཀྱི་སྐྱ་ལས་གནས་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཅི་ཡང་
མེད་པ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་རྟོག་པའི་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་
རྣམས་གནས་གྱུར་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
མཐར་སོན་པའོ། །དེ་ཡང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་
པ་སྤར་བསྟན་པའི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་དོ། །དེའི་
མཚོག་གིས་གོང་ན་མེད་པའི་མཐར་སོན་པའོ།

སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་དག་པ་ཉིད་དུ་སོན་པས་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཡང་རྒྱས་པར་ནི་རྒྱད་སྟེ་མར་རི་མོ་མཁན་ཕྱོགས་རེ་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་མ་འཚོགས་ན་རི་མོ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་པའི་དཔེས་
བརྗོད་ནས།

དེ་རྣམས་དྲི་མེད་གང་དག་ཡིན།

སྦྱོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྗོད་ལ་སོགས།

ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་འོད་དང་ཟེར།
 ཉི་མའི་དགྲིལ་ལ་ཁོར་ཉིད་དང་མཚུངས།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར།
 བྱ་ངན་འདས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ།
 འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི།
 ཉི་མ་ལྟ་བུར་མི་རྣམས་བཞིན།

ཞེས་མཐར་ཐུག་པ་ན་འང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་ཉེ་བར་
 གནས་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་ལ་བ་དང་ཚེས་མཚུངས་ལ། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་
 པའི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་ན། འོད་
 ཟེར་གྱི་དྲ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ཚེས་མཚུངས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་ལ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལ་ཁོར་རྣམས་པར་དག་པ་དང་ཚེས་མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡང་ཚེས་དབྱིངས་དང་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་
 གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཚེས་མཚུངས་པས་ན་གཅིག་མ་
 རྟོགས་ཀྱང་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་མི་རིགས་པས། འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ཉི་མ་མི་
 མཐོང་བའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་རྒྱལ་ཡང་། འབད་
 རྩེ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱི་བྱུང་བར་འཇུག་པ་ན། མཚོག་གི་སྤྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྟོན་
 པར་མཛད་པ་ནི། བེ་རྒྱུ་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་ཕྱིན་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་།

རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་རིགས་པ་ས། འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ཉི་མ་མི་
མཐོང་བའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ།

དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་ཡང་། འབད་
ཚུལ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱི་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་ན། མཆོག་གི་སྒྲུལ་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་
པར་མཛད་པ་ནི། བེ་རྒྱུ་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་ཕྱིན་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་།
གཟུང་གི་ལྷའི་ར་བོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་། སྤིང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མཁྱེན་བ་དང་བཅེ་
བས་བྱབ་པ་སྤྲིན་ལྟ་བུ་དང་། འོངས་སྟོད་རྟོགས་པའི་སྒྲུ་ལས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་སྟོ་
བ་ཚངས་པའི་དཔེ་དང་། ཡེ་ཤེས་འཕྲོས་ནས་སྤྲང་བར་མཛད་ཀྱང་དྲི་མས་མ་
གོས་པ་ཉི་མའི་དཔེ་དང་། ཐུགས་རྟོག་པ་མི་མངའ་བར་སེམས་ཅན་གྱི་རེ་བ་
སྐྱོང་བའི་འཕྲིན་ལས་འབྱུང་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུང་
ཉིད་དུ་མི་མཛད་ཀྱང་སོ་སོའི་རྣམ་རིག་དང་མཐུན་པ་བྲག་ཆའི་དཔེ་དང་། སྒྲུ་
ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་ཅིང་རྟག་ལ་ཐོགས་པ་དང་བྲལ་བས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་དཀར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་མཛད་
བས་ས་ལྟ་བུ་ལྟེ། རྣམ་པ་དགུས་ཡེ་ཤེས་སྤྲང་བ་རྒྱུན་གྱི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་
གཟུངས་པའི་དོན་བསྟན་ཏེ། བརྟན་ནས་ཀྱང་།

གང་ཞིག་བརྒྱ་ཕྱིན་ར་དང་སྤྲིན་བཞིན་དང་།

ཚངས་ཉི་ཡིད་བཞིན་ཁོར་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དང་།

སྒྲུ་བརྟན་ནམ་མཁའ་ས་བཞིན་སྤིང་བའི་བར་།

འབད་མེད་གཞན་དོན་བྱེད་དེ་རྣལ་འབྱོར་རིག་།

ཚངས་བཞིན་ཟག་མེད་གནས་ལ་མ་བསྐྱོད་པར།

སྐུ་ལ་བ་རྣམ་པ་རྒྱུ་མ་རབ་ཏུ་སྟོན།

ཉི་བཞིན་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རབ་འཕྲོགས།

རྣམ་དག་དྲི་མེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་འབྲེའི་ཐུགས།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དེ་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་མེད།

སྐུ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་བྱལ་དང་གཞུགས་མེད་ཏྲག་པ་ཉིད།

ས་བཞིན་འགྲོ་བའི་དཀར་པོ་ཀྱན་གྱི་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་པའི།

རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ས་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བུམས་པས་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་སོ།

འདི་ལ་སློ་གྲོས་དམན་པ་གང་དག་སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་ཡེ་
ཤེས་འདི་རྣམས་མི་འདོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་འཇུག་པ་
ལས།

སེམས་འགག་པ་དེ་སྐུ་ཡི་མངོན་སུམ་མཛད།

དེ་གང་ཞེན།

ཞི་སྐུ་དབག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་།

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག།

འགྲོ་གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འཕྱོར་སྤང་ཏྲག།

འདི་ནི་སློས་དང་བུལ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར།

ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་གསལ་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་

ཞི་སྐྱེ་དཔག་བསམ་གྱིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་།
 ཡིད་བཞིན་ཞོར་སུ་ཅི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག་།
 འགོ་གོལ་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་འབྱོར་སྤྲད་རྟག་།
 འདི་ནི་སྟོན་དང་བྲལ་ལ་སྤྲང་བར་འགྱུར་།

ཞེས་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་གིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་གསལ་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 དང་། རྟག་པ་དང་། སྤྲང་བ་བཞིས་བསྟན་ནས། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཟབ་པའི་
 ཚེས་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུགས་ཡང་།

སྤྲབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེ་རྒྱུ་མཐུན་།
 གཞུགས་སྐྱེ་སྤྲད་ཅིག་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྤྲབས་།
 སྤྲར་འགག་གསལ་དང་མ་འཛོལ་འབྱུང་ཚུལ་ནི་།
 མ་ལུས་ཀྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད་།

ཅེས་བྱ་བ་ནས།

ཇི་སྤྲད་འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་མཚོག་ཏུ་ཞི་བ་མ་ཐོབ་དང་།
 ཇི་སྤྲད་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་དེ་སྤྲད་དུ།
 ཤེས་རབ་ཡུམ་དང་སྟོང་རྗེའི་མ་མས་བསྐྱེད་ཅིང་འཛིན་བྱེད་པས་།
 རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་པ་གང་ལ་མངའ་།

ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ།

མདོར་ན་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨ་རུ་དེ་བ་དང་།
 དབའ་བོ་དང་། སུར་པ་ལྷི་དང་། རྒྱ་ཡ་ཀ་ར་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་

ལུས་མེད་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས།
 ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་རྟོགས་ནས།
 དེ་ནི་སོ་སོ་རང་རིག་ཉིད།
 རི་འདྲ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་གྱིས།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགག་པ་མཛད་པ་དང་། གནས་སྐབས་གྱིས་
 བརྗོད་པ་མི་འདྲ་བ་དག་ཡོད་གྱིས། དོན་གྱིས་གནས་ལུགས་ལ་ཐ་དད་པ་
 མེད་དོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་།
 རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་བསམ་མི་བྱེད།
 འཛིན་པ་ལས་ནི་གང་གནས་པ།
 དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མི་འཕྱུར།
 གང་དག་སྐྱེ་ཡིས་བསྟན་པ་ཡིས།

ཚུལ་རྣམས་མང་པོ་བསམ་མི་བྱེད།
 སྐྱེ་དེ་ལ་ཡང་གང་ཆགས་པ།
 དགོངས་པས་བཤད་པ་མི་ཤེས་སོ།
 ཅི་ལས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡི།

དགོངས་པ་དག་ནི་མི་ཤེས་པ།
 ཚུལ་ཉིད་ལ་ནི་མ་བསྐྱབ་པར།

ཚེས་རྣམས་མང་པོ་བསམ་མི་བྱེད།

སྒྲ་དེ་ལ་ཡང་གང་ཆགས་པ།

དགོངས་པས་བཤད་པ་མི་ཤེས་སོ།

ཅི་ལས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡི།

དགོངས་པ་དག་ནི་མི་ཤེས་པ།

ཚེས་ཉིད་ལ་ནི་མ་བསྐྱབ་པར།

ཚེས་མ་ཡིན་པ་ཚེས་སུ་འཆད།

འཛིག་ཏེན་ཁམས་ནི་སྟོང་དག་ཏུ།

ངས་ནི་མདོ་སྒྲེ་གང་བཤད་པ།

ཆིག་འབྲུ་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ།

ཐམས་ཅད་བརྗོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན།

ཆིག་གཅིག་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་ན་ནི།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར།

སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།

ཚེས་རྣམས་མང་པོ་གང་བཤད་པ།

ཚེས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད།

མི་གང་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་།

ཆིག་འདི་བསྐྱབ་པར་གྱུར་པ་ལ།

འདི་ལ་བརྟགས་ལ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
ཤེས་པར་བྱ། ཚེས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། སྐུ་གཉིས་དབྱེར་
མེད་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་བྱའོ།

ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་

འཕགས་པ་ཁྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

ཞེས་འགྱུར་བྱེད་པས་བསྟན་པ་སྟེ་སྟག་མ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །ཚེས་ཀྱི་
དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་མདུ་བྱུང་བ་ལ་བསྟོད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
འཕགས་པ་ཁྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སྟེགས་མའི་
དུས་སུ་བྱང་ཕྱོགས་གངས་ཅན་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བྱུང་བ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་མོས་པའི་
མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་ལྟས་ཀྱིས་ཐུས་པའོ། །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ།

འཛམ་པའི་དབྱངས་དང་མ་ཐམ་རྒྱལ་བའི་སྐས།

ནམ་མཁའི་ཁྱོན་དང་མཉམ་པར་འཛིན་པར་མཛད།

འཛམ་སུ་གླིང་འདིར་མཁས་སྐྱབ་དཔག་མེད་ཀྱང་།

ཀུན་གྱི་མཚོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ།

འཕགས་པ་ཁྲུ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི།

རྗེས་འབྲང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་མཚོག་བསྟན་པའི་གཉིན།

མདོ་དཔྱད་རྣམས་མཛོད་འདུལ་བ་འགྲོ་བའི་དཔལ།

ནམ་མཁའི་ཁྱོན་དང་མཉམ་པར་འཛིན་པར་མཛད།
འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་མཁས་གྲུབ་དཔག་མེད་ཀྱང་།

ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ།
འཕགས་པ་ཀྱུ་སྐབ་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི།
རྗེས་འབྲང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་མཆོག་བསྟན་པའི་གཉེན།
མདོ་དང་ཆོས་མཛོན་འདུལ་བ་འགྲོ་བའི་དཔལ།

ལུང་རིགས་འོད་ཀྱིས་རྟོག་གཏེ་ཐུན་པ་སེལ།
ཐུགས་རྗེ་ཆ་ཤས་གངས་ཅན་རྒྱད་དུ་ཤར།
སྒྲིམ་པོ་སྒོ་ལྷན་སྐབ་ཅིང་སེམས་པར་བྱེད།
ཐོས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཅ་ཅོ་འབྱིན།

རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་དྲི་མེད་སྙིང་པོ་ལས།
བསྟོད་འདི་ས་བརྩའི་དབང་ལྷག་ཀྱན་གྱིས་མཁེན།
ལྷ་རིགས་ལྷ་དང་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
དད་པའང་དཀའ་ན་གཤམ་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས།

རང་བྱུང་མིང་ཅན་ཐུན་པོ་བདག་འདྲ་ཡི།
སྟོད་ལུལ་མིན་ཀྱང་མོས་པ་ཆེར་སྒྲིམ་ནས།
རྒྱ་ཆེའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་བཞིན་བཤད།
དགེ་བས་འགྲོ་ཀྱན་སྐབ་དབང་ལྷར་གྱུར་ཅིག།

073408

